

ANUL XI

CURIERUL JUDICIAR

Doctrină — Jurisprudență — Legislațiune — Economie politică — Finanțe

T A B L A D E M A T E R I I

PE ANUL 1902

Abonamentul Lei 30 pe an, — Colecția pe un an cu tabla de materii lei 35

Prețul unui exemplar din Tabla de materii Lei 5

Se mai găsesc câte-va colecții complete și pe anii anteriori, broșate cu Tablele de materii

— De vânzare la D-1 ION S. CODREANU, proprietarul ziarului —



BUCURESCI

Tipografia ziarului CURIERUL JUDICIAR, Strada Carol I No. 19
1902

1803



Exemplarul din seria de matrice nr 2

Arhivamentul nr 30 de la — Colegiu de la nr 20 de matrice nr 30

BE VIIL 1803

LIBRĂRIE DE MĂTEMIATICĂ

Procedura — Încalzirea — Reducerea — Economie — Baza

СВЯТЫЙ ТИДІСІА

VIIL XI

TABELA ALFABETICĂ ANALITICĂ

A materiilor de drept publicate în

CURIERUL JUDICIAR

PE ANUL 1902

INTOCMITĂ PE ARTICOLE DE LEGI ȘI REGULAMENTE

CODUL CIVIL

SECȚIA ISTORIE

ACADEMIEI R.P.R.

Art.	No. Z.	Pag.	Art.	No. Z.	Pag.	Art.	No. Z.	Pag.	Art.	No. Z.	Pag.	Art.	No. Z.	Pag.	Art.	No. Z.	Pag.
1	22	191	480	48	399	909	36	301	1131	44	363	1250				4	35
	42	349		69	571	941	40	335	1145	67	559	1251	74	613		33	276
	85	703	485			942	18	154	1168	3	26	1253				50	413
	15	129	487	35	292	943	40	332		53	435	1294	52	431	1729		414
5	16	139	489			948			1170	59	490		16	139		52	427
	17	146	491	57	472	949	16	138		83	690	1295	52	431		59	430
13	52	425	520	18	158	963			1172	84	695	1298	36	302			490
19	1	1	526	33	276	966						1306			1730	22	188
33	70	582	539	47	391	968	16	139	1175	31	261	1310	16	139	1739	4	35
60	52	427	616	79	656	971				62	509					7	59
117	60	493									510	1337			1743	48	395
151			622	46	380				1188	39	322	1364	47	389		7	59
173				79	656	973	43	353	1190	36	297	1393	36	301	1745	48	395
174	52	427	623	79	656			356		3	26	1411	53	437			
175		430	624	46	380	974	47	391		52	431	1420			1749		
185	74	613		79	656	993	31	261	1191	80	667	1424	60	499	1753	14	121
	29	245	653	36	301						668	1429			1774		
187	33	276	665							83	690	1431	53	435	1781		
	74	613	669	61	503	998	56	462		3	26	1444	67	559		14	121
188	29	245	673	40	332				1197	39	322	1532	5	45	1783	68	565
	74	613	684	36	297					52	431	1546	33	277	1816	66	548
212	47	385	685	56	461					3	26	1623			1819	38	313
234	43	359	695	36	301				1198	20	173	1625	24	206	1832	58	477
246	23	199	696	40	335	999	56	462		83	690	1650	18	159	1843	18	160
292	10	87	714	56	461					17	146	1691	29	244		75	621
	70	582	743	32	269					35	291						622
293			774	59	489					49	401					18	160
294	45	373	775	36	301	1000	18	160	1201	51	417		9	81	1847	24	283
304							41	343		52	427		36	301		75	621
307	25	211	781	7	59		85	705		59	492	1718	48	395			622
308	10	87	783	48	395	1001	35	293		84	695		54	447	1853	18	160
312			803	7	59	1003	15	130	1202	53	435		58	477	1858	51	420
317	61	503	811	26	219				1206	83	690		62	509	1859	42	349
		504	813	82	680	1008	17	146	1227	68	565		36	301	1890	12	101
338	33	276	817	3	26		18	159	1228			1719	48	395	1891	33	277
	47	391	855	82	680	1026	70	580		31	261		62	509	1895	24	205
339			859	64	533	1066	29	242	1229	81	672	1720	31	261	1897	30	249
343			860			1069				85	704		31	261	1900	13	117
365	33	276	861	22	189	1080	29	244	1242	4	38	1722	31	261	1901	40	332
390		277	867			1082	20	169	1247				4	38	1903	58	477
402	34	286	891			1084	35	292	1248	81	674		35	37	1911	42	349
408	49	401	895			1088	76	627		4	38	1725	4	35	1912	78	643
457	64	530	899	22	189	1128			1249	74	613	1727					
				36	301	1130		628									

PROCEDURA CIVILĂ

54	{10 69	87 571	116 117	47	389	234 241	20 78	173 643	291 297	19	165	409	{33 50 52 59	276 413 414 427	496	{23 85 80 85	193 704 662 704
59	74	613	135	{38 57	313 475	247	{73 76	603 627	316 323	11	97		{485 490	501 503	80 79	662 655	
66	Bis 50	411		{80 136	662 313	248	{43 73	356 603	326	{32 46	268 377		455 463	38 53	317 433	504 506	85 67
74	{60 76	499 630	137	19	164		{76 22	627 191	371 373	38	313		474	28	233	506	{62 67
75	{19 33	164 277	148	{37 74	307 614	257	{50 50	412 41 ²	378 387	{19 23	165 193	494	{40 85	329 704	495		74
78	24	201	151	33	277	260	50	41 ²	398	23	193	495	{74 74	613	506	Bis {67 85	555 704
91	37	307	152	24	201	261			400	54	447						
108	9	84	171	8	74	274	66	548									
111	Bis 80	662	227	43	356												

Art.	No. Z.	Pag.	Art.	No. Z.	Pag.	Art.	No. Z.	Pag.	Art.	No. Z.	Pag.	Art.	No. Z.	Pag.	Art.	No. Z.	Pag.
508	79	655	516	53	435	530	77	637	544			556			709		
	2	21			437	533	32	266	545			557	54	443	710	68	565
509	11	97				535	79	655	546	54	443	559			721	66	548
	82	679	523	23	193	537			551						722		
	67	555		40	329	538	54	443		54	443	617	65	537	723	53	437
512	79	655		80	662				552	85	704	684	53	437	729	24	201
	85	704				542	54	442	553			689	54	443		9	83
	46	378	525	77	637			443	555	54	442	694	74	613	740	23	193
514	53	437		80	662											78	643

CODUL COMERCIAL

1	43	356	270	59	491	350	67	557	725	39	324	805	4	37	917	85	703
24	76	631	275	65	538	353	39	321							937	41	340
			281	51	421				726	39	324	808	41	340			
43	21	181	283	1	6	370	21	181		41	344				941	66	545
	27	232	307	35	289		35	289	735	4	35	816	67	559			548
46	26	221				372	21	181							944	21	179
50	46	378	342			405	35	289	751	2	20						
56	27	232	345	67	557				754			819	4	35			
57	26	221	346			462							4	37			
138	22	186				673	74	611	760	41	344		41	340	949	13	117
147	14	121	347	59	491	674								341		40	330
222	22	186		67	557				768	41	344	820	41	341			332
						697	41	344		48	397	845	41	344			
237			349	23	195	713	35	289	782	35	289	853	85	703	969	2	20
244				26	221	718						887	34	281		4	35
245	74	611		51	421	719	43	356	783	4	37	907	38	317	970	4	35
250				77	636					76	627						

CODUL PENAL

28	5	43	53			182	42	347	269	71	590	307	14	122	332	52	430
	58	481	54	14	122	207	27	230	270			309	3	25	334		
		482				238	71	590	271	84	698				336	68	561
32	83	685	99	71	588	264	5	41	294			322			350	44	366
		688	140	15	130				299	20	175	323	79	659	393	25	215

PROCEDURA PENALĂ

124	39	327	335	64	531	422	81	671				525	3	25
156	54	448											29	241
182	74	614	396			484	64	531					68	561
183	76	630	417	21	179	485								

CODUL SILVIC

19	47	388	40	72	594	23	73	606
----	----	-----	----	----	-----	----	----	-----

CODUL DE JUSTIȚIE MILITARĂ

52			31	259
258				260

CONSTITUȚIA

1	1	9	1	1	36	57	475
13	111	12	48	399	105	31	260
15	127	21	82	680	108	48	399
16	138						
19	161	24	31	260	132	26	219
53	437					70	578

CODUL CALIMACH

239			843		1951		
247	61	504	844	62	514	36	299
			899		1954		

CODUL CARAGEA

9							
13			C. XVI. P. III de la zestre	42	348		
17			C. III P. IV de la moșt.		349		

REGULAMENTUL ORGANIC

Art.	No. Z.	Pag.	Art.	No. Z.	Pag.
126	57	472	260	6	53
127			306	66	545
178			335	42	349

DIFERITE LEGI

L. pentru alegerea Consil. Com.	54 56	9	81	9	{61 70	501 577	Tab. taxelor anex. pe lângă L. Max.	7	{58 62 67	479 512 627	21	48	399					
2	62	511		14	70	577	134	41	340		24							
4	{57 70	475 577	57	24	{202 203						27	44	364					
L. autent. actelor (1 Sept. 1886)	58	{9 24	81 203	35	58	480	Legea Loteriilor	14	77	637	30							
9	22	189	59	9	81		4	51	418	15	78	643	L. Intrep. Rurală (1879)					
33			60	{23 38	193 313	Legea Imposit. Funciar	5			18	15	132	{50 54 70 86	415 445 578 715				
L. Const. a Băncei Agricole	61	{23 38	193 313	61	{23 38	193 313	1	27	225	Tabela C. Legea Patentelor	—	71	587	1	{54 70 86	445 578 715		
12	22	188	63	{11 33	97 279	11	61	502	Legea Mărcilor de fabrică (15 Apr. 1879)	L. asupra patentei Bankerilor (1899)	2	{50 54	415 445	2	{50 54	415 445		
Legea Burselor	64	{23 33 38	193 279 313	63	{11 33	97 279	12	{61 46	503 377	1	72	594	4	86	75			
30	27	230	65	{9 33	81 279	L. p. incuraj. Ind. N-le (12 Mai 1887)	12	15	130	2			5	54	{444 445			
Legea Clerului (1893)	73	9	81	64	{23 33 38	193 279 313	3	53	437	3	71	588	9					
30	30	{252 254	75	{9 24	81 202	L. Judecăt. de Pace (1896)	19	54	411	—			14	{50 54	415 444 445			
30	74	612	83	24	202	20	53	440	9	Legea Pensiiilor (1868)	—	30	253		Legea Sanitară			
35	82	680				36	50	415	10	—					118	17	146	
50	2	23	Statutele Credit. Funciar	13		42	50	415	12	Legea Pensiiilor (1890)	1	{26 74	220 612	175	58	482		
L. Comp. Generale a Statului (1895)	126	57	473	69		55	{54 67 73 77	446 554 608 638	Leg. Monopolului Tutunurilor	2	{26 74	220 612			L. Servitorilor			
L. p. Constatarea și Percep. Contr. Directe	20	59	488	74		57	77	639	88	3	{30 74	252 612			1	38	319	
33	60	499	75	9	81	59	34	286	Leg. Numelui	4	26	220			2	69	574	
41			82				{18 51 60	160 420 499	3	20	26	220			4			
42	79	655	95			60	{60 75	499 621 622	4	18	67	554				Legea Soldelor (8 Mart. 1886)		
46	51	418	118			61	{9 46	84 380	18	L. de Org. a Com. Urbane	24	26	220			23	32	265
51	78	643	L. Com. Electorală (1886)	4	9	80			L. Org. a Curței de Casație	54	69	571	25	3	25			
52	58	479	L. Consil. județean (1864)	50	78	647	62	{54 85	444 706	39	50	411	30	30	{253 254		Legea Soldelor (19 Mai 1894)	
53	60	499	59				65	{18 54	165 444	51	69	571			1	32	265	
54	{58 77 79	479 636 655	L. p. Const. Corp. de advocați (1864)	1	69	572	68	34	286	L. Org. a Curței de Compturi	15	68	561				Legea Teatrelor	
58	43	358	11	15	133	71	{3 68	25 561	71	15	68	561						
59			14			73	71	590	73	23	84	695						
L. Cred. Funciar	12		15			76	{59 70 71	492 578 590	76	24	68	561						
15						87	15	133	87	59	492							
28	9	81	L. p. Darea Căilor de Comunicație	2	57	473	89	70	578	Legea Organica a Dobrogei	23	84	695					
29			4	57	474	92	32	268	92	50	60	497						
37			5	43	358	96	60	499	96	Legea Patentelor	24	68	561					
37	23	193	Legea Electorală	2	60	497	98	73	608	1	{57 64	473 532						
41			3	64	530	99	48	397	98	2	{70 76 78	577 627 643						
42	9	81	8	{61 64	501 530	123	{9 21 37	80 182 308 311	99	3	62	511						
48						Legea Maximului	2	41	340	4	76	631						
50	33	279				2	41	340	2	5	{62 77	511 637						
51	54	442																

Art. No. Z. Pag.	Art. No. Z. Pag.	Art. No. Z. Pag.	Art. No. Z. Pag.	Art. No. Z. Pag.
69} 75 619	L. asupra taxelor de 5% a. asupra Salar. (1899)	L. de Urmărire 1 47 388	85 {21 180 37 311	180} 37 311
72}			86} 21 180	184}
Legea Taxelor militare	1 {55 459 64 532	Legea Vamală 73} 21 180	93}	L. p. vên. în loturi a teren. Statului din Stat. Balneare (1890)
1 59 489	8 64 532	84}	175 21 180	5 58 480
			179 {21 180 37 311	

REGULAMENTE ȘI CONVENȚII

Reg. de arendari a Bun. Statului	Reg. L. J. P. (1894)	Reg. Portăreilor (1865)	Reg. Legei Taxei Militare	Tratatul de Paris (30 Martie 1856)	Capitulațiunile (1391, 1460, 1511 și 1529)
50 73 606	20 18 160	12 21 184	13 73 603	— 12 101	— 12 101
R. Corp. Avocați Iași	Reg. Pensiiilor (1890)	Reg. L. Rurale (20 Iunie 1878)	Cond. G-le de vên. de lemne din pădurile Statului		
12 20 171	57 26 220	8 34 283	7 47 388	Conv.d-tre Franța și Poarta Otomană (20 Mai 1740)	Conv. de la Paris (19 August 1859)
R. p. punerea în apl. a Cod. com. (4 Aprilie 1900)	Reg. Pens. func. județ. și comunale	Reg. L. Sanitare	Tratatul de Berlin (13 Iulie 1878)	— 12 101	— 12 101
15 14 121	94 40 334	— 17 146	49 12 101		

LEGI STRĂINE

Cod. civil Frances	1385 35 293	164 26 211
205} 29 245	1952} 21 206	Cod. Comer. Italian
206}	1954}	41} 27 232
245 43 359	Cod. civil Austriac	54}
373} 16 141	34 25 211	Cod. Penal Fran.
383}	60}	479 25 215
384} 47 391	70}	
599}	75}	Procedura Penală Francesă
785} 40 335	80}	154 54 448
913}	128}	
1341 80 668	164}	

ARTICOLE ȘI MONOGRAFII

N. Z. Pag.	N. Z. Pag.
ALEXANDRESCO D.: Dreptul de a dobândi imobile rurale. — Ce se înțelege prin cuvântul de <i>Român</i> întrebuintat de art. 7, §5 din Constituțiune. — Femeea română căsătorită cu un străin (<i>adnotație la decizia No. 38/901 a Curții de Casație, secții-unite</i>)	1 3
» — Problema persoanelor morale. — Necesitatea unei legi pentru înființarea sau recunoașterea lor. — Imposibilitatea absolută de a se înlocui asemenea lege prin un act al puterii executive (<i>adnotație la decizia Cas. Turin din 21 D-brie 1897</i>)	2 15
» — Persoane morale. — Formarea lor sub Codul Calimach (<i>adnotația la hot. Trib. Iași, s. I din 1 Decembrie 1901</i>)	2 24
» — Martori. — Început de probă scrisă. — Donațiuni. — Confirmarea donațiunilor (<i>adnotație la decizia Curții de apel Iași, s. I, No. 107/901</i>)	3 23
» — Divorț. — Cerere reconvențională făcută de cel-alt soț. — Când se poate face. — Conexare (<i>adnotație la sentința Trib. Putna din 18 Oct. 1901</i>)	3 31
» — Dota mișcătoare este ea alienabilă în legislația noastră? (<i>adnotație la cartea de judecată a Jud. ocol. Bârlad No. 1414/901</i>)	4 39
ALEXANDRESCO D.: Mandat. — Locațiune de servicii. — Exercițiul unei profesii libere. — Advocat. — Gratuitate și plată (<i>adnotație la sentința Trib. Neamțu No. 403/901</i>)	5 46
» — Bibliografie. — Persoanele morale. — Dare de seamă asupra operei marquisului de Vareilles-Sommiér. — Răspuns acelor cari au bârfit pe socoteala mea în chestiunea persoanelor morale	6 49
» — Separatia de patrimonii prevăzută de art. 1743 din Cod. civ. este ea un adevărat privilegiu în sensul juridic al cuvântului? (<i>adnotație la decizia Curții de apel Craiova, s. II, No. 38/901</i>)	7 62
» — Bibliografie. — Femea biurocrată, profesoară, soldat, medic, avocat, magistrat, deputat, etc. — Dare de seamă asupra operei lui Charles Turgeon	8 66
» — Competința tribunalelor Române de a judeca litigiile dintre străini. — Legea care determină capacitatea străinilor de a veni la o succesiune deschisă în România. — Persoanele în drept a confecționa actele stărei civile în Austria. — Dovedirea filiațiunei legitime și a filiațiunei naturale (<i>adnotație la sentința Trib. Dorohoiu No. 221/901</i>)	10 89

ALEXANDRESCO D.: Dacă bărbatul poate, în timpul căsătoriei, să confirme un act anulabil făcut de femei, fără intervențiunea lui și dacă asemenea confirmare validează actul în privința femeii (<i>adnotație la decizia Curții de Cas. din Roma din 21 Martie 1900</i>)	11	99
» — Despre jurisdicțiunea consulară în România (<i>adnotație la decizia Curții de apel București s. I</i>)	12	107
» — Efectele prescripțiunii în materie cambială (<i>adnotație la cartea de judecată a Judecătoriei ocol. Slatina</i>)	13	117
» — Care este caracterul juridic al imunității penale stabilite de art. 307 din Cod. penal? — Dacă tăinuitorii cari cooperează la sustracțiunea comisă de o rudă sau afin în gradul prevăzut de art. 307 din Cod. penal sunt apărați de penalitate (<i>adnotație la sentința Trib. Iași, s. I, No. 1098/901</i>)	14	123
» — Dacă condiția ilicită dintr'un testament anulează însăși dispoziția, sau se consideră numai ca nescrisă (<i>adnotație la sentința Trib. Botoșani, No. 462/901</i>)	15	128
» — Cine exercită puterea părintească asupra copiilor naturali, legalmente recunoscuți? (<i>adnotație la sentința Trib. civil din Chambéry din 8 Decembrie 1900</i>)	16	140
» — Ce se înțelege prin ordinea publică și bunele moravuri, cuvinte care nu sunt definite nici de lege nici de doctrină (<i>adnotație la cartea de jud. a jud. ocol. II Iași</i>)	17	148
» — Condițiunile imposibile ilicite sau imorale cari ar figura într'o donație (<i>adnotație la decizia Curții de casație, s. II, No. 56/902</i>)	18	155
» — Cui aparțin rămășițele pământești ale omului și cine poate să dispue de ele? (<i>adnotație la deciziunea Curții de apel din Trani (Italia) din 7 Iunie 1901</i>)	19	167
» — Dreptul instanțelor de fond de a acorda despăgubiri, ori de câte ori se dovedește că, printr'un sequestu nedrept și vexator, s'a deteriorat averea sequestrată (<i>adnotație la decizia Curții de casație s. II, No. 139/901</i>)	20	170
» — Dovedirea simulației de către terțiile persoane, se poate face prin martori și presumpțiuni, independent de ori-ce început de probă scrisă (<i>adnotație la decizia Curții de apel din Galați, s. II, No. 181/901</i>)	20	174
» — Legat. — Liberarea unui legat particular. — Cum și de cine trebuie să se facă? — Autentificarea testamentului în cas de boală a testatorului. — Formele și modul autentificării (<i>adnotație la sentința trib. Iași s. I No. 409/901</i>)	22	190
» — Dacă o hotărîre de divorț, pronunțată de un tribunal străin și rămasă definitivă, poate fi transcrisă în registrele oficerului stărei civile din țară (<i>adnotație la sentința trib. Iași s. I No. 93/902</i>)	23	200
» — Dacă ospățătorii și hangii răspund, ca depositari, pentru obiectele aduse de călători în localul lor, și până unde se întinde această răspundere? (<i>adnotație la sentința trib. superior din Colonia din 22 Decembrie 1897</i>)	24	207

ALEXANDRESCO D.: Dacă, în materie de legitimitate, formalitatea recunoașterii copiilor anteriori, chiar prin actul lor de căsătorie, se aplică sau nu străinilor căsătoriți în România a căror lege națională nu prevede această formalitate (<i>adnotație la decizia C. de apel Buc., I, No. 28/902</i>)	25	213
» — Dacă părintele destituit din tutela, chiar pentru purtări rele, pierde dreptul de pază, de priveghere și de educațiune al copilului său (<i>adnotație la decizia Curții de apel din Rennes din 5 Decembrie 1901</i>)	26	218
» — Dacă legea burselor a voit să desființeze profesia de misit, telal, comisionar sau mandatar (<i>adnotație la sentința Trib. Tutova din 28 Februarie 1901</i>)	27	230
» — Despre hotărîrile care pot dobândi autoritatea lucrului judecat. — Hotărîri pronunțate în România. — Hotărîri pronunțate în țară străină (<i>Comentariul art. 374 Pr. civ.</i>)	28	233
» — Obligația alimentară (<i>adnotație la decizia Curții de apel din Bruxelles</i>)	29	246
» — Mobilele dotale care garnisesc imobilul sunt sau nu supuse privilegiului locatorului? (<i>adnotație la decizia Curții de casație din Palermo din 22 Iunie 1899</i>)	30	256
» — Dacă partiagiul prin atribuțiune este admis în legislațiunea noastră (<i>adnotație la sentința Trib. Ialomița No. 276/901</i>)	32	271
» — Răspunderea proprietarului de dauna cauzată de un animal al său (<i>adnotație la sentința Trib. comercial din Saint-Etienne din 23 August 1900</i>)	35	294
» — Care este caracterul «Arvunei» în dreptul nostru? (<i>Adnot. la decizia C. Galați, I, No. 53/901</i>)	36	304
» — Ce se înțelege prin servitor și căror persoane prescripțiile legii servitorilor sunt aplicabile? (<i>adnotație la cartea de judecată a judecătoriei Olt-Topolog</i>) (<i>Argeș</i>) No. 1685/901).	38	320
» — Despre rezervă sau legitimă, modul cum se determină față de moștenitori (<i>adnotație la sentința trib. din Bruges din 5 Martie 1901</i>)	40	335
» — Escluderea fetelor de la moștenirea părinților lor sub legiuirea Caragea (<i>adnotație la decizia Curții cas. s. I No. 402/902 și la cartea jud. ocol. Cloșani (Mehedinți) 504/901</i>)	42	350
» — Persoanele care pot depune ca martori în procesele de divorț (<i>adnotație la sent. trib. civil din Bordeaux</i>)	43	359
» — Bibliografie. — O nouă revistă juridică « <i>Revue trimestrielle de Droit civil</i> ».	44	361
» — Resumat de concluziuni în procesul intentat de Epitropia sf. Spiridon contra lui Alex. Delimarcu pentru moșia Puești. (<i>Validitatea sau nevaliditatea clausei penale înscrisă într'un testament</i>)	45	369
» — Dovada filiațiunei legitime (<i>adnotație la sent. trib. Ilfov s. III No. 308/902</i>)	45	374
» — Despre acțiunile la care pot da naștere servituțiile (<i>adnotație la cartea de jud. a jud. ocol. I Ploiești No. 2144/901</i>)	46	381
» — Ce se înțelege prin «injurie sau insultă gravă» ca motiv de divorț? (<i>adnotație la decis. cas. s. II No. 141/902</i>)	47	386
» — Autoritatea lucrului judecat (<i>adnotație la decizia Curții apel Iași s. I No. 125/901</i>)	49	404

ALEXANDRESCO D.: Dacă pământurile date clăcașilor, conform legii rurale, pot fi urmărite de creditorii lor (<i>adnotație la jurnalul Trib. Muscel No. 4020/902</i>) . . .	50	416
» — Efectele girului pus pe o cambie după scadența ei (<i>adnotație la cartea jud. ocolului I Ploiești din 1 Iunie 1902</i>)	51	423
» — Căsătorie. — Nulitatea ei prin sèvresirea în taină sau clandestinitate, cât și prin necompetința oficerului stărei civile (<i>adnotație la sent. Trib. Botoșani din 6 Octombrie 1901</i>)	52	428
» — O ochire retrospectivă asupra pedepșelor, și în special asupra exercitărei pedepsei cu moarte în diferite timpuri și în diferite țări	57	469
» — Chestiunea validității sau nevalidității actelor făcute de moștenitorul aparent (<i>adnot. la decisia Cas., s. I, No. 110/902</i>).	60	494
» — Principiile de la adopțiune «cum că adopțiunea fiind un contract nu produce efecte de cât între părțile contractante sunt aplicabile descendenților adoptatului? (<i>adnotație la sent. trib. Dolj s. I No. 320/99 și la decisiile C. apel Craiova No. 2395/901 și 1043/902</i>)	61	506
» — Cestiunea de a se ști dacă un act investit cu formele legale cuprinde, sau nu, o adevărată dispoziție testamentară obligatorie, atârână de termenii întrebuințați de testator într-o manifestare voinței sale (<i>adnotație la sentința trib. Suceava No. 208/902</i>)	62	516
» — Vasile Lupu și opera sa legislativă. — Discurs rostit cu ocaziunea deschiderii anului școlar 1902—1903, la Universitatea din Iași, în ziua de 3 Octombrie 1902	63	517
» — Sancțiunea neapărată a atingerii reservei. — Acțiunea în reducere. — Eșecșunile ce suferă principiul reducerii (<i>adnotație la sentința trib. Covurlui, s. II din 28 Februarie 1902</i>)	64	534
» — Seducțiunea și condițiunile existenței ei în diferite legislațiuni (<i>adnotație la sentința trib. Ilfov s. I, No. 59/901, apel II Buc. 129/901 și Cas. II, 212/902</i>)	65	512
» — Convenții matrimoniale. — Condițiunile ce trebuie să îndeplinească pentru a fi valabile. — În lipsa unei convențiuni matrimoniale, care este regimul sub cari soții s'au căsătorit? (<i>adnotație la sentința trib. Mehedinți s. I, No. 86/902</i>)	68	566
» — Dacă obligația care are de obiect răsplătirea înlesnirii unei căsătorii este ilicită, și prin urmare, dacă o asemenea obligație poate da loc la o acțiune în justiție? (<i>adnotație la sentința trib. civil din Nivelles (Belgia) din 11 Februarie 1902</i>)	69	575
» — După care lege, un străin, domiciliat în România, trebuie el, la cas de contestație înaintea tribunalelor Române, să și dovedească filiațiunea sa legitimă? După legea Română sau după legea sa națională? (<i>adnotație la sentința Trib. Gorj, No. 200/902</i>)	70	583
» — Dacă, simplul fapt al neprezentării în instanță a soțului ultragiât, în materie de adulter, constituie din partea sa o desistare, care să atragă stingerea acțiunii publice (<i>adnotație la sentința Trib. Ilfov, s. III, No. 709/902</i>)	71	591

ALEXANDRESCO D.: Dacă, în legislațiunea noastră, darurile manuale sunt valabile. — Dacă asemenea daruri sunt supuse la taxa de înregistrare prevăzută de legea timbrului (<i>adnot. la sentința Trib. Roman No. 377/902</i>)	72	597
» Teoria mandatului restrâns sau a reprezentățiunei imperfecte, în materie de lucru judecat. — Inadmisibilitatea unei asemenea teorii	73	601
» Teoria contradictoriului legitim în materie de chestii de stat. — Inadmisibilitatea unei asemenea teorii	74	609
» Coproprietarii sau comuniști nu pot exercita acțiunea posesorie unii contra altora; ei pot însă să exercite acțiunea în complângere contra terțiilor turburători, fără a avea nevoie de concursul celor-l'alți coproprietari (<i>adnot. la cărțile de judecată No. 62/902 a Jud. ocol. Podgoria (Muscel) și No. 465/902 a Jud. ocol. Dorohoiu</i>)	75	623
» — Creditorii chirografari sunt ei reprezentați de debitorul lor în procesele care au de obiect un privilegiu sau o ipotecă asupra bunurilor sale? (<i>adnotație la decisia Curței de apel Buc. s. II No. 14/901</i>).	76	629
« — Despre autoritatea sa influența în materie penală, a lucrului judecat în civil, și vice-versa	77 78 79 82 84 85	633 641 653 677 693 701
» — Dacă simulațiunea unui act, poate fi stabilită între părți prin martori sau presupțiuni, atunci când nu există un început de probă scrisă, sau nu este o fraudă la lege (<i>adnotație la decisia Curței de casație din Franca din 31 Ianuarie 1901 și la sentința Trib. Suceava No. 3961/902</i>)	80	668
» — Veniturile fondului dotal, sunt ele, ca și însuși fondul, la adăpost de urmărirea creditorilor, către care femeia s'ar fi obligat în timpul căsătoriei? (<i>adnotație la sentința Trib. Iași s. II No. 209/902 și Trib. Notariat Ilfov, No. 115/902</i>)	81	675
» — Dacă proba cu martori se poate admite, pentru dovedirea existenței unui act, atunci când acel act este lipsit de orice valoare juridică și care sunt efectele legalisării de autoritățile administrative a unui act semnat prin punere de deget (<i>adnotație la cartea de judecată a jud. ocol. Simila—Tulova, din 30 Octombrie 1902</i>)	83	691
» — Diferite Documente vechi privitoare la Moldova	21 25 39 46 63	184 224 328 388 527
BASIULESCU N.: Pericolul național față de art. 7 paragraful 5 din Constituțiune	13	111
BĂDULESCU GEORGE: Interpretarea art. 422 din Procedura penală română față cu art. 421 din Codul de instrucțiune criminală franceză ast-fel cum a fost modificat prin legea din 28 Iunie 1877 (<i>adnotație la decisia Curții de casație s. II, No. 1324/902 dată după divergență</i>)	81	671
» — Spețele la diferite hotărâri publicate în ziar.		
BOAMBĂ I.: Cheltuelile de administrațiune ale falimentului sunt ele privilegiate asupra întregului patrimoniu al falitului în mod absolut sau relativ?	4	33

	N. Z.	Pag.		N. Z.	Pag.
BOTEZ CORNELIU : Există controverse în legea poliției rurale ?	55	459	vorât din contractul de locațiune mai subsistă (adnotație la cartea de judecată a jud. ocol. 4 București No. 2034/902) . . .	53	434
CESĂRESCU N. I.: Interpretarea art. 509 din noua procedură civilă (adnotație la decizia Curții de Casație s. II, No. 261/901) . . .	2	21	DAN M. EM.: Câte-va cuvinte asupra art. 409 din Pr. civilă	59	485
» — Schimbul convențiilor matrimoniale. — Conductio în debeti. — Transacție (adnotație la sentința Trib. Argeș, No. 198/902)	31	262	DEMETRIU ST. GH.: Compturile tutelei	20	176
» — Legea de la 1896 creata ea o nouă clasă de apărători pentru viitor său a acordat acest drept numai acelor care se găseau în condițiunile legii la promulgarea ei (adnotație la decizia Curții de apel București s. I, No. 51/902) . . .	37	310	ERBICEANU VESPASIAN: Energia naturei din punctul de vedere juridic	86	709
» — Bibliografie. — Dare de seamă asupra Codului de ședință al judecătorului de pace, adnotat și comentat de Corneliu Botez	37	312	FILITTI D. ION: Dacă pentru acceptarea resilierei unui contract de lucrări pentru județ, Prefectul are nevoie de autorizarea consiliului județean (adnotație la sentința trib. Ilfov s. I No. 762/902)	78	649
» — Dacă falitul se poate prevala de nulitatea unui act pronunțată după cererea creditorilor (adnotație la decizia Curții de apel București, s. I)	39	325	HARALAMBIE G.: Avalul și girul	39	321
» — Interpretarea art. 808 din C. comer. așa cum a fost modificat prin legea de la 6 Aprilie 1900 (adnotație la Jurnalul Curții de apel București s. III, No. 1372/902) . . .	41	342	HULUBEL V. I.: Art. 36 din legea judecătorilor de pace	53	440
» Art. 111 bis din Procedura civilă este aplicabil în materie de urmărire imobiliară ? — Este nîl comandamentul, când i lipsește semnăturile judecătorilor sub formula executorie ? (adnotație la sentința Trib. Ilfov s. de notariat No. 54/902) . . .	86	665	IONESCU I. DOLJ: Asupra art. 32 din Codul penal (din practica de parchet)	83	685
CIHOSCHI STANISLAS : Dispozițiunile dreptului comun, relativ la investirea actelor ce se execută cu formula executorie se aplică și actelor formate în virtutea unor legii speciale cum ar fi legea creditului ? (adnotație la decizia Curții de Casație, s. II, No. 114/902)	38	314	» — Interpretarea art. 1 din legea interpretativă a legii rurale din 1879 cu privire la dreptul femeilor sătence de a beneficia de dispozițiunile acestei legi (adnotație la sentința trib. Muscel No. 110/902)	86	716
CHIRCULESCU D. N.: Cesionarul e un terțiu când atacă în simulațiune actele făcute de cedent cu un terțiu, în prejudiciul său (adnotație la decizia Curții de Casație, s. II, No. 209/902)	62	509	IONESCU T. G.: Dispozițiunile art. 99 al. II C. pen., cu privire la funcționarul, agentul său prepusul guvernului care va fi acusat de scusă un act arbitrar la libertatea individuală. — Dacă dispozițiunea această constituie o cauză de justificare, sau o cauză de în favoarea acelor care se găsesc în condițiunile art. 99 sus citat (adnotație la dec. Curții de casație s. II No. 1002/902) . . .	71	589
» — Actele făcute de interzis în urma ridicării interdicției sunt valabile, independent de publicațiunea prescrisă de art. 457 Cod. civil	64	529	» — Interpretarea art. 44 din legea rechișișilor militare din anul 1877 (adnotație la decizia Curții de casație s. II No. 1042/902 dată după divergență)	86	713
» — Dacă legea timbrului scutește de taxă toate acțiunile privitoare la pământurile date după legea rurală din 1864, sau numai acelea ce tind la anularea actelor de înstreinare (adnotație la jurnalul Trib. Putna din 17 Septembrie 1902)	85	708	LIVIANU B. C.: Greșită interpretare a art. 7 § 5 din Constituțiune. (Răspuns la articolul d-lui N. Basilescu	19	161
CODREANU S. ION : Informațiuni și diferite note răspândite în ziar.			» — Prescripțiunea acțiunei expupilului contra tutorului relativă la administrațiunea tutelei	30	249
DAN M. EM.: Elementele constitutive ale delictului de atentat la pudoare (adnotație la decizia Curții de casație s. II No. 1102/901) . . .	5	42	MANDREA N. (Junius): Condițiunile cerute pentru ca cheltuelile de administrație a le falimentului să fie privilegiate (adnotație la decizia Curții de casație s. II No. 377/901) . . .	4	36
» — Legea de organizare judecătorească	7 9 10 11	57 78 85 93	» — Răspuns la scrisoarea d-lui Z. în afacerea Meseriașilor, publicată în Curierul Judiciar No. 31 din 25 Aprilie 1902 . . .	33	273
» — Neexistența dreptului de opozițiune la Curtea de apel, în contra decisiunilor date asupra validărei poprirei (adn. la decis. C. apel Craiova II din 12 Noem. 1901) . . .	8	75	» — Dacă israeliții domiciliați în România, și nesupuși vre unei protecțiuni străine, sunt considerați ca străini, și dacă ei, prin urmare au a fi lipsiți de beneficiul acordat de art. 13 din Codul civil (adnotație la decizia Curții de casație, s. II No. 286/902)	52	426
» — Proprietar depozdat de imobilul său de către Creditul Funciar. — Dacă după punerea în posesie a Creditului, raportul juridic dintre proprietar și chiriași is-			» (Z) — Modul cum Direcția căilor ferate, administrează interesele importante ce i sunt încredințate (adnotație la decizia Curții de apel București s. III No. 24/902) . . .	56	467
			» — Validitatea urmăririi silite fiind independentă de existența unui tabloă de ordine, pentru lipsa unui asemenea tabloă, nu se poate cere anularea urmăririi (adnotație la încheierea trib. Botoșani din 14 Iunie 1902)	62	513
			MANIU V. GR.: Dacă prin simplul fapt al emiterii unei trate, trasul devine debitor cambiar (adnotație la sentința No. 183/901 a trib. Iași, secția comercială	1	7

	N. Z.	Pag.		N. Z.	Pag.
MANIU V. GR.: Sancțiunea formalităților prescise de art. 345—347 din Codul comercial este sau nu decadența acțiunii cambiale? (<i>adnotație la decizia Curței de apel București s. II No. 16/902</i>)	67	553	SCHINA E. G. (Z.): Scrisoare deschisă d-lui X. Y. în afacerea Meseriașilor	31	257
» — După care lege trebuie stabilită cota concordatară într'un faliment deschis sub legea comercială din 1887, când însă concordatul s'a încheiat și sub scris de creditori sub legea din 1902? (<i>adnotație la decizia Curței de casație s. II No. 450/902</i>)	85	703	» — Arbitragiu internațional. Discurs rostit cu ocazia deschiderii anului judecătoresc 1902—1903 la Curtea de casație	55	449
MANDY G. A.: Noua lege a advocaților propusă de baroul de Ilfov	6	54	» — Arbitragiu internațional. Răspuns d-lui Procuror general la discursul de deschidere al anului judecătoresc 1902—1903	55	457
MAVRODIN V. M.: Camera arbitrală și de conciliațiune din Brăila	41	337	SCRIBAN STEFAN: Hotărîre de expedient	17	143
NACU C.: Despre efectul convențiunilor, în privința persoanelor a treia. — Art. 973. — Convențiunile n'au efect de cât între părțile contractante	43	353	» — Din legea poliției rurale	54	441
NEGRESCU AL.: Modificarea unor dispozițiuni din legea falimentelor (<i>Raport adresat d-lui Ministru de Justiție</i>)	11	95	» — Replică. — Răspuns d-lui Corneliu Botez publicat în <i>Curierul Judiciar</i> No. 55/902: «Dacă există controverse în legea poliției rurale»	56	468
» — Dacă efectul retroactiv al hotărîrilor judecătorești se pot aplica celor de al treilea streină de proces. — Dacă transcrierea actelor de mutațiune ordonată de Președinte, ear nu de grefier este nulă. — Dacă judecătorul se poate recusa de a autentifica un act pentru aceleași motive ca și pentru judecată (<i>adnotație la sentința Trib. Botoșani, No. 315/901</i>)	66	550	» — Cine transformă amenzile în închiisoare; instanța de la care emană hotărîrea sau parchetul? (<i>adnotație la decizia Curței de apel Iași, s. II No. 398/902</i>)	58	482
NENOVEANU A.: Spețiile hotărîrilor publicate și diferite informațiuni și note răspândite în ziar.			» — Dacă în materie de delict, judecătorul de ocol, este obligat a propune pacea părților (<i>adnotație la decizia Curței de casație s. II No. 1086/902</i>)	70	579
NICULESCU ERNEST: Câte-va cuvinte asupra art. 76 din legea judecătoriilor de ocoale și art. 1901 Cod. civil	59	492	» — Articolul 40 din Codul silvic	72	593
NÎȚESCU M.: Sechestru judiciar se poate ridica prin dare de cauțiune?	65	537	» — Prezența inculpatului în instanță, și luarea de concluziuni din partea în cereri preparatorii. — Retragerea sa din instanță mai înainte de a se apăra în fond. — Dacă în asemenea cas, inculpatul trebuia considerat prezent, sau hotărîrea urma a fi dată cu drept de opoziție (<i>adnotație la sentința trib. Iași s. II No. 705/902</i>)	74	615
» — Cererea reconvențională, înaintea judelei de ocol	77	639	» — Calcularea duratei pedepselor (<i>adnotație la decizia Curței de casație secția II No. 1252/902</i>)	83	689
OECONOMU CIRU: Raportul la recursul făcut de Hr. I. Borănescu contra soților Ștefu, judecat de secțiunile-unite ale Inaltei Curți de Casație, în ședința din 30 Maiu 1902	48	393	» — Bigamie. Elementele cerute pentru existența acestui delict. — Obligația pentru judecătorii fondului, de a constata și stabili elementele cerute de lege pentru existența acestui delict (<i>adnotație la decizia Curței de casație s. II No. 1523/902</i>)	84	698
PĂRVULESCU M. N.: Competința judecătorului de pace, cu privire la cererile accesorii. — Art. 55 și 98 din Legea judecătoriilor de ocol față cu art. 257 din Procedura civilă	67	553	SCULI M. E.: Determinarea competenței și a resortului în cereri reunite și în cereri nedeterminate	50	409
PERIȚEANU GR. I.: Un desiderat	58	484	» — Spiritul de transacțiune și arbitrarul	79	659
POLICRAT T.: Concluziuni depuse pentru Luisa Tumpach la Curtea de apel s. I. București la 1 Februarie 1902, în proces cu Iosef și Ec. Sabo	25	209	SION G. ARTHUR: Legea portăreilor	16	138
POPESCU STELIAN: Societăți de patronagiu pentru minori	14	119	» — Juridice	17	150
ROIU N. C.: Resumat de concluziuni în procesul intentat de Epitropia sf. Spiridon, contra lui Alex. Delimarcu, pentru moșia Puești	45	370	STĂTESCU ST.: Concluziuni asupra motivului I din recursul făcut de Zoe Slătineanu cu N. Rotman și I. G. Lenș Slătineanu	18	151
RUPTUREANU GR.: Procedura executorie. — Predarea silită a imobilului (art. 597—603 Pr. civ.). — Predarea mai multor imobile ce fac parte dintr'o succesiune și lăsate prin același titlu, în cas când părțile recurg la serviciul Portăreilor. — Taxarea de către Portărei după regulamentul din 1866, după cel din 1900 și 1902	66	552	SUȚU M.: Câte-va observațiuni asupra proiectului de lege, pentru modificarea unor articole din Codul de procedură civilă elaborat de fostul Ministru de justiție, d-l C. I. Stoicescu	69	569
				71	585
				75	617
				76	625
				80	661
				81	669
			TEODORESCU IULIAN: Câte-va observațiuni asupra legii monopolului hârtiei pentru țigarete.	21	177
			TONEANU N. C.: Persoană morală străină. — Condițiunile cerute pentru a exercita drepturi în România	16	135
			» — Dacă excepțiunea de falsă semnătură sau de nerecunoașterea semnăturii, se poate opune posesorului cambiei, și deci se întârzie plata ei, cu toată dispoziția art. 349 Cod com. — Despre excepțiunea autorității lucrului judecat (<i>adnotație la sentința trib. Suceava No. 4/902</i>)	23	197
			» — Dacă dobânda ce o datorește necomerciantul comerciantului este cea de 5% ca pentru actele civile, sau cea de		

	N. Z.	Pag.		N. Z.	Pag.
6% ca pentru actele comerciale (adnotație la decizia Curței de casație din Roma din 1 Aprilie 1902)	27	232	la decizia Curței de apel București, s. I No. 31/902)	40	330
TONEANU N. C.: Dacă simpla semnătură pe dosul cambiei poate să constituie un aval.— Dacă prin nefacerea protestului contra emitentului unei cambii nedomiciliate, se perde acțiunea cambială contra avalistului (adnotație la sentința trib. Putna No. 900/901	34	288	TONEANU N. C.: Caracterul juridic al avalului » — Dacă cecurile sub imperiul legii vechi comerciale erau prescriptibile prin trecere de 5 ani, ca și biletele la ordine iscălite de neguțători ori bancheri, sau făcute pentru fapte de comerț (adnotație la sentința trib. Dolj secția comercială No. 79/902)	42	315
» — Dacă prin prescrierea acțiunii cambiale se prescrie însăși datoria (adnotație			TURGEON CH.: Scrisoare adresată Directorului Ziarului Curierul Judiciar	66	547
				13	111

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

A

ABORDAGIU — In cas de lovire (abordare) a două vase, cercetarea faptelor și împrejurărilor în care s'a produs ciocnirea, pentru a se stabili a cui este culpa, este o constatare de fapt de atributul suveran al judecătorilor fondului.		
Articolul 673 și 674 din Cod comercial, relative la ciocnirea (abordarea) vaselor plutitoare și a despăgubirilor datorite pentru daunele suferite, sunt aplicarea și consacrarea regulii de drept comun cuprinsă în art. 998 și 1003 din Codul civil, și se aplică atât la abordagiul maritim cât și la cel fluvial. (Cas. II).	74	611
ABUS DE ÎNCREDERE.— Faptul de a-și însuși în mod fraudulos, prin un supliment de instalare, necunoscut usinei de electricitate, curentul electric, împiedicându-l, prin aceste mijloace, de a trece prin contorul așezat în acest scop, și conducându-l direct la becurile de lumină, în dauna usinei de electricitate, constituie un abuz de încredere, prevăzut și pedepsit de art. 322, 323 C. penal. (Trib. Dolj, s. com.).	79	658
ACCEPTAREA SUCCESIUNEI: Vezi «Succesiune».		
ACT.—In principiu, orice act urmează a fi caracterizat după natura lui reală, iar nu după denumirea ce i s'a dat; și instanțele de fond sunt în drept, a caracteriza un act, ținând seamă de intențiunea părților și de caracterele lui distinctive. (Trib. Ilfov II).	75	619
ACT AUTENTIC.—Prin autentificarea unui act nu se prejudecă chestia dacă acel act este sau nu valabil. (Jud. ocol. III Buc.).	59	490
ACTE DE COMERCIU —Sub vechiul Cod comercial, comercialitatea unei afaceri se determină după firea pricinii fără să se socotească starea și meseria prigonitoarelor părți, iar negustor era acela care se deda la fapte de negoț în mod obicnuit. Ast-fel, când intervine între două persoane un contract de tovarășie pentru exploatarea de moșii și de păduri, și din cuprinsul contractului și a diferitelor împrejurări ale exploatarei, reiese că scopul principal nu este negoțul cu lemne prin exploatarea pădurilor, ci exploatarea agricolă a pământului moșilor luate în arendă, această tovarășie este civilă, iar nu comercială. (C. apel Buc. I).	12	101
ACTE DE COMPROMIS: Vezi «Jurisdicție consulară».		
ACTE DE PAUPERTATE. — Faptul că într'un act de paupertate dat unei părți pentru a-i servi la un anume proces, nu se menționează și instanța de apel, nu poate atrage nulitatea actului în apel, și prin urmare neadmisibilitatea apelului, întru cât se presupune că a fost dat pentru a-i servi până la definitivare a procesului. Proprietarul căruia i s'a vândut imobilul și nu		

'l mai are în posesie, se poate servi cu act de paupertate, în procesele intentate pentru acel imobil, căci în asemenea caz nu se poate susține că are avere nemiscătoare.

De asemenea și soția sa, dacă este proprietară în indivisiune cu soțul său în acel imobil, se poate servi cu actul de paupertate liberat pe numele soțului său. (C. apel Buc. II).

73 603

ACTE DOTALE: Vezi «Dotă».

ACTELE STĂREI CIVILE.— După Codul civil austriac, singurile persoane în drept de a confecționa actele stărei civile în Austria sunt numai preoții.

Ast-fel, calitatea și gradul de înrudire a unui austriac cu un de cujus, se poate dovedi cu actele de naștere liberate de parochul localității unde este născut și chiar cu arborele genealogic emanat de la paroch și extras din registrele de botez ale parohiatului, când arborele genealogic este o copie fidelă în ordinea cronologică și indică descendenții unor persoane, în ordinea nașterii lor, fără nici o apreciere din partea parochului. Un asemenea arbore genealogic trebuie să fie considerat bun, ca și actele de naștere eminate de la paroch, până la înscrierea în falș. (Trib. Dorohoi).

10 87

Adnotație de d-l D. Alexandresco

ACȚIUNE:

Autorisare maritală 3.
Competență 2.
Divergență 1.
Indivisiune 3.
Modificarea cererei 1.
Străini 2.

- Părțile și pot modifica cererile lor în cursul instanței, însă numai până în momentul punerii concludiunilor și al închiderii debaterilor. Ast-fel, dacă după închiderea debaterilor se ivește divergență de opinii între judecători și se chiamă un judecător de la altă secție pentru a tranșa divergența, părțile nu-și mai pot modifica cererile. (C. apel Buc. II).
- Potrivit art. 13 din Codul civil, străinul, chiar când n'ar avea reședința sa în România, va putea fi tras înaintea tribunalelor române pentru îndeplinirea obligațiilor contractate de densus în România sau în țară străină, cu un român. De dispozițiile acestui text de lege se bucură și evreii din România, căci acești evrei nu sunt străini numai prin simplul fapt că sunt evrei, ci ca să fie considerați cu adevărat străini trebuie să se dovedească că sunt supuși vre unei protecțiuni străine. (Cas. II).

52 425

Adnotație de d-l N. Mandrea (Junius)

3. Intr-o acțiune intentată pentru un imobil aparținând în indivisiune ambilor soți, semnătura soțului alături de semnătura soției. se consideră că este pusă și ca proprietar al unei părți indivise și ca soț pentru autorizare. (C. apel Buc. II). 73 603

ACȚIUNE CAMBIALĂ:

Acțiunea diferiților portori 7.
 Acțiune în anularea cambiei 2.
 Acțiunea pentru plata cambiei 2.
 Conexare 2.
 Data cambiei 3.
 Decădere 3.
 Excepții cambiale 1.
 Falș 1.
 Gir antidatat 4.
 Necontestarea cambiei 3.
 Probe 5.
 Proba cu martori 4.
 Presumpțiuni 4.
 Transmisiune 6 și 7.

1. Dacă art. 349 din Codul comercial oprește pe debitor, la o acțiune cambială de a invoca alte mijloace de apărare de cât excepțiunile personale, lichide și de o grănică soluțiune, și în toate cazurile întemeiate pe o probă scrisă, această măsură însă luată de legiuitor în scopul d'a înlesni libera circulațiune a cambiei, nu poate fi aplicabilă, în mod absolut, chiar atunci când o cambie ar fi falsă, căci a se da o astfel de interpretare citatului text de lege, ar fi a se crede că intenția legiuitorului a fost d'a tolera și încuraja falsul în materie cambială, ceea-ce nu poate fi admisibil. (Trib. Suceava). 23 195

Adnotație de d-l C. N. Toneanu

2. Nu se pot conecta două acțiuni din care una este intentată pentru plata unei cambii, și cea-laltă pentru anularea acestei cambii.
 3. Necontestarea unei cambii, nu produce, față de acceptant, decăderea posesorului cambiei, din acțiunea cambială.
 4. Nu se poate admite dovada cu martori, registre sau presumpțiuni pentru a se stabili, că girul dintr-o cambie este antidatat, de cât pe cale de acțiune principală în anularea cambiei.
 5. Legiuitorul prin art. 57 C. com. stabilește că, numai față de terțele persoane, data arătată în cambie poate fi stabilită prin toate mijloacele de probă arătate de art. 46 C. com.
 6. Când se transmite cui-va o creanță, un titlu, i se transmite odată cu ea și accesoriile acestei creanțe, i se transmite deci și acțiunea prin mijlocul căreia să poată încasa creanța ce i s'a transmis.
 7. Dacă primul portor al cambiei a avut acțiunea cambială, o au și cei-lalți portori ai ei, indiferent că cambia le a fost transmisă înainte sau după scadență, căci legea nu acordă acțiunea cambială, intuitu persone, ci tuturor acelor cari sunt posesori legitimi ai cambiei. (Jud. ocol. I Ploști). 26 221

Vezi de asemenea «Cambie» și «Prescripțiune».

- ACȚIUNE IMOBILIARĂ.—Intr-o acțiune imobiliară sunt în drept a lua concluziuni nu numai părțile, dar și toți câți au un drept de proprietate sau un drept real asupra imobilului și au fost chemați în instanță. Așa în acțiunea pentru anularea radierei unei inscripțiuni ipotecare pot nu numai să figureze, dar să ia și concluzii în instanță, proprietarul imobilului și ori-ze alt creditor ce ar avea ipotecă asupra imobilului. (C. apel Buc. I). 39 324

Adnotație de d-l I. N. Cășărescu

ACȚIUNE IN REDUCȚIUNE: Vezi «Succesiune».

ACȚIUNE IN REVENDICARE.—Intr-o acțiune în revendicare, posesorul nu poate să ceară pentru prima oară, în apel, valoarea construcțiilor ce ar fi făcut, de bună credință, pe terenul reven-

- dicat, căci aceasta constituie o cerere nouă, și numai printr-o nouă acțiune poate cere aceasta de la cel în drept. (C. apel Craiova I). 34 283

ACȚIUNE POSESORIE:

Achisitor cu titlu particular 6.
 Achisitor cu titlu universal 6.
 Acțiune în reintegrare 8.
 Acțiune în turburare 4.
 Admisibilitate 3, 6.
 Arendaș 5.
 Autoritatea lucrului judecat 1.
 Bună credință 6.
 Exercițiul acestei acțiuni 3, 6.
 Indivisiune 7, 8.
 Inventar 2.
 Posesiune anală 4.
 Titlu pentru această acțiune 2.
 Titlu precar 5, 7.
 Tutelă 2.
 Usucapiune 5.

1. În materie de acțiune posesorie nu poate fi vorba de autoritatea lucrului judecat de cât numai dacă ambele procese sunt relative la acelaș fapt și care să dea naștere acelorași acțiuni.
 2. Potrivit art. 65 din legea judecătorilor de ocoale din 1896, precum și art. 20 din regulamentul legii judecătorilor de pace din 1894, primarii comunelor rurale pot fi însărcinați, prin delegația judecătorilor, cu executarea tuturilor măsurilor necesare în materie de tutelă, deci și cu darea în primire a unui inventar sau unei copii după un inventar.

De aci rezultă că procesul-verbal de darea în primire a unui inventar deja existent poate constitui un titlu suficient pentru a intenta o acțiune posesorie.

3. Acțiunile posesorii, pentru a fi admise, trebuie să nu fi trecut un an de la turburare sau depozitare.
 4. Intr-o acțiune posesorie reclamantul este dispensat de a face dovada că a posedat cel puțin un an înainte de turburare și că posesiunea sa întrunește elementele cerute de art. 1846 și 1847 Codul civil. în cazul când depozitarea sau turburarea s'a făcut prin violență sau forță.
 5. Cel ce posedă ca arendaș posedă cu titlu precar și această posesiune nu duce la usucapiune. (Jud. oc. Topolog—Argeș). 18 159
 6. Conform art. 1859 combinat cu art. 1858 al. 3 din Cod civil spre deosebire de legea franceză, achisitorul nu numai cu titlul particular, dar și cel cu titlul universal nu reprezintă persoana și nu continuă posesiunea autorului său putând începe în persoana sa o nouă posesiune utilă spre a duce la prescripțiune, dacă este achisitor de bună credință.

O asemenea posesiune poate singură servi ca bază sau ca mijloc de apărare fie contra unei acțiuni posesorii, după o anumită trecere de timp.

În acest din urmă caz, pentru a face neprimitor exercitiul acțiunii posesorii se cere ca posesiunea să îndeplinească condițiunile cerute de art. 60 legea jud. de pace, adică să fie exercitată timp mai bine de un an, în mod pacinic, neîntrerupt, public și sub nume de proprietar. (Trib. Botoșani). 51 420

7. Comunistii, adică acei cari posedă în indivisiune un imobil determinat, nu pot fi considerați între dâșii de cât ca niște posesori cu titlu precar și, deci nu-și pot intenta unul altuia o acțiune posesorie în complângere

Între comunisti, acțiunea posesorie în reintegrare, nu poate fi admisibilă de cât în cazul când usurpatorul, intervertind posesiunea sa de comunist, ar contesta posesiunea celor-lalți comunisti, adversari ai săi. (Jud. Podgoria-Muscel). 75 620

Adnotație de d-l D. Alexandrescu

Vezi de asemenea «Servituți».

ACȚIUNE RECONVENȚIONALĂ.—1. Partea care a renunțat formal, în prima instanță, la cererea sa reconvențională declarând că și rezervă calea unei deosebite acțiuni principale, nu mai poate reveni, în apel, asupra acestei renunțări și a propune din nou înaintea instanței de apel cererea sa reconvențională sub forma și denumirea de mijloc de apărare.

2. Cererea reconvențională prin care o parte tinde la o compensare nu se poate admite pentru prima oară în apel de cât atunci când este primitoare de o imediată soluțiune și lichidare prin aceeași hotărâre. (*C. apel Buc. I*). 46 377

ADJUDECARE: Vezi «Urmărire imobiliară».

ADULTER.— Faptul neprezentării soțului inocent în instanța chemată a judeca delictul de adulter, constituie o desistare de la acțiunea pornită de dânsul și deci, în acest cas, acțiunea de adulter are a se declara stinsă. (*Trib. Ilfov III*). 71 590

Adnotație de d-l D. Alexandresco

AFIPTEȘI PUBLICAȚIUNI. Vezi «Urmărire imobiliară»

AMENDĂ.— Conform art. 28 Cod penal, în caz de insolvabilitate a condamnatului, amenda se transformă în închisoare, socotindu-se, drept cinci lei, o zi de închisoare.

Dispozițiunea art. 28 Cod penal este generală și se aplică la toate cazurile în care amenda este pronunțată de tribunalul corecțional.

Amenzile date conform art. 175 din legea sanitară, se transformă în închisoare, când condamnatul e insolvabil. (*C. apel Iași II*). 58 482

Adnotație de d-l Stefan Scriban

APĂRĂTORI (AVOCAȚI) PE LÂNGĂ JUDECĂTORIILE DE PACE:

Alcătuirea listei apărătorilor 2.

Alegerea judecătoriei pentru dreptul de a pleda 3, 4, 5, 6.

Condițiuni pentru a fi apărător 1, 7, 8.

1. Asemănat art. 123 din legea judecătoriilor de pace, pot exercita profesiunea de procuratori sau apărători pe lângă judecătoriile de ocol, toți aceia cari vor fi funcționari în timp de doi ani cel puțin ca judecători sau ajutoři de judecători de pace și ca grefieri de Curți și tribunale chiar dacă nu ar fi titrați, cu condițiune însă ca să nu fi fost destituiți din acele funcțiuni pentru vre-o abatere gravă de la datori.

Această enumerare a funcționarilor din art. 123 ca trebuind să beneficieze de dispozițiunea de favoare dintr'insul nu poate fi limitativă, ci trebuie să profite de această dispozițiune toți aceia cari sunt presupuși a avea cunoștințele juridice necesare pentru a exercita acea profesiune, și deci cel puțin toți acei funcționari din ramura judecătorească civilă care au un grad erarhic mai mare de cât al judecătorilor de pace, ajutořilor de judecători de pace și grefierilor de curți și tribunale, sau egal cu al lor, și cari nu au dreptul a se înscrie în verii un tablou de avocați, precum: consilierii de curți sau judecători de tribunal, netitrați, și portăreii, cari, după art. 12 din vechiul regulament al portăreilor, sunt asimilați în grad erarhic cu grefierii de tribunale sau curți unde ei servesc.

2. Președinții tribunalelor de județ, după cererea celor interesați și pe baza actelor justificative ce aceștia le vor prezenta, vor alcătui pentru fiecare judecătorie lista apărătorilor sau procuratorilor admiși a-și exercita profesiunea pe lângă acea judecătorie și o vor comunica judecătorilor de ocol respectiv.

Aceste liste nu s'au format odată pentru tot-d'auna la aplicarea legii judecătoriilor de ocoale și numai pentru aceia ce au cerut înscrierea lor până la alcătuirea primei liste, ci și după această epocă, căci lista de și rămâne aceeași, dar se a-

daogă pe dânsa numele tuturilor celor ce îndeplinind condițiile legii cer și obțin înscrierea lor. Prin urmare sunt admisibile cererile de nouă înscrieri ca apărători sau procuratori pe lângă judecătoriile de ocol.

3. Apărătorul e în drept de a determina judecătoria unde voeste a exercita profesiunea sa iar nu președintele tribunalului după trebuințele judecătoriei.

4. Apărătorul poate cere înscrierea chiar la judecătoriile unde sunt avocați puțin ori mulți, căci nu s'a luat în considerație interesul avocaților de cât pentru a nu permite apărătorilor să nu pledeze la tribunale chiar în procesele de competența judecătorilor în care au pledat sau ar fi putut pleda la judecătorie.

5. Înscrierea se poate cere și ordona la toate judecătoriile, și nimic nu poate împedica ca acelaș procurator sau apărător să figureze pe mai multe sau pe toate listele.

6. Apărătorul înscris la o judecătorie poate pleda la ori-ce altă judecătorie la care nu e înscris, fie din acelaș județ, fie din alt județ. (*Ordonanța Prim preș. Trib. Dolj*). 21 182

7. Ajutoři de grefă de la curți și tribunale, cari ar avea doi ani de serviciu în acest post, pot fi admiși ca și grefierii să îndeplinească rolul de apărători și procuratori pe lângă judecătoriile de ocoale. Și pot cere înscrierea lor printre apărători chiar când funcționează deja ca grefier sau ajutor, fără a fi nevoie ca pentru aceasta să demisioneze din funcțiune. Nu va putea însă exercita dreptul de apărător, de cât la esirea din funcțiune. (*C. apel Buc I*). 37 308

Adnotație de d-l I. N. Cesărescu

8. Ajutoři de grefieri pe lângă curți și tribunale, cari au funcționat cel puțin două ani în această calitate și cari nu au fost destituiți din funcțiune, au dreptul a exercita profesiunea de apărători și procuratori pe lângă judecătoriile de pace, conform art. 123 din sus citata lege. (*C. apel Buc. III*). 37 308

Vezi de asemenea «Drept electoral».

APEL:

Apărători pe lângă judec. de ocoale 3.

Apel contra cărților de judecată 1.

Competință 2.

Contestații 2.

Efectul devolutiv al apelului 4.

Impăcarea părților în penal 4.

Ordonanțe prezidențiale 3.

Parte civilă 4.

1. Legea judecătoriilor de ocoale fiind o lege excepțională și prin ea nearătându-se unde să fie declarat apelul în materie civilă, pentru a se decide în această privință, trebuie a se referi la legea comună care este Procedura civilă, și după art. 327 din noul Cod de procedură civilă, apelul putându-se da ori la președintele Curții de apel, ori la președintele tribunalului care a judecat pricina, urmează că și apelurile în contra cărților de judecată în materie civilă pot fi date ori la președintele tribunalului care trebuie a judeca apelul, ori la judecătorul care a judecat deja pricina (*Trib. Fălciu*). 32 268

2. La tribunale, contestațiunile se judecă, tot-d'auna cu apel, or-cât de minim ar fi obiectul litigiului: pe când la judecătoriile de ocoale, se aplică dreptul comun. Ast-fel, până la 200 lei, contestațiunile se judecă cu recurs. (*Trib. Neamța*) 34 286

3. Ordonanțele date de președintele tribunalului asupra cererilor de înscriere în tabloul apărătorilor și procuratorilor înaintea judecătoriilor de ocoale sunt supuse apelului înaintea Curții de apel. (*C. apel Buc. I*) 37 308

4. Potrivit art. 73 L. J. de Pace, apelul părții civile în caz de achitarea inculpatului învestește pe tribunal cu dreptul de a se pronunța asupra pe-

depse și nu l' devestește de cât în cazul art. 76 din aceeași lege.

Neexistând nici o dispozițiune ca să hotărască alt-fel în cazul condamnării inculpatului și prescripțiile art. 76 fiind motivate de efectul devolutiv al apelului, inculpatul cată a profita de faptul împăcării sale cu reclamantul, întru cât se găsește încă în instanța de judecată și deci hotărîrea contra sa nu este trecută în putere de lucru judecat. (*Trib. Botoșani*) 71 590

Vezi de asemenea: «Cota statului pentru cheltuielile falimentului», «Contestații la executare», și «Spectacole».

APRECIEREA INSTANTELOR DE FOND — Judecătorii fondului sunt suverani să aprecieze daunele suferite printr'un fapt ilicit, și hotărîrea lor, în această privință, scapă censurii Curții de casație. (*Cas. II*) 20 169

Adnotație de d-I D. Alexandresco

ARBITRII: Vezi «Creditul funciar».

ARESTARE ILEGALĂ. — De și după dispozițiunile art. 99 al. I din Codul penal, se pedepsește ori ce funcționari publici, agenți sau însărcinați ai guvernului, care va fi ordonat, sau va fi făcut vre un act arbitrar prin care să se atace libertatea individuală sau constituțiunea țării, însă, prin al. al II-lea de sub același articol, acei funcționari sunt apărați de pedeapsă, ori de câte ori se dovedește că, funcționarii sau agenții a săvârșit asemenea faptă din ordinul superiorilor lor, în pricină ce privește atribuțiunile acelor superiori și pentru care funcționarii sau agenții erau dator să le dea supunere în ordinea erarhiei, și în asemenea cas pedeapsa se va da numai superiorilor care vor fi dat asemenea ordine. (*Cas. II*) 71 588

Adnotație de d-I G. T. Ionescu

ASIGURARE (soc. de) — Societățile de asigurare străine nu sunt ținute a se conforma prescripțiilor Codului comercial când ele intră numai în mod accidental în relații cu locuitorii din țară, acele prescripții tutelare fiind impuse de legiuitor pentru a garanta pe asigurați în cazul când ar avea să reclame despăgubiri.

De altmintearea Codul comercial nu oprește pe locuitorii români de a face asigurări la o societate străină și dacă societatea străină a plătit despăgubirile nu i se poate refusa exercițiul acțiunii în virtutea subrogării legale prevăzută de art. 462 Cod comercial. (*Cas. II*) 74 611

ATENTAT LA PUDOARE. — Analizarea și caracterizarea faptelor constatate spre a ști dacă ele înfățișează elementele juridice ale delictului imputat, este o lucrare de drept pe care are a o controla și face și Curtea de casație, căci alt-fel sentințele și decisiile în materie penală n'ar fi supuse censurii Curții de casație.

În delictul de atentat la pudoare pentru a exista violență în sensul cerut de art. 264 Cod. penal nu e suficientă constatarea de către instanța de fond a unor oare-cari fapte ce ar putea fi considerate ca constituind violența, ci trebuie analizată condițiunea fizică și psihică a aceluia asupra căruia se exercită violența, ast-fel că dacă persoana obiectului atentatului consimte, nu mai poate fi vorba de violență în sensul juridic cerut de art. 264. (*Cas. II*) 5 41

Adnotație de d-I Em. M. Dan

AUTENTIFICAREA ACTELOR. — Autentificarea testamentelor, în cas de boală constatată a testatorului, se face de judecător, la domiciliul acestuia, și convingerea judecătorului, în această privință, se poate forma în ori-ce mod, destul numai ca dânsul să constate, în procesul verbal de autentificare, cazul de boală și să indice cu precizie locuința unde a instrumentat.

De și după art. 9 din legea autentificării actelor

se cere ca atunci când părțile, pentru confecționarea unui act, recurg la luminele altei persoane, actul va trebui să poarte, pe lângă semnăturile părților, și semnătura persoanei care l'a redactat, totuși această formalitate nu e cerută și pentru autentificarea testamentelor, ast-fel că în testamentele nu se cere și semnătura redactorului.

Autentificarea unui testament este perfect făcută numai de un singur judecător, iar nu de complexul tribunalului, atunci când din cauză de boală a testatorului, judecătorul delegat s'a transportat la domiciliul acestuia spre a l' lua declarațiunile și consimțimentul. (*Trib. Iași s. I*). 22 189

Adnotație de d-I D. Alexandresco

AUTORISARE DE ÎNSTRĂINARE: Vezi: «Dotă».

AUTORITATEA LUCRULUI JUDECAT:

Alimente 9.

Calitatea creanței 9.

Când se aplică 4.

Contestații la urmărire 4.

De unde poate rezulta 1, 2.

Elementele lucrului judecat 6, 10.

Hotărîre penală invocată în civil 3, 8.

Hotărîri supuse recursului 5.

Pensiune alimentară 7.

1. Autoritatea lucrului judecat poate rezulta dintr'o decizie care este încă supusă recursului în casație, de oare-ce decisiile curților de apel date fără drept de opoziție sunt definitive și executorii, afară de cazurile anume prevăzute de lege.

2. Autoritatea lucrului judecat nu rezultă numai din dispozitivul unei hotărîri, ci și din considerantele ei, fie că punctul asupra căruia se pronunță a fost sau nu dedus în debaterile instanței, destul ca hotărîrea să fie definitivă și să întrunească condițiile prescise de lege în privința persoanelor, obiectului și cauzei (*C. apel Buc. s. I*) 17 146

3. O hotărîre penală poate fi invocată înaintea unei instanțe civile sau comerciale ca lucru judecat numai atunci când jurisdicțiunea penală s'a pronunțat nu numai asupra lipsei culpabilității în ochii legii penale, dar asupra absenței complete a imputabilității.

Ast-fel, când o cambie a fost defăimată în fals și cel acusat de acest fals a fost achitat de instanțele penale, pe motiv că nu s'a constatat că el este autorul acestei falsificări, această hotărîre de achitare nu poate fi invocată ca lucru judecat, în acțiunea cambială intentată pentru plata acelei cambii, pentru că nu se poate dice că dacă cel presumat ca autor al falsificării a fost achitat, nu există faptul material al falsificării cambiei. De aceea instanța judecătorească chemată a judeca acțiunea cambială, este ținută, dacă pârâtul declară că semnătura sa din cambie este falsă, să constate în primul loc validitatea actului pe care se întemeiază acțiunea cambială, și în acest scop trebuie să useze de mijloacele admise de lege ca: verificare de scripturi, ascultare de martori, etc. (*Trib. Suceava*) . 23 195

Adnotație de d-I C. N. Toneanu

4. Principiul autorității lucrului judecat se aplică nu numai în materie ordinară ci și în materie de contestațiune la urmărire, întru atât întru cât intervine o judecată contencioasă, de oare-ce legiuitorul nu face nici o distincțiune între o judecată ordinară și un incident contencios.

5. Hotărîrile pronunțate în ultimă instanță pe căile ordinare, de și supuse recursului nu perd caracterul lucrului judecat, pe cât timp nu s'a atacat cu recurs, și acele hotărîri nu au fost casate. (*C. apel Craiova II*) 35 201

6. Există lucru judecat când a doua cerere în judecată are același obiect, se întemeiază pe ace-

iași cauză și este între aceleași părți, făcute de ele și în contra lor în aceiași calitate, cu alte cuvinte când între cererea dedusă în judecată și între cererea judecată definitiv prin hotărârea ce se invoacă ca autoritate de lucru judecat, există identitate de obiect, de cauză și de persoane, indiferent dacă hotărârea a fost dată pe calea acțiunii principale sau pe cale incidentală cum ar fi cea asupra unei contestații la executare, destul numai ca să fie o judecată anterioară asupra lucrului ce se deduce din nou în judecată. (C. apel Iași I) 49 401

Adnotație de d-l D. Alexandresco

7. Hotărârea prin care o persoană este obligată a servi o pensie alimentară părinților săi de și nu se poate executa în leașa sa, însă prin aceasta cea hotărâre nu pierde autoritatea lucrului judecat, de oare ce dreptul la pensie câștigat printr-o hotărâre nu e atins prin faptul că el nu se poate urmări în leașa fiului. (Cas. I) 50 413
8. O hotărâre dată în penal, rămasă definitivă, și prin care s'a stabilit că semnătura după o cambie nu este falsă ci este proprie a semnatarului cambiei, constituie lucru judecat între părți, astfel că în urmă, când semnatarul este acționat, pe cale civilă la plata cambiei, densul nu mai poate să se opună la plată pe motiv că semnătura sa este falsă. (Cas. II) 51 417
9. Când printr-o hotărâre judecătorească, rămasă definitivă și investită cu formula executorie, s'a discutat calitatea unei creanțe și s'a stabilit definitiv că cea creanță provine din alimente, această hotărâre are autoritate de lucru judecat, și nu se mai poate, fără a viola principiul lucrului judecat, ca pe cale de poprire să se discute din nou calitatea creanței și să se decidă contrariul, adică că densa nu provine din alimente. (Cas. I) 52 427
10. Nu există lucru judecat când între prima acțiune și cea de a doua nu există identitate de obiect. (Cas. II) 84 695

AVAL: Vezi «Cambie».

AVOCAT:

Atributtele consiliului de disciplină 2.

Femei 5.

Incapacitate 4, 5.

Incompatibilitate 4, 5.

Judecătorii de pace 3.

Onorariu 1.

1. Convenția dintre un avocat și un client, în ce privește salariul, poate fi și tacită. În acest caz, fiind o cesiune de fapt, instanțele judecătorești apreciază quantumul salariului, luând în considerațiune munca depusă, greutatea afacerii și reputațiunea avocatului. (Trib. Neamț) 5 44

Adnotație de d-l D. Alexandresco

2. Atributtele consiliului de disciplină al corpului de avocați sunt obicinuie de ordin administrativ și în tot cazul disciplinare, pentru cesiuni privitoare direct la rânduirea, interesele și onoarea corpului și pentru plângeri referitoare în mod strict la acestea. (Jud. I Galați) 15 133
3. Înaintea judecătorilor de ocol, avocatul ce se prezintă din partea unui justițiabil nu poate fi considerat de cât ca avocat, reprezentând interesele uneia din părți, căci numai în atare calitate densul conform art. 87 din legea judecătorilor, se poate înfățișa pentru a reprezenta interesele împrișinatului, căci alt-fel și sub alt titlu, afară de rudă până la al patrulea grad inclusiv, densul n'ar putea sta și reprezenta în justiție. (Jud. I Galați) 15 133
4. Incompatibilitățile și incapacitățile ce au ca sancțiune pierderea sau interzicerea vre-unui drept, nu pot fi create de cât prin legi și fiind de strictă interpretare, nu se pot estinde prin analogie.

Ast-fel, incompatibilitatea între profesiunea

de avocat și cea de funcționar administrativ, și împedizarea avocatului de a mai pleda, stabilită printr'un regulament din 1869 al adunării avocaților din Iași, ori cât de justificată ar fi în rațiune, fiind peste cuprinsul legii constituirei corpului de avocați și în contradicție cu ea, nu obligă pe nimeni, cu toate că acest regulament poartă confirmarea ministeriului justiției, ministerul neavând puterea de a face obligații regulamente contrarii legii. (C. apel Iași I) 20 171

5. De și legea avocaților din 1864 cât și legea modificatoare din 1884 nu conțin nici o dispozițiune prin care să se facă vre-o distincțiune între bărbați și femei, relativ la exercițiul profesiunii de avocat, totuși întru cât exercițiul profesiunii de avocat, implică într'ensul drepturi de acelea ce nu pot fi exercitate de cât de persoanele ce au plenitudinea drepturilor civile, de aci rezultă că rolul și dignitatea femeii este incompatibil cu exercițiul profesiunii de avocat, densesle ne bucurându-se de plenitudinea drepturilor civile, cari după legile noastre civile sunt acordate numai bărbaților. (Cons. de disc. al avocaților Ilfov în afacerea D-rei Popovici) 69 572

Vezi de asemenea «Apărători la judecătorii de pace». — «Consiliu de disciplină». — Drept electoral. — și «Contribuții directe».

B

BANCA AGRICOLĂ (Privilegiul ei) Vezi «Privilegiu».

BENEFICIUL DE DIVISIUNE. — Beneficiul de divisiune nu trebuie propus la Curtea de conturi cu ocaziunea verificării, căci acest beneficiu se invoacă, conform art. 1662 din Codul civil, când se urmărește încasarea banilor, adică atunci când se execută contractul de garanție. Acest beneficiu trebuie propus înaintea tribunalului prin care se face urmărirea, judecarea unei asemenea cesiuni ne intrând în competența Curței de conturi.

Acest beneficiu de divisiune fiind un mijloc de apărare, poate fi propus pentru prima oară în apel până în momentul închiderii debaterilor și el poate fi invocat și de creditorul hipotecar, legea ne exclușând pe fidejuratorul hipotecar de la acest beneficiu, iar distincțiunea ce se face între cautiunea personală și cea reală fiind arbitrară. (C. apel Buc. I) 68 561

BIGAMIE. — În delictul de bigamie, stabilirea validității fie a celei precedente căsătorii, fie a celei din urmă, constituie un element al acestui delict, element ce trebuie constatat și stabilit de către instanțele de fond, și cum căsătoria este un contract solemn pentru validitatea căreia se cere îndeplinirea unor anume forme prescrise de Codul civil și înfățișarea actului de căsătorie, formalitate ce nu poate fi înlocuită prin altă dovadă, urmează că instanțele de fond trebuie să constate validitatea, fie a primei, fie a secunde căsătorii, conform Codului civil, iar nu să se întemeieze pe declarația judecătorului de instrucțiune că ar fi văzut în condica primăriei respective actul de căsătorie, fără ca acest act să fi fost prezentat acelor instanțe.

De asemenea, instanțele de fond nu se pot întemeia nici chiar pe recunoasterea prevenitului care ar fi recunoscut existența unei căsătorii anterioare, întru cât o asemenea recunoastere nu stabilește pentru judecată de cât cel mult existența căsătoriei, iar nici de cum validitatea ei. (Cas. I) 84 698

Adnotație de d-l Ștefan Scriban

C

CALCULAREA DURATEI PEDEPSELOR. — În general, durata pedepselor se calculează din ziua

când sentința sa deciziunea condamnare va fi rămas definitivă; dacă însă pedeapsa se va reduce de instanța mai înaltă, după apelul său recursul condamnatului, pedeapsa se calculează din ziua pronunțării sentinței sale a hotărârii celei dintâi. (Cas. II) 83 688

Adnotație de d-l Stefan Scriban

CALOMNIE.—Acela care prin imprimate distribuite sau așipte în public propune asupra unei persoane fapte anume determinate, care de ar fi adevărate ar supune pe prepus la pedepse sau la ura și disprețul cetățenilor, săvârșește delictul de calomnie prin presă, iar nu o insultă, și asemenea delict intrând în prevederile art. 294 din Codul penal, nu intră în competența judelei de ocol de al judeca (Jud. ocol. Urlați—Prahova) . 20 175

CALOMNIE PRIN PRESĂ: Vezi «Competință».

CAMBIE:

Acceptant 1.
Acțiune de regres 12, 13.
Alimente 10.
Aval 4.
Cesiune 8.
Constatare de fapt 11.
Contract cambial 1. 10.
Excepțiuni 14.
Gir 5, 6, 7.
Jurământ 2.
Interogator 9.
Plugar 11.
Prescripțiune 2.
Privilegiu 10.
Proba cu martori 14.
Purtătorul cambiei 2.
Remiterea citațiilor 12, 13.
Timbru 3.

1. Contractul cambial naște obligațiuni numai pentru părțile ce intervin prin semnăturile lor. Ast-fel, cambia emisă cu ordinul ca plata să se facă de o anumită persoană, dar alta de cât trăgătorul, nu o obligă de cât dacă o acceptă prin declarațiune expresă pe însăși corpul cambiei. De aci rezultă că trasul, adică persoana indicată în poliță a o accepta, nu poate fi obligat pe calea acțiunii cambiale dacă a refuzat acceptarea. (Trib. Iași s. com) 1 6

Adnotație de d-l Gr. V. Maniu

2. Acțiunea care derivă din o cambie se prescrie prin cinci ani (art. 949 C. com.). Deci, dacă de la scadența cambiei și până la intentarea acțiunii au trecut 5 ani, acțiunea cambială este prescrisă și cambia căzută din efectele sale, atât ca instrument de probă cât și ca cauză a obligațiunii, fiindcă, în materie cambială, ca și în ori-ce materie comercială în genere, prescripția stinge radical obligația, nelăsând în urmă decât o obligație naturală lipsită de acțiune. Cambia prescrisă nu se transformă deci în un zapis civil. Debitorul în favoarea căruia acțiunea cambială este prescrisă nu se bucură, în dreptul român, numai de o simplă presumpțiune de plată, ca în Codul francez, susceptibilă de dovada contrară, ci de o presumpție legală de liberare, nesusceptibilă de a fi resturnată prin proba contrară; de unde rezultă că, purtătorul cambiei nu poate fi primit a dovedi existența datoriei cu nici un chip, și judecata nu poate căuta nicăiri proba neplății. Purtătorul cambiei nu poate deci deferi debitorului cambial jurământul decisoriu spre a dovedi neplata cambiei prescrise, nici jurământul de credulitate, văduvei sau moștenitorilor lui, întru cât acest jurământ nu poate fi deferit de cât în cazurile anume și în mod limitativ determinate de lege prin art. 1903 urm. din C. civ. (Jud. ocol. Slatina) . . . 13 117

Adnotație de d-l D. Alexandresco

3. Când, după ajungerea la scadență, o cambie reîntră în proprietatea unuia dintre giranți, prin ștergerea girurilor, această operațiune crează o retrocesiune posterioară ajungerii cambiei la scadență și deci după art. 29 partea finală din legea timbrului părțile trebuie supuse la plata timbrului de 20 bani la suta de lei. (Trib. Prahova II) 32 267

4. Plata unei cambii poate fi garantată prin aval, adică printr-o nouă obligație cambială luată de un terțiu, dată în scop de a înlesni negocierea unei cambii, garantând la scadență plata efectului cambial.

Simpla iscălitură pusă pe o poliță sau bilet la ordin se poate considera ca constituind un aval, întru cât legea nu cere sub pedeapsă de nulitate, ca semnătura să fie precedată de cuvintele «pentru aval».

Dacă nu se precisează persoana pentru care s'a dat avalul, el e considerat dat pentru acceptant. (Trib. Putna) 34 287

Adnotație de d-l C. N. Toneanu

5. Girul unei cambii, ajunsă la scadență, produce efectul unei simple cesiuni (art. 28 Cod com.).

6. În calcularea unui asemenea gir, intră și ziua scadenței.

7. Posesorul unei cambii, transmisă printr'un gir după scadență nu pierde acțiunea cambială.

8. Cesiunea unei asemenea cambii, aduce cu ea și acțiunea prin mijlocul căreia, se poate încasa creanța cesionată.

9. Interogatoriul, nu este admisibil, nici când suntem în fața unei cambii transmisă prin gir după scadență, dacă nu se bazează pe un act scris (art. 349 Cod com.). (Jud. I Ploști) 51 421

Adnotație de d-l C. N. Toneanu

10. Cambia ca contract cambial cu efecte speciale cuprinde sau obligațiunea de a plăti sau de a face să se plătească la scadență o sumă hotărâtă (art. 270 C. com.) așa că ori-ce altă obligațiune specială nu face parte din condițiunile esențiale proprii însăși naturii cambiei, și aceste obligațiuni speciale se guvernează după regulile generale de drept comun așa că nu li se pot opune excepțiunile prescrise de art. 349 C. com.

Ast-fel, când cambia în afară de obligațiunea de plată, constată faptul procurării alimentelor, ceea-ce conferă creditorului un privilegiu, debitorul are drept, în virtutea principiului că privilegiile decurg de la lege și nu din convențiunea părților (art. 1722 C. civ.), să ceară ca creditorul să dovedească cu registre și cu alte mijloace că în adevăr a procurat alimente, și creditorul nu se poate opune acestei cereri a debitorului, pe temeiul art. 349 din C. com. (Jud. ocol. 6 Buc). 59 491

11. Un arendaș poate să fie considerat ca plugar și în consecință să poată semna valabil o cambie fără adăogirea «bun și aprobat pentru suma de . . .», însă el nu e tot-d'auna plugar, și de aceea instanța de fond trebuie să distingă în ce calitate un arendaș a semnat o cambie.

În cas însă când fără a distinge, instanța de fond a declarat pe arendașul semnat al unei cambii, ca plugar, chiar dacă sub acest raport ar fi un rău judecat, nu se poate exercita cenzura Curții de casație, fiind o constatare de fapt. (Cas. II) 65 538

12. Posesorul cambiei trebuie nu numai ca să exercite acțiunea sa de regres în termen de 15 zile de la data protestului, dar citația obligațiilor acționale trebuie să fie înmănată în launtru acestui termen de 15 zile, căci alt-fel pierde această acțiune în regres. (Cas. II) 67 556

13. Dispozițiunile art. 347 din Codul comercial care obligă pe posesorul cambiei ca nu numai să exercite acțiunea de regres în termen de 15 zile, dar se înmâneze în intrul acestui termen și ci-

tațiunile obligațiilor acționari, cum și dispozițiunea prescristă de art. 342, care prevede ca protestul să fie comunicat girantului în termen de două zile de la facerea lui, sunt simple recomandări creditorului purtător al cambiei, și neobservarea lor, nu atrage perderea acțiunii în regres, ci cel mult ar putea să dea naștere la daune interese, când s'ar dovedi că nefacerea acestor acte, în termenile fixate, ar fi cauzat debitorului trăgător sau girant o pagubă oarecare (C. apel Buc. s. II). 67 557

Adnotație de Gr. V. Maniu

14. Debitorul unei cambii nu va putea opune de cât excepțiile privitoare la forma titlului său lipsa condițiilor necesare pentru exercitiul acțiunii și excepțiunile personale aceluia care a exercitat această acțiune, și aceste excepții personale nu pot întârzia condamnarea la plată de cât dacă ele sunt lichide și de o grabnică soluțiune, și în toate casurile întemeiate pe o probă scrisă.

Ast fel, proba cu martori cernită de debitor pentru reconstituirea unor chitanțe ce pretinde că ar fi avut de la posesorul cambiei și cără constatău că a achitat o parte din cambie, nu poate fi admisibilă și nu poate întârzia la plata cambiei, de și prin aceasta se opunea o excepție personală purtătorului cambiei, dacă nu este întemeiată pe o probă scrisă. (Cas. II). 77 636

Vezi de asemenea și «Acțiunea cambială».

CĂSĂTORIE. — Căsătoria trebuie celebrată în public și înaintea ofițerului stărei civile al domiciliului uneia din părțile ce se însoțesc.

Orî ce căsătorie care s'ar fi făcut în taină și nu s'ar fi celebrat înaintea ofițerului competent, se poate ataca de către toți aceia cari au la aceasta un interes actual precum și de ministerul public. (C. Iași I) 52 427

Căsătoria trebuie să fie celebrată în mod public înaintea ofițerului stărei civile al domiciliului uneia din părți.

Orî ce căsătorie care s'ar fi făcut în taină și nu s'ar fi celebrat înaintea ofițerului competent al stărei civile, se poate ataca în nulitate de către însuși soțul, de către tatăl și mamă, și de către toți acei cari au la aceasta un interes actual, precum și de Ministerul public.

Pentru ca nulitatea căsătoriei să poată fi cerută și admisă în acest cas, nu este nevoie ca să existe ambele condițiuni: facerea ei în taină și săvârșirea ei de către un ofițer de stare civilă necompetent, nulitatea putând fi declarată și numai pentru una din aceste cauze.

Cu toate acestea judecătorul se bucură de o putere de apreciere discreționară atât în privința necompetinței cât și a clandestinității.

Nulitatea căsătoriei făcută în taină și celebrată de un ofițer necompetent de stare civilă, nulitate prevăzută de lege, nu se poate acoperi printr-o posesiune de stat, orî cât de îndelungată ar fi, legea nelăsând, pentru considerații superioare, la bunul plac al unei persoane ca să se facă mai târziu puternică o căsătorie, de la început nulă. (Trib. Botoșani) 52 428

Adnotație de d-l D. Alexandresco

CAUSĂ ILICITĂ. — Convențiunea prin care o persoană se obligă către cine-va pentru că i-a înlesnit o căsătorie, făcându-i serviciul de pețitoare, are o cauză ilicită și de aceea nu poate da naștere unei acțiuni în justiție; căci altminterlea s'ar aduce atingere libertății și moralității căsătoriei. (Jud. Ocol. II Ploeshti) 82 684

CAUȚIUNE. — Cauțiunea în materie de eliberare provizorie din arest depunându-se nu numai în scopul de a garanta că prevenitul se va prezenta la toate actele de procedură și la executarea pedepsei, ci

și pentru garantarea reparațiilor civile și plata amendei la cas când ar fi condamnat, urmează că pentru ca această cauțiune să poată fi eliberată, trebuie să se justifice mai întâi achitarea amendei, a despăgubirilor civile și a cheltuielilor de procedură, în cas când inculpatul a fost condamnat și la asemenea plăți. (C. apel Iași I) 39 327

CERERÎ ÎN JUSTIȚIE: Vezi «Acțiuni».

CERERE RECONVENȚIONALĂ. — Deosebirea între simpla apărare care se poate opune pe cale de excepțiune și între apărări de acelea cari trebuiesc introduse pe cale de acțiune reconvențională formală, nu este definită nicăeri prin nici o lege, în cât cestiunea urmează a se rezolva după principiile generale, și după aceste principii, tot ce servește la apărare într'un mod pur pasiv, care adică tinde numai și numai la respingerea reclamațiunii de sine, constituie domeniul adevăratei excepțiuni de fond și se opune ca simplă excepțiune, se probează și se discută după regulile generale ale procedurii și după meritul lor; influențează reclamațiunea prin respingerea ori admiterea în parte a acesteia, sau, găsindu-se nefondată și înlăturându-se, se admite reclamațiunea în total.

Îndată ce însă opunerile piritului întrec simpla apărare în sensul că densusul nu se mărginește a discuta pretențiile reclamantului, ci la rândul său opune pretențiuni independente de reclamațiune, fie chiar alegațiuni de obligațiuni și datorii de orî-ce fel ale reclamantului, pentru a ajunge ast-fel la o compensațiune generală sau parțială, aceasta constituie un cap de cerere care se introduce după regulile proceselor adică pe calea cererii reconvenționale.

Cererea reconvențională servind în definitiv la apărarea piritului, nu poate purta de cât asupra unor daraveri existând între aceleași persoane și fiind în raport cu natura și obiectul litigiului; în cas însă când pretențiunile ridicate de pirit nu s'ar referi la raportul și natura litigiului principal, sau ar fi străine de densusul, în asemenea cas pretențiunea piritului nu poate fi opusă pe cale de cerere reconvențională ci urmează a face obiectul unui proces principal deosebit. (Trib. Valcea) 40 332

Vezi de asemenea și «Acțiuni reconvenționale».

CESIUNE. — Cesionarul nu poate opune dreptul său la o a treia persoană de cât după ce a notificat debitorului cesiunea.

Ast-fel, legatarul particular fiind considerat prin lege ca un terțiu, ca unul ce nu continuă persoana defunctului, ci succede la un bun determinat al succesiunii, cesiunea unor creanțe datorite de decujus și de erezi, pentru a'i fi opozabilă, urmează mai înainte să fie notificată debitorilor, adică erezilor. (Trib. Constanța) 36 300

CETE DE MOȘNENÎ: Vezi «citațiuni».

CITAȚIUNI:

- Art. 151 Pr. civilă 1.
- Cete de moșneni 1.
- Citațiuni colective 1.
- Persoane juridice 6.
- Străini domiciliați în străinătate 2.
- Termen în care are a se preda citațiunea 3, 4, 5.
- Termen urgent 5.
- Tractat consular 2.

1. Pentru citarea unei persoane juridice, nică-erî legea nu cere să se facă atâtea citații sau comunicări, câte sunt persoanele fizice însărcinate a o reprezenta; o singură comunicare sau citație, făcută pe numele ce poartă persoana juridică, după legea care i-a dat naștere, este suficientă. Aceste comunicări sau citații trebuiesc adresate la sediul stabilimentului declarat persoanei juridice, iar nu la domiciliul persoanelor fizice în-

sărcinate a o administra saŭ la sediul administrațiilor publice ai căror reprezentanți sunt însărcinați cu administrația acelui stabiliment.

Ast-fel, pentru spitalul Xenocrat, cu a cărui administrație, legea care i-a conferit o personalitate juridică, a însărcinat pe Primarul capitalei, pe Directorul serviciului sanitar și pe Decanul facultății de medicină din București, citațiile și comunicările copiilor de hotăriri, trebuiesc făcute la sediul administrației spitalului, adică la spital, iar nu la primărie, la serviciul sanitar, saŭ la facultatea de medicină. (C. apel Buc. III). 19 165

2. Nu se poate da hotărîre în lipsă dacă citația coprinde un termen mai scurt de cît cel însemnat de lege.

3. Legea de procedură civilă prevede două feluri de termene și anume: Termene cu luna care se împlinesc în ziua corespunzătoare cu ziua punctului de plecare și termene cu ziua ce se socotesc pe zile libere, neținându-se în seamă nici ziua cînd s'a început, nici aceea cînd termenul se împlinește, de unde rezultă virtual ideea că termenul cel mai scurt nu poate fi de cît cel puțin de una zi liberă.

4. Termenul obicinuit al citațiilor pentru cei domiciliați în România este de 40 zile de la data citației, însă președintele are facultatea d'a scurta termenul după împrejurări, în cazuri urgente. Cu toate acestea, ori care ar fi cazul urgent trebuie să se lase părții citate un spațiu de timp îndestulător spre a putea ca citația să ajungă la cunosțința, pentru a se putea prezenta în instanță și a-și pregăti apărarea sa, adică cel puțin o zi liberă.

Ast-fel, hotărîrea dată în lipsă este casabilă cînd partea judecată în lipsă nu a primit citația de cît în ajunul zilei de judecată. (Cas. I). . . 24 201

5. Dispozițiunea prescrisă prin tractatul consular încheiat între România și Italia la August 1880, prin care se prevede că cele două guverne contractante se obligă a face să se remită semnificațiunile saŭ citațiunile judiciare prin autoritățile lor respective, are a fi observate numai într-un atît într-un cît legile țării nu se vor opune la această; ori, art. 74 al. 9 din noua procedură civilă, determinînd modul cum trebuie să fie comunicate citațiunile străinilor cu domiciliu cunoscut în străinătate și fără procurator în România, în acest caz, citațiunea are a se preda conform procedurii civile, care prescrie un nou mod de comunicare opunîndu-se comunicării prevăzută prin tractat. (C. apel Iași I). . . 28 239

6. O ceată de moșneni (obștie de răzași) de și nu este o persoană juridică, dar formează o singură persoană din punctul de vedere al chemării în judecată și al judecării, și de aceea se cheamă printr-o citație colectivă însoțită de o singură copie după reclamație, și dacă lipsește unii dintre moșnenii ce compun ceata, nu are loc aplicarea art. 151 din Pr. civilă, ceea-ce înseamnă că cei absenți nu au dreptul de opoziție.

Ast-fel, în procesele în cari figurează ca parte o ceată de moșneni cererea făcută de una din părți de a se amîna cauza spre a dovedi că mai sunt și alți moșneni ce fac parte din ceată afară de cei prezenți în instanță, este fără interes și ca atare are a fi respinsă. (C. apel Iași II). . . 33 277

CLAUSA INALIENABILITĂȚII. — Interesul particular, urmînd a fi subordonat interesului general, clauza de inalienabilitate, fie chiar temporară, este nulă în mod absolut, și o asemenea clauză fiind înscrisă într-un testament este considerată ca nescrisă, avînd dreptul legatara a dispune după libera sa voință de bunurile legate.

Convențiunile urmînd a fi executate cu bună credință, partea nu se poate prevala de o nulitate cauzată prin fapta sa.

Prin urmare, legatara constituantă a unor ipo-

tecii în imobilele ce i s'aŭ legat cu clauza inalienabilității, nu are acțiune în anulare a acelor ipotecă, născute prin propria sa greșală, de oare-ce prin aceasta s'ar contraveni moralei publice și ordinii sociale. (Trib. Ilfov III). 15 129

Veđi de asemenea și «Testament».

CLAUSA PENALĂ. — 1. Clauza penală dintr-un contract de executări de lucrări, nu este alt ceva de cît daunele interese evaluate de părți a priori prin contractul lor, și prin urmare, regulile daunelor interese și condițiunile sub care ele sunt datorite, sunt aplicabile și clausei penale (C. apel Craiova II) 29 242

2. Clauza penală înființată într-un testament în scopul de a garanta respectarea voinței testatorului, fiind o dispoziție accesorie, violarea sa atîrnă de aceea a dispozițiunii principale ce are a fi garantată, ast-fel că clauza penală va fi valabilă, saŭ nu, după cum va fi și dispozițiunea principală din testament.

În specie, clauza penală consistînd în prohibițiunea făcută în mod general de testator fiului său de a cere nulitatea testamentului, de și fiecare se poate adresa justiției, cînd crede că drepturile sale sunt nerespectate, totuși prohibițiunea de a recurge la justiție stipulată pentru diferende născute din convențiuni cu dispozițiuni permise, cum și pentru dispozițiuni testamentare cu acel caracter, nu atinge întru nimic ordinea publică și bunele moravuri, și deci, este perfect valabilă.

Clauza penală dintr-un testament fiind însă susceptibilă de interpretare ca ori-ca altă dispoziție testamentară, pentru a se putea stabili ce a urmărit prin ea autorul său, trebuie a se analiza nu numai clauza penală în termenul și spiritul ei, dar și celelalte dispozițiuni testamentare și numai din complexul lor a se deduce care a fost intențiunea testatorului cînd a creat clauza penală.

În specie, fiul testatorului, care prin o anume clauză era oprit de a ataca testamentul părintelui său sub pedeapsă de a perde usufructul unei moșii ce părintele său i lăsase din partea sa disponibilă, nu este expus a perde acest folos, dacă a atacat testamentul de bună credință, mai cu seamă dacă, după aparențele sale, acest testament părea a cuprind o substituție fideicomisară saŭ a ataca rezerva sus-zisului fiu, de și mai tîrziu s'a constatat judecătorește că testamentul nu era atins de asemenea viciu (Trib. Iași II) 45 371

COMANDAMENT: Veđi «Urmărire imobiliară».

COMISIONAR. — 1. Comisionarul, ca mandatar al comitentului, are dreptul de privilegiu asupra lucrurilor mandantului pe care mandantul le deține pentru executarea mandatului, saŭ cari se găsesc în magazinele sale, pentru tot ce i se datorește din executarea mandatului său și chiar pentru retribuțiunea sa, și prin cuvintele «tot tot ce i se datorește din executarea mandatului» legiuitorul a înțeles să se cuprindă și sumele ce mandatarul a avansat mandantului în comptul mărfei ce i s'a trimis spre vînzare.

2. Procentele datorite de comitent comisionarului său sunt privilegiate asupra mărfei comisionată.

3. Dreptul de retențiune reclamat de comisionar asupra mărfei comisionată lui, cînd comitentul a căzut în stare de faliment, nu este admisibil, de oare-ce judecătorul sindic are dreptul să ceară vînzarea chiar a gagiului, cu licitație publică, și ast-fel dreptul creditorului privilegiat este asigurat. (C. apel Iași I) 35 289

COMISIUNEA DE ARBITRI: Veđi «Arbitri».

COMPENSAȚIE. — 1. La o cerere de restituire de doă, din partea moștenitorilor femeii, soțul poate opune în compensație, cheltuielile făcute de

- densul cu ocazia înmormântării și a ultimei boale.
2. Nu este transacție când moștenitorii femeii scriu în josul actului dotal că au primit o parte din dotă și că mai au a primi un rest de... ci o simplă descărcare, ce nu împiedică pe soț a opune în compensație pentru acest rest sumele cheltuite de densul pentru femeie cu înmormântarea și boala ultimă chiar când se stabilise ca acest rest să fie plătit în rate și se plătiese deja prima rată (Trib. Argeș) 31 261

Adnotație de d-l I. N. Cesărescu

3. Compensațiunea se operează de drept, în puterea legii, chiar când debitorii n'ar ști nimic despre aceasta, și declarațiunea în stare de faliment nu poate într-o nimic împiedeca operațiunea compensațiunei, atunei când este bine constatată că ambele datorii coexistau de odată înainte de declarațiune și erau lichide și exigibile în momentul încetării de plăți a falitului.
- Ast-fel, un debitor al masei credale, poate opune compensațiunea datoriei sale cu datoria pe care masa credală o are către densul.
4. Prestațiunile în fructe al căror preț este regulat prin mercurialele localității, se compensează cu sumele lichide și exigibile. (Trib. Covurlui I) 67 559

COMPETINȚĂ :

Cereri nedeterminate 11, 12.
Conflict negativ de competență 3.
Declinatoriul de competență 6.
Exercițiul servitutiilor 2.
Fals 1.
Măsuri lipsă la greutate 8.
Măsuri administrative 9, 10.
Pensiunile funcț. comunali 7.
Tribunale militare 4, 5.
Verificare de scripturi 1.

1. Când un act a fost declarat în fals, instanța civilă este competentă a procedea la verificare de scripturi, când se constată că actul defăimat în fals, fiind trimis procurorului acesta l'a înapoiat instanței civile, pe motiv că nu s'a dovedit falsul, fără ca jurisdicțiunea criminală să fi procedat la examinarea actului defăimat în fals și să fi declarat că nu este fals (Cas. I) 8 74
2. Judecătoriile de ocoale nu sunt competente a judeca de cât procesele pentru exercițiul servitutiilor, și când găsesc că procesul are de obiect stabilirea a însuși dreptului de servitute, ele sunt ținute să trimită pricina a se judeca de instanța competentă. (Trib. Gorj) 9 84
3. Când cursul justiției este întrerupt printr'un conflict negativ de competență, pentru că afacerea a fost calificată delict comun de o instanță și delict politic de altă instanță, afacerea urmează a fi trimisă înaintea Camerei de punere sub acuzare spre a determina caracterul delictului în raport cu scopul urmărit de delincenți și cu intențiunea cu care ei au lucrat. (Cas. II) 29 241
4. Din combinațiunea art. 52 și 258 din Codul justiției militare rezultând că toți militarii în activitate sunt justițiabili de tribunalele militare pentru toate crimele și delictele săvârșite de densul, de aci rezultă că delictul de calomnie prin presă săvârșit de un militar în activitate, se judecă de tribunalele militare, într-o cât nici un text de lege din Codul justiției militare, nu ridică tribunalelor militare căderea de a judeca asemenea delict. (Cas. II) 31 259
5. Din dispozițiunile art. 52 și 258 din Codul justiției militare nu rezultă alt ceva de cât că legiuitorul Codului justiției militare a deferit tribunalelor militare judecarea delictelor care prin Codul penal ordinar sunt date în competența tribunalelor ordinare, iar nu și acelea cari prin Constituție sau alte legi speciale sunt deferite altor instituțiuni judecătorești cum este juriul, care este o instituțiune specială creată de Constituantă

pentru judecarea unor anumite delict. cum sunt cele politice și de presă.

- Prin urmare, față cu acest principiu general, creat de Constituantă, delictul de calomnie prin presă săvârșit de un militar în activitate, este de competența juriului de al judeca, atât în cât privește aplicarea pedepsei cât și în ce privește despăgubirile, mai cu osebire că după dispozițiunile art. 263 din Codul justiției militare combinat cu art. 105 din Constituție, despăgubirile civile cerute pentru aceste delict. sunt date exclusiv în competența juriului. (C. cu jur. din Iași, casată după divergență prin decis. Cas. II No. 314/902 31 260
6. Declinatoriul de competență nu poate fi admis când mijlocul pe care se întemeiază această excepțiune de declinare de competență este un mijloc de apărare în fond, căci a se admite în asemenea cas declinatoriul de competență ar fi să se anticipeze și asupra soluțiunei motivului de fond. (C. apel Galați I) 36 302

Adnotație de d-l D. Alexandresco

7. Pensiunea odată recunoscută de comisiune și încuviințată de consiliul comunal, devine o creanță a funcționarului în contra comunei și prin urmare cererea ce funcționarul face de a i se respecta acest drept câștigat, este de competența tribunalului în primă instanță a o judeca. (Trib. Ilfov I) 40 334
8. Comite delictul de înșelăciune, și dec. este de competența tribunalului a l' judeca, cel ce vinde cu măsuri lipsă la greutate, fără să fie necesitate a se stabili cine anume a suferit prejudiciul din această întrebuințare, când e constant că, în mod general, vnzătorul s'a servit de acele măsuri la vnzare. (C. Cas. II) 68 561
9. Dreptul de a se bucura și a dispune de un lucru în mod exclusiv și absolut, recunoscut proprietarului acelui lucru prin art. 480 din Cod. civil, nu are alte margini de cât acelea impuse de lege, de unde rezultă că măsurile luate de administrațiune, când prin ele se aduc o restricțiune la acest drept, nu pot face parte din puterea discreționară sau facultativă a acestor autorități, căci atunci dreptul de proprietate n'ar avea de limită legea ci bunul plac al autorităților administrative.
10. Contestațiunile la cari ar da naștere o măsură administrativă când printr'nsa se prelinde a se fi atins exercițiul dreptului de proprietate, un drept eminamente civil, nu pot fi judecate de cât de tribunalele civile, tribunale cărora legea le dă o competență generală, și art. 54 din legea pentru organizarea comunelor urbane, când recunoaște primarului dreptul de a da autorizații necesarii pentru construcții, reparații de edificii împrejmui, etc., cu dreptul de apel, — pentru comunele urbane reședințe de județ, — la Ministerul de interne, n'a înțeles și n'a putut să înțeleagă a face pe primar și ministru judecători suverani ai unei contestațiuni care ar avea de obiect plângerea părții că măsura administrativă ce s'a luat îi aduce o restricțiune, neîntemeiată pe lege, la exercițiul dreptului său de proprietate. (Cas. I) 69 571
11. Competința judecătoriilor de pace este excepțională, așa că ele nu pot judeca de cât afacerile ce le sunt diferite prin legea lor organică, sau prin vre-o lege specială.
12. Cererile nedeterminate, dar determinabile în principiu, sunt de competența tribunalelor. (Jud. II Ploști) 77 638

Veđi de asemenea: «Curte de compturi», «Calomnie», «Furt», «Litigiu», «Imobile rurale» și «Ordonanțe presidențiale».

COMPT-CURRENT.—1. Sumele trecute în cont-curent produc în profitul fie-cărei părți procent legal de drept și fără somațiune sau chemare în jude-

cată, afară numai dacă părțile s'au învoit asupra unui procent convențional.

2. Procentul legal curge de drept și asupra saldului său asupra sumei de diferență dintre creditele și debitele parțiale trecute în contul-curent.

3. Procentul legal continuă a curge, fie că saldul datorit după închiderea contului-curent a fost raportat ca articol nou într'un cont-curent ulterior, fie că a rămas ca o datorie definitivă, în urma încetării afacerilor dintre părți.

4. Este loc însă a se face diferențiere între aceste două cazuri când este vorba de procent convențional, care curge numai dacă operațiunile de cont-curent continuă și care se preschimbă în procent legal, dacă după liquidatiunea contului urmează încetarea operațiunilor. (Trib. Covurlui I) 21 181

5. Contractul de compt-curent are loc numai atunci când proprietatea lucrurilor se strămută de la trimitător la primitor, și această strămutare se efectuează când primitorul lucrurilor le înscrie în comptul-curent în debitul său.

Afară de aceasta, contractul de compt-curent propriu zis implică operarea a multiple afaceri comerciale și de diverse naturi între părțile contractante și numai în asemenea cazuri legiuitorul, pentru motive serioase, a edictat novațiunea obligațiilor vechi în altele noi. (C. apel Iași I) 35 289

COMUNICAREA HOTĂRÎRILOR.—1. Pentru comunicarea copiilor după hotărîri persoanei juridice, o singură comunicare, făcută pe numele ce poartă persoana juridică și la scaunul administrației ei, este suficientă. (Cas. I) 19 164

2. Comunicarea copieii după o hotărîre, certificată conformă cu originalul de către portărel cărui a fi fost trimisă spre executare, este valabilă, pentru că afirmarea acestui agent judecătoresc că a comunicat conținutul hotărîrei face deplină credință.

3. Scopul comunicării cerută de art. 297 din vechea Procedură civilă, este a destiepta pe partea care a pierdut cauza, și a-i aduce la cunoștință hotărîrea pronunțată în contra sa; și acest scop este cu prisosință atins în cazul când comunicarea s'a făcut conform art. 387 din acelaș Cod, adică însoțită de somațiunea de executare, care este cea mai energică și formală destieptare ce se poate face părții condamnată judecătorește.

4. Comunicarea hotărîrilor date în lipsă, sub vechiul Cod de procedură civilă, se face conform art. 153 din acel Cod, iar nu conform art. 137 din acelaș Cod, care nu se aplică la hotărîrile date în lipsă.

5. Art. 75 din vechiul Cod de procedură civilă face o deosebire între persoanele fizice și cele juridice în privința modului diferitelor comunicări judecătorești, căci a organizat un mod special pentru citarea persoanelor juridice, prescriind ca ele să fiă citate chiar la scaunul administrației, pentru că din cauza permanenței serviciului reclamat de interesul public, persoanele juridice nu se pot presupune lipsind de la domiciliu. (C. apel Buc. s. III) 19 165

Veđi de asemenea și «Hotărîri».

CONCORDAT.—Concordatul fiind un contract pentru care legea cere îndeplinirea unor anume formalități, el nu devine perfect și deci nu poate fi vorba de vre un concordat judiciar de cât atunci când concordatul a fost semnat de creditor și când s'a putut constata dacă majoritățile de nume și număr sunt întrunite conform legii.

Ast-fel, concordul încheiat și semnat de creditor sub imperiul legii din 3 Martie 1902 asupra falimentelor nu este valabil și deci nu se poate omologa dacă cota concordatară este inferioară cotei de 60%, cel puțin din totalul creanțelor, chiar dacă falimentul s'a deschis, sub legea anterioară care prevedea o cotă de 40%. (Cas. II) 85 703

Adnotație de d-l Gr. V. Maniu

Veđi de asemenea și «Faliment».

CONCURS DE URMĂRIRI: Veđi «Creditul funciar» și «Urmărire imobiliară».

CONDICTIO IN DEBITI. — Pentru a fi loc la *condictio indebiti*, este destul să se dovedească că lucru nu se datora de către cel ce l'a plătit. (Trib. Argeș) 31 261

Adnotație de d-l I. N. Cesărescu

CONEXITATE: Veđi «Acțiune cambială» și «Urmărire imobiliară».

CONSILIU DE DISCIPLINĂ AL AVOCAȚILOR. — Consiliul de disciplină al avocaților dintr'un județ, judecând și hotărînd, ca prima instanță, ștergerea unei persoane din tabloul avocaților, nu poate să aibă în acelaș timp și calitatea de parte în proces, și prin urmare nu poate face recurs contra decisiunei Curței de apel care a reformat hotărîrea sa. (Cas. I) 39 322

Veđi de asemenea și «Avocat».

CONSILIUL DE FAMILIE.—1. Consiliul de familie, ca corp deliberant, într'o tutelă, nu e imutabil și compunerea lui poate lua diferite modificări îndată ce unele din persoanele ce'l compun se descoperă că pot fi înlocuite prin altele mai apropiate în grad de înrudire cu minorii săi cu părinții acestora, sau în lipsă de rude cu alții ce dovedesc că au fost mai în relații cu părinții minorilor, și legea nu prevede nicidecum nici o formalitate sacramentală pentru o atare modificare, ea putendu-se face și după arătarea tuturor președintelui tribunalului.

2. Consiliul de familie poate delibera și fără a fi citat de tribunal, este destul ca tribunalul să știe de deliberarea lui și să o primească, ceea ce implică că însuși tribunalul i-a îngăduit a delibera mai ales când îi confirmă părerea.

3. Confirmarea de către tribunal a unei deliberări a consiliului de familie acoperă, până la un punct, viciile ce s'ar fi strecurat cu o atare deliberare, cum ar fi acela că în consiliu ar fi fost un membru cărui îi lipsea câte-va zile până la majoritate, de și densus se intitulă ca major și era recunoscut ca atare de cei-l-alți membrii ai consiliului și de către tutor. În orî-ce cas cei-l-alți patru membrii puteau forma majoritatea ast-fel că prezența unui membru minor în consiliu ar constitui cel mult o viciare relativă a compunerii consiliului de familie prin necapacitatea celui de al cincelea membru, și nu se poate susține în fapt că nu au fost cinci membrii la deliberare, cum prevede art. 365 din Codul civil. (C. apel Iași II) 33 277

Veđi de asemenea «Tutelă».

CONTESTATIE.—1. Rolul debitorului citat în o contestație, introdusă de un terț oponent, nu poate fi altul de cât a fi față și deci a-i face opozabilă hotărîrea ce ar statua asupra motivelor și drepturilor propuse și pretinse de terțul oponent în cauză.

2. Debitorul în instanță ast-fel angajată, are mai mult un rol pasiv, adică: orî a suferi—ca consecință a transărei litigiului—menținerea urmăririi creditorului în contră-i, sau a-i fi opozabilă apoi valorificarea drepturilor pretinse de terțul oponent.

El nu capătă un rol activ de cât prin aceea că, putând combate drepturile celui de al treilea poate să se libereze legalmente de creditorul său personal în urmărirea față de densus, și să-și degajeze ast-fel orî-ce altă avere prezinte sau viitoare, care constituie gajul creditorului, în conformitate cu dispozițiunile art. 1748 Cod civil.

3. Debitorul urmărit pentru o plată, dacă are motive—fie de formă, fie de fond—a ataca urmărirea sa a stabili efectuarea plăței, cată a introduce densus formal contestație, după cerințele art. 400 al. I și III Proc. civ., iar dacă în fond

plata ce se urmărește s'ar pretinde efectuată creditorului, de către un terțiu interesat, atunci sau calea intervenției sau o acțiune aparte i-ar putea folosi. (*Jud. ocol. I Galați*) 54 447

CONTESTAȚIUNI LA ESECUTARE. — Hotărârile date în materie de contestație la executare, la urmărire mobilă sau imobilă, nu sunt supuse de cât la o singură cale de reformare, aceea a apelului, și termenul de o lună de apel curge de la pronunțare iar nu de la comunicare, fără a se distinge între hotărârile date în mod contradictoriu și acelea date în lipsa uneia din părți. (*C. apel Iași I*). 49 401

CONTESTAȚIE LA STATUL DE REPARTIȚIE. — După dispozițiunile art. 808 C. com. așa cum a fost modificat prin legea de la 6 Aprilie 1900, contestațiile asupra statului de repartitiție, după lichidarea activului, se fac în termen de 8 zile de la data tabloului în toate cazurile, fără a distinge dacă obiectele vândute sunt afectate de vre-un privilegiu sau nu. (*Cas. II*) 41 340

CONTESTAȚIE LA URMĂRIRE. — 1. În materie de contestație la urmărire, mijlocul de anulare ce nu a fost propus la prima instanță nu poate fi propus în apel. căci un asemenea mijloc constituie o cauză nouă de anulare a urmăririi, deci o cerere nouă ce nu se poate face pentru prima oară în a doua instanță. (*C. apel Iași II*). 9 81

2. Instanța sesizată de o contestație la urmărire declarând că un act de garanție ipotecară, în baza căruia se făcuse urmărirea, este nul ca act autentic, rămâne fără interes a cerceta dacă acel act valorează sau nu ca act sub semnătură privată; căci chiar dacă acea instanță i-ar fi atribuit această valoare juridică, creditorul urmăritor n'ar fi putut continua urmărirea pe temeiul lui, într-un cât în prealabil i-ar fi trebuit să obțină consacrarea unui asemenea act printr-o hotărâre judecătorească având puterea de lucru judecat. (*Cas. II*). 84 695

Vezi de asemenea «Credit funciar» și «Urmărire imobiliară».

CONTRACT CAMBIAL: Vezi «Cambie».

CONTRACT DE ÎNTEPRINDERI. — Neexecutarea lucrărilor în termenele stipulat prin contractul de întreprindere și caetul de sarcini, nu poate da loc la daune interese de cât atunci când întârzierea a provenit din culpa întreprinzătorului. (*C. apel Buc. III*) 56 462

Adnotație de d-l N. Mandrea (Z)

CONTRACT DE LUCRĂRI. — Pentru a accepta resilierea unui contract de lucrări, Prefectul are nevoie de autorizarea consiliului județean, alt-fel propunerea de resiliere rămâne o simplă poliție într-un cât acceptarea Prefectului ne autorizată de consiliu este nulă. Dar o asemenea acceptare se poate ratifica de consiliu posterior, înainte însă ca propunătorul resilierii să și fi retras propunerea. (*Trib. Ilfov I*) 78 647

Adnotație de d-l I. D. Filitti

CONTRAVENTIE LA LEGEA BURSELOR. — Legea burselor nedeclarând că toate vânzările și cumpărările de produse să se facă neapărat prin mijlocitorii de schimb sau de mărfuri, o persoană privată poate, în calitate de misit, mandatar sau comisionar, să intervină între vânzător și cumpărător și să înlesnească înțelegerea între ei pentru încheierea unei vinderi-cumpărări directă între aceste persoane, fără ca aceasta să poate fi considerat ca un amestec în funcțiunea publică conferită mijlocitorilor de schimb sau de mărfuri prin legea burselor și fără ca asemenea fapt să poată constitui o contravenție la sus-citata lege a burselor. (*Trib. Tutova*) 27 230

Adnotație de d-l D. Alexandresco

CONTRAVENTIE la condițiunile generale de vânzare de lemne din pădurile Statului: Vezi «Legea de urmărire».

CONTRAVENTIE LA LEGEA LOTĂRIILOR. — Contravin la legea loteriilor și dar se pedepsesc, nu numai întreprinzătorii și agenții de loterii neautorizate, fie din țară, fie din străinătate, ci și ziaristii cari publică în ziarele lor anunțurile unor asemenea loterii. (*C. cas. II*) 51 418

CONTRAVENTIE LA LEGEA MĂRCILOR DE FABRICA ȘI COMERCIU. — 1. Cel ce contraface marca depusă a unui produs al unei fabrici, pentru a și trece produsele sale similare drept produse ale acelei fabrici, înșelând astfel pe consumatorii asupra provenienței produsului cumpărat, prejudiciind în același timp și pe fabricantul a cărui marcă a contrafăcut sau imitat, comite o contravenție la legea mărcilor de fabrică și comerț. (*C. apel Craiova s. II*) 5 43

2. Marca adoptată de un comerciant sau de un fabricant nu se poate întrebuița de un alt comerciant, sau fabricant, și contrafacerea unei mărci de fabrică fie că un comerciant sau fabricant a alipit, în mod fraudulos, pe produsele sale pe sticlele comerțului său, o marcă care este proprietatea altuia, fie că a vândut cu bună știință sau a pus în vânzare produse cu o marcă imitată fraudulos, fie că a întrebuițat o marcă având pe sine indicațiunile de așa fel ca să poată induce în eroare și a înșela pe cumpărător asupra naturii produsului, și a face o concurență nelegală depunătorului mărcii originale toate aceste feliuri de contrafaceri constituie un delict care dă drept părții vătămate să ceară repararea prejudiciului cauzat fie pe baza legii speciale a mărcilor de fabrică, fie pe baza dreptului comun.

3. Imitațiunea frauduloasă a unei mărci se apreciază și se judecă după aspectul ei general iar nu după diferențele de detaliu ce ea prezintă față cu marca adevărată. (*Trib. com. Ilfov*) 15 130

CONTRAVENTII LA LEGEA MONOPOLULUI HÂRTIEI PENTRU ȚIGARETE. — 1. Contravențiile la legea monopolului hârtiei pentru țigarete se judecă de tribunalul corecțional, după formele ordinare ale dreptului comun în materie corecțională.

Așa, în această materie, declarațiunea de recurs trebuie să se facă la grefa instanței a cărei hotărâre se atacă cu recurs, și recursul făcut direct la Curtea de casație este neadmisibil. (*C. cas. II*). 21 179

2. În materie de contravenție la legea monopolului hârtiei pentru țigarete, tribunalul trebuie constituit cu procuror.

3. În contravențiile la legea monopolului hârtiei pentru țigarete, procesul-verbal de constatare trebuie redactat îndată după descoperirea contrabandei, însă prin cuvântul «îndată», legiuitorul nu a putut înțelege o redactare imediată, procesul-verbal putând fi redactat și după câte-va ore de la descoperire, destul numai să fie redactat chiar în ziua descoperirii.

4. Procesul-verbal de constatarea unei contravenții la legea monopolului hârtiei pentru țigarete trebuie să indice locul unde s'a redactat acest proces-verbal.

5. În materie de contravenție la legea monopolului, procesul-verbal de constatare trebuie să indice obiectele confiscate de la contravenient precum și valoarea lor.

Această indicare se poate face și pe o listă a parte despre care să se facă mențiune în procesul-verbal, și obiectele confiscate pot fi trecute în liste fără evaluare, căci evaluarea trebuie să fie înțeleasă numai pentru cazul când ea este posibilă de făcut și numai când e cestiunea de obiecte cari se găsesc și se pot desface în comerț. (*Trib. Vlașca*) 21 180

CONTRAVENTIE LA LEGEA TIMBRULUI. — Legea

timbrului, prevăzând pedepsirea celor cari contravin la dispozițiunile acestei legi, nică-erî nu prescrie ca pedeapsa să fie pronunțată chiar de agentul care constată contravențiunea.

În lipsa unei dispozițiuni exprese în legea timbrului de modul cum are să se judece contravențiunile la acea lege, și cum are a se face urmărirea, dreptul părții care vrea să se plînge de o condamnățiune îndreptată contra sa, rămîne deschis conform dreptului comun, înaintea instanțelor ordinare, fără a se mai conforma dispozițiunilor art. 57 din legea timbrului, în privința depunerii anticipate a sumei la care era condamnată. (*Trib. Ilfov III*) 75 619

CONTRAVENTIUNI VAMALE.—1. În materie de contravenție la legea generală a vămilor, trecerea în procesul-verbal de constatarea a valorii mărfurilor se cere numai în cas când mărfurile sunt confiscate.

2. Când din procesul-verbal de constatarea unei contravențiuni vamale rezultă în mod evident că contravenientul a asistat la dresarea lui, l'a subsemnat și a primit și copie după dînsul, omisiunea menționării că «i s'a citit» nu poate atrage nulitatea procesului-verbal, căci scopul acestei formalități fiind de a pune pe contravenient în măsură d'a ști despre cele ce i se impută și de a'l feri de surprinderi, acest scop este destul de împlinit prin asistarea contravenientului, subscrierea procesului-verbal de către contravenient și primirea, din partea sa, a copiei după acel proces-verbal. (*Trib. Mehedinți I*) 37 311

CONTRIBUȚIUNI DIRECTE:

Apel 36, 39.

Asociațiuni 41.

Banchieri 33, 35.

Cazan de fabricat rachiu 38.

Căi de comunicație 9.

Citarea părților 21, 39.

Comerciant și furnizor 25.

Comercieri nedenumite 37.

Competință 10, 14 37.

Comptuar de scont 31.

Comunicarea hotărîrilor 21.

Construcțiuni noi 22.

Construcțiuni rurale 24.

Contestație 40.

Doctor în medicină 17.

Domiciliu contribuabilului 5.

Hahami 11, 13.

Încăperi publice 3.

Imposit funciar 1, 2, 3.

Locuința obișnuită 19.

Mașine de treerat 26.

Modificarea rolurilor 13.

Mori 22.

Mori sistematice 32.

Patentă 8, 12, 15, 17, 20, 25, 27, 30, 31, 34, 35, 38, 41

Preoți, diaconi, monachi 11.

Proprietari domiciliați în străinătate 1, 2, 5.

Recurs în casație 3.

Taxa de 50% asupra salariilor 6, 7, 18, 29.

Taxă fixă 34.

Taxă proporțională 15, 16, 34.

Zalhanale 28.

1. Pentru ca proprietarii de moșii ce locuiesc în străinătate, și cari prin urmare ar trebui să plătească o funciară de 120% (azi 130%), să fie reduși la 60% (azi 61%) trebuie să se constate a-nume că locuiesc obicinuît în țară, ear nu că ar avea domiciliul legal în țară, pentru că tocmai locuința obicinuîtă este faptul esențial fiind că se poate ca cine-va să-și aibă domiciliul legal într-o comună sau oraș din țară, iar de fapt să locuiască obicinuît în străinătate.

2. Impunerea la funciar de 120% (azi 130%) a proprietăților arendate sau exploatate al căror proprietar nu domiciliază în țară, are loc chiar în casul când dînsul locuiește în străinătate pentru căutarea sănătății, întru cât legea impositului funciar nu face nici o distincțiune în această privință. (*Cas. II*) 27 225

3. Încăperile publice de învățătură sunt scutite de plata impositului funciar, ori de cine ar fi înființate ele, destul să fie publice, și justificarea acestei scutiri trebuie căutată în împrejurarea dacă acele școli publice nu sunt producătoare de venit, și sunt accesibile tutulor.

Ast-fel, școlile înființate de comunitățile israelite sunt scutite de impositul funciar când nu sunt producătoare de venit și sunt accesibile tutulor. (*Cas. II*) 46 377

4. Decisiile pronunțate de comisiile de apel, în urma unei prime casări, numai sunt supuse recursului în casație, când sunt date în conformitate cu decizia Curții de casație care a casat prima decizie a comisiei de apel. (*Cas. II*) . . . 51 418

5. Nu poliția unui oras ci autoritatea comunală respectivă are de la lege chemarea de a constata domiciliul persoanelor.

Ast-fel, când prin certificatul autorității comunale se afirmă că o persoană și are domiciliul în acea comună unde toate autoritățile l'consideră ca domiciliat, unde i se trimit citațiile când este chemată în judecată, unde i se adresează înștiințările pentru plata contribuțiilor, și unde pe lângă personalul necesar girării intereselor sale își are și tot confortul unei complete gospodării la sediul său obicinuît, acea persoană este domiciliată în țară, și absența sa din țară mai mult sau mai puțin îndelungată, fie pentru a-și visita proprietățile ce ar avea în străinătate, fie pentru a-și căuta sănătatea, nu îndrituiește pe autoritatea polițienească, și pe nici o autoritate, să susțină că domiciliază în străinătate pentru a-l impune la un funciar de 130% pentru moșiile sale, și până la proba contrarie acea persoană trebuie considerată că domiciliază în țară.

De altminterlea cine-va nu trebuie impus cu 130% dacă cu acte serioase justifică o stare de boală care necesitează o absență îndelungată din țară. (*Com de apel din Botoșani*) 51 419

6. După art. 1 din legea din 16 Decembrie 1899, sunt supuși la taxa de 50% asupra retribuțiilor lor, în cas când ea este primită periodică, pe lună, sau pe an și este mai mare de 120 lei bruto lunar, toți împiegații diferitelor stabilimente și întreprinderi particulare de comerț și industrie, exceptându-se simpli vînzători de prăvălie.

Prin cuvintele «simpli vînzători de prăvălie» nu se poate înțelege de cât acei vînzători cari ajută prin magazine la vînzarea mărfurilor și cari nu sunt plătiți cu o retribuțiune fixă pe un anume timp ci li se face o remisă de atîta la sută asupra vînzărilor ce au reușit a face, sau cari intră în condițiunile calfelor și ucenicilor.

7. Bazele taxei de 50% asupra salariului sunt susceptibile de modificări în cursul periodului și deci nu poate fi vorba de autoritatea lucrului judecat, ori de câte ori se dovedește că pozițiunea împieगतului s'a schimbat. (*Cas. II*) . . . 55 458

8. Ori-cine exercită în țară un comerț, o industrie sau o profesie din acele cari nu vor fi cuprinse în excepțiile prevăzute de legea patentelor, este supus la contribuția patentelor, fără a se distinge dacă este major sau minor. (*Cas. II*) . . . 57 473

9. Minorii cari vor administra ei înșiși casa și averea lor, sunt supuși la darea căilor de comunicație. (*Cas. II*) 57 473

10. Comisiile de recensămînt nu au competența de a statua de cât asupra diferendelor dintre Stat și particulari în ceea ce privește constatarea și impunerea lor la impozite. În ceea ce privește însă descărcarea debitului unui percepător, Curtea de compturi este instanța competentă a se pronunța asupra unei cesțiuni. (*Cas. II*) 57 473

11. Reprezentanții clerului de ori-ce rit, adică preoții,

diaconii și monachii, sunt scutiți de plata dăreii căilor de comunicație.

Hahamii, neîndeplinind nici un serviciu religios pe lângă sinagoge, nu sunt considerați ca făcând parte din cler, și deci nu sunt scutiți de darea căilor de comunicație. (Cas. II) 57 474

12. Când un comerciant exercită un comerț în aceeași comună dar în diferite prăvălii, va plăti dreptul de patentă întreagă pentru comerțul cel mai ridicat și osebuit jumătate pentru fie-care prăvălie, după categoria celui comerț. (Cas. II) 58 479

13. Modificarea rolurilor în cursul periodului se face prin comisiunile de prefaceri, adică mai întâi de comisiunea comună și apoi de comisiunea de apel în a doua instanță.

14. Comisiunile comunale de prefaceri nu sunt competente a impune înscrierea unui imobil pe un alt nume. (Cas. II) 58 479

15. Sunt supuși la patentă fixă și la o taxă proporțională hotelierii cari închiriază camere la pasageri, și nu este nici o rațiune a distinge între acei hotelieri cari închiriază camere cu ziua și acei ce închiriază cu luna, întru cât scopul este același: speculația imobilului într'un fel sau în altul.

Ast-fel, proprietarii de imobile, hoteluri sau vile, din stațiunile balneare, cari dau cu chirie odăi mobilate, cu luna, în timpul sezonului, sunt puși pe aceeași linie cu un hotelier, și dar trebuiesc impuși la plata patentei de hotelier, fără ca densii să poată pretinde a fi scutiți în virtutea legii din 1890, căci această lege a înțeles a scuti vremelnicește pe cei-ce vor cumpăra teren în loturi, de la Stat, în stațiunile balneare, de impositul fonciar, nu însă și de impozitele ce se plătesc când chiar proprietarul imobilului exercită în acel imobil un comerț oare-care și pentru care are a plăti dreptul de patentă stabilit de lege pentru felul comerțului său.

16. Dreptul proporțional se determină în raport cu valoarea locativă a încăperilor în cari se exercită profesiunile sau comerțurile prevăzute în tabelele alăturate la legea patentelor. (Cas. II) 58 480

17. Profesiunea de doctor în medicină este supusă la plata de patentă, și faptul că un medic ar fi în serviciul statului sau al comunelor nu-l scutește de plata patentei, întru cât legea scutește numai pe inginerii de plata patentei când sunt în serviciul statului. (Cas. II) 59 488

18. Asemănat art. 8 din legea relativă la taxa de 5% asupra salariilor, constatarea și înscrierea acestei taxe, în ce privește pe impiegaii stabilimentelor particulare, se va face conform legii de constatare și percepere, iar după art. 20 din această lege, registrele comerciale servesc ca basă pentru stabilirea impunerilor de către comisiunile comunale.

Ast-fel, constatarea comisiunei comunale basată pe registre, din care rezultă că un impiegat primește un salariu sau o indemnisație, nu poate fi combătută și înlăturată pe baza unui certificat. (Cas. II) 59 488

19. Stabilirea locuinței obișnuite a unui contribuabil este o chestiune de fapt de atributul suveran al comisiunei de apel. (Cas. II) 60 498

20. Legea nu cere ca contribuabilul să dovedească plata efectivă a impunerii sale într-o comună oare-care ci numai să probeze că este impus, pentru impositul ce i se cere, în acea comună, și aceasta este de ajuns pentru a-l scuti de impunerea la patentă în ori-ce altă localitate pentru comerțul pentru care este deja impus în comuna sa. (Cas. II) 60 498

21. Gradațiunea prescrisă de art. 74 din procedura civilă nu este prevăzută și la procedura citării părților și a comunicării hotărârilor în materie de contribuțiuni directe, întru cât legea specială de constatare și percepere a contribuțiunilor di-

recte nu cere de cât ca în cas când contribuabilul nu va fi găsit la domiciliu, citația sa copia după procesul-verbal de constatare să fie lăsată în primirea unei rude sau servitor sau vecin. (Cas. II) 60 499

22. După articolul 11 din legea impositului fonciar, construcțiunile noi sunt scutite pe termen de trei ani de impositul fonciar, socotit acest termen de când devin locuibile.

O moară neputând fi considerată ca o construcțiune locuibilă, ci ca o clădire care servește la o întreprindere comercială, nu poate beneficia de scutirea prevăzută de sus citatul articol 11. (Cas. II) 61 502

23. Profesiunea de haham, tăetor de paseri, este asimilată, prin tabloul adițional de comerțurile, industriile și profesiunile neprevăzute în tabelele de patentari, tabloa publicat în Monitorul Oficial No. 260 din 19 Februarie 1900, cu profesiunea de ofițer de sănătate, și deci, trebuie impusă la patentă, fie că exercitează această profesiune pe popriul său cont, fie că este plătit și de vre-o comunitate israelită pentru profesia sa de haham. (Cas. II) 61 502

24. Construcțiunile rurale, producătoare de venit sunt supuse la plata impositului fonciar.

Ast-fel, când un arendaș transportă produsele recoltate pe moșia ce ține în arendă la o magasiie proprietate a sa, situată în altă comună, trebuie să plătească fonciară pentru aceeași magasiie. (Cas. II) 61 503

25. Patentarul care va exercita mai multe comerțuri, industrii sau profesiuni în diferite prăvălii, va plăti dreptul de patentă întreg pentru comerțul său industria sa cea mai ridicată și osebuit jumătate pentru fie-care prăvălie după categoria celui comerț sau industrie.

Ast-fel, când un tipograf ia cu contract în regulă de la prefectura unui județ confecționarea condicilor, registrelor și imprimatelor necesare primăriilor comunelor rurale din acel județ și altor servicii pendinte de prefectură, densul trebuie să plătească o deosebită patentă pentru aceasta, întru cât antreprenorii de furnituri, de materiale, alimente, etc. la spitale, aresturi, școli, cazărmi, etc. sunt asimilați, în ceea-ce privește patentă la care trebuie să fie impuși, cu antreprenorii de lucrări publice.

Patenta la care sunt supuși acești antreprenori nu limitează exercițiul acelei profesiuni numai în comuna sau orașul în care ei plătesc aceea patentă, căci atunci ar fi trebuit să fie impuși la atâtea patente întregi câte sunt comunele sau orașele în care ei au luat asemenea întreprinderi, ceea-ce legea patentelor nu prescrie. (Cas. II) 62 511

26. După tabloul de asimilare publicat în Monitorul Oficial din 23 Martie 1896, închirietorii de mașini de treerat sunt asimilați cu acei prevăzuți în tabela anexată de legea patentelor la cuvântul «mașină pentru vaporii», pentru cari se prevede în acea tabelă, o taxă de 74 lei, 08 bani, plus un leu și 85 bani de fie-care lucrător, cum și o taxă proporțională de 2% pentru fie care mașină ce exploatează.

Exploatatorul mai multor mașini este supus la plata unei singure taxe atunci când mașinele funcționează în acelaș local, iar dacă exploatează mașini în diferite locuri din aceeași comună trebuie să plătească o taxă întreagă pentru mașina cea mai principală și câte jumătate taxă pentru cele-lalte. Când exploatează mașini în diferite comune, atunci trebuie să plătească taxe deosebite pentru exploatarea din fie care comună. (Cas. II) 62 512

27. Sunt impuși la plata impositului patentei numai acei cari exercită un comerț sau o industrie.

Ast-fel, proprietarul unei mori care macină numai pentru trebuințele casei sale, nu face co-

merț și deci nu poate fi impus la darea patentei pentru moara sa. (Cas. II) 64 532

28. Zalhanalele din orașele ce nu sunt capitale de județ nu sunt impuse la nici o patentă, la această taxă fiind impuse numai zalhanalele de pe lângă orașele de căpetenie București, Iași, Galați, etc. la o taxă fixă de 74 lei și 08 bani și acelea după lângă celelalte capitale de județ la o taxă fixă de 55 lei și 55 bani. (Cas. II) 64 532

29. Sunt impuși la taxa de 5 % asupra retribuțiilor lunare sau anuale toți împiegații diferitelor stabilimente și întreprinderi particulare de comerț, industrie și utilitate publică, exceptându-se lucrătorii, calfele și simplii vânzători.

Ast-fel, persoanele tehnice din fabrici cari au specialitatea de a combina materiale și a da forma lucrului, și plătite cu un salariu fix anual ce depășește suma de la care începe a se percepe taxa de 5 % nu pot fi considerate ca simpli lucrători și dar nu pot fi scutite de această taxă (Cas. II) 64 532

30. După tabela litera C, aredașii de moșii, păduri mari, bălți și altele, se taxează, pentru patentă, după arenda anuală, câte 2 lei de fie-care mie, neputând însă trece de 740 lei ca taxă anuală a patentei. În calculul patentei nu se socoteste fracțiile dintre mie, și prin cuvintele «fracțiile dintre mie» legiuitorul a înțeles că pentru fracțiile de arenda ce trec peste mie nu se plătește patentă. (Cas. II) 70 577

31. Sunt supuși la patentă de contoar de scont acei cari au contoar public și fac avansuri asupra titlurilor, vând și cumpără efecte publice și private. (Cas. II) 71 588

32. Morile sistematice, mișcate prin abur, electricitate, etc., se impun la o patentă maximum de 74 lei 08 bani, și prin cuvintele «mori sistematice mișcate prin abur, electricitate, etc.», legiuitorul a înțeles toate morile ce se pun în mișcare prin forța aburilor, electricității, etc., prin opozițiune cu morile mișcate prin forța apei cari sunt supuse la o altă patentă fixă, calculată după numărul pietrelor de măcinat. (Cas. II) 71 587

33. Criteriul după care bancherii au a fi impuși la taxa de 5 % ca patentă din venitul net al operațiunilor lor, este beneficiul ce se distribuie, sub ori ce formă, asociațiilor, fondului de rezervă, direcțiunei sau consiliului de administrație, venit net din care nu are să se scadă de cât ceea-ce trece la fondul de amortisare.

Ast-fel, nu poate fi scăzută din beneficiu, diferența de curs la efectele publice ce bancherul are în casă în momentul încheierii bilanțului, diferență ce constituie o pierdere reală numai în cas când au fost cumpărate de bancher cu un preț mai mare de cât cursul dălei în ziua încheierii bilanțului și când ei le vând pe un preț mai mic, iar nu când există o diferență între cursul dălei și valoarea lor nominală. (Cas. II) 72 594

34. Când legea cere ca un contribuabil să fie impus la jumătate patentă, jumătatea are a se calcula atât asupra dreptului fix, cât și asupra dreptului proporțional. (Cas. II) 76 627

35. După dispozițiunile art. 4 al. 2 din legea patentelor din 1899, bancherii sunt impuși la o taxă de 5% din venitul net al operațiunilor calculate după normele stabilite la aliniatul 3 din același articol și conform cu bilanțul încheiat de dănsii după registrele lor comerciale, pe anul ce precede impunerea.

Aliniatul 3 de sub art. 4, prevede că prin venitul net se înțelege venitul care se distribuie sub o formă sau alta acționarilor, fondului de rezervă, direcțiunei sau comitetului de administrațiune. (com. apel Prahova) 76 631

36. Apelul în contra decisiunilor comisiunelor comunale, făcute în ultimele opt zile de ședință se judecă fără chemări. (Cas. II) 77 636

37. După art. 3 din legea patentelor din 1863 și art. 5 din legea patentelor din 23 Decembrie 1899, comerțurile, industriile și profesiile ce nu sunt denumite în tabelele anexate pe lângă aceste legi vor fi supuse la patentă după analogia operațiilor sau a obiectelor de comerț și după o hotărâre specială a Ministerului de finanțe prin concursul comisiunei prevăzută la art. 14 din legea patentelor din 1899 (art. 13 din legea de la 1863).

Ast-fel, comisiunile de prefaceri, nici cea comunală, nici cea de apel, nu sunt competente de a impune, la patentă, prin asimilare, comerțurile, industriile sau profesiile ce nu sunt denumite în tabele. (Cas. II) 77 636

38. Contribuțiunea patentelor este un drept fix anual, hotărât a se plăti pentru un an întreg de către toate persoanele ce exercită o profesiune supusă la o asemenea taxă, și o dată ce o persoană a fost înscrisă la o asemenea dare, numai poate cere modificarea impunerei de cât în cazul art. 51 din legea de constatare și percepere a contribuțiilor directe, nu însă și când în mod vremelnic încetează d'a exercita profesiunea, sau când fiind impusă la patentă pentru cazan de fabricația țuicei, cazanul nu este întrebuințat din cauza lipsei de recoltă de prune (Cas. II) . 78 643

39. Apelurile în contra decisiilor comisiilor comunale, — afară de cele primite în ultimele 8 zile de ședință, — se judeca citându-se părțile, iar citația trebuind să cuprindă ziua și ora când partea trebuie să se prezinte la judecată, cauza nu poate fi judecată de cât la ziua fixată și nu înainte de ora arătată în citație.

Ast-fel, este casabilă, ca dată cu exces de putere, decizia comisiei de apel când se constată că apelul s'a judecat, în lipsa părții, înainte de ora fixată în citație.

40. Decisiile comisiilor de apel sunt definitive și nu pot fi atacate pe altă cale de cât aceea a recursului în casație.

As-fel, contestația făcută în contra unei asemenea decizii este neadmisibilă. (Cas. II) . . . 79 655

41. Criteriul după care trebuie să se urmeze pentru impunerea la patentă fixă a arendașilor de moșii, păduri, bălți, etc., este arenda anuală, din care se va percepe o taxă de 2 lei la fie care mie din arenda anuală, fie-că moșia ar fi arendată numai unei singure persoane, fie că ar fi arendată unei asociațiuni de două sau mai multe persoane. (Cas. II) 84 697

Vezi de asemenea și «Taxe militare».

CONVENȚIUNI.— Desființarea unei convențiuni neputând fi cerută și obținută de cât contra acelor ce au contractat, urmează că în contractul de vânzare-cumpărare unde părțile contractante sunt vânzătorul și cumpărătorul, desființarea vânzării nu poate fi cerută de cât contra lor.

Tot aceste principii guvernează și vânzările silite, unde debitorul urmărit și conservă calitatea sa de vânzător cu toate că vânzarea se face contra voinței sale, și chiar dacă urmărirea se face după legea de urmărire, cas în care debitorul urmărit devine custode al bunurilor sequestrate, întru cât declararea lui ca custode nu-i ridică dreptul de proprietate asupra acelor bunuri, ci numai îi știrbește libera dispozițiune a lucrurilor sale față de creditor.

Ast-fel, adjudecatorul bunurilor urmărite nu poate avea acțiune în resilierea vânzării în contra creditorului urmărit, când n'a putut intra în posesia bunurilor adjudecate, atare acțiune trebuind a fi îndreptată contra debitorului, el fiind vânzătorul. Ori-ce pretențiune pentru faptul că nu a fost pus în posesiunea bunurilor cumpărate din culpa creditorului urmărit nu poate fi formulată de cumpărător în contra acestuia de cât prin exercitiul acțiunei reglemen-

tate de art. 998 și urm. din Codul civil. (Trib. com. Ilfov) 85 705

CONVENȚIUNI MATRIMONIALE: Vezi «Dotă».

COTĂ CONCORDATARĂ: Vezi «Concordat».

COTA STATULUI PENTRU CHELTUELILE FALIMENTULUI. — Regularea cotei cuvenită statului pentru acoperirea cheltuelilor falimentului prezuate de art. 969 din Codul comercial făcând parte tot din operațiunile falimentului, chiar dacă această regulare se face după încheierea concordatului și punerea falitului în posesiunea activului său, sentințele date asupra regulării acestei cote intră în regula generală prescrisă de art. 944 din Codul comercial și prin urmare, nu sunt supuse apelului. (Cas. S. Unite) 21 179

Vezi de asemenea și «Faliment».

CREDITUL FUNCAR:

Arbitri 2, 8.

Concurs de urmărire 3, 6.

Contestațiuni 2.

Privilegiu 1, 4, 12.

Sequestre asigurător 11.

Semnificarea somațiunilor 5.

Punerea în posesie 7, 9, 10, 12, 13, 14.

Urmărire imobiliară 15.

1. Societatea creditului funciar, pe lângă privilegiile excepționale de care se bucură, are facultatea de a exercita și drepturile ce aparțin vericărui creditor, în consecință și dreptul de a urmări și altă avere a debitorului său în cas când nu se poate îndestula din vânzarea imobilului ipotecat.

2. Constațiunile privitoare la socotelile dintre Societatea Creditului funciar și împrumutată, fie după art. 59 din legea creditului relativ la conturile de gestiune pe timpul posesiunii imobilului de către societate, fie după regula generală din art. 75 din lege, toate constațiunile de asemenea natură se judecă de arbitrii după formele prevăzute în art. 75 și următorii din lege. (C. apel Iași II) 9 81

3. Legea și statutele creditului funciar, care fac parte integrantă din legea organică a creditului, și care conferă anume privilegii Societății creditului funciar, nefiind abrogate prin art. 740 Pr. civ., de aici rezultă că, în caz de mai multe urmări asupra aceluiaș imobil, făcute atât de particulari cât și de creditul funciar, ele se întrunesc la un loc, și formalitățile ce au a se îndeplini sunt acele prevăzute de legea specială, pe care legea de drept comun n'a putut și n'a înțeles s'o abroge, după cum aceasta rezultă chiar din lucrările pregătitoare ale procedurii revizuite. (C. apel Iași II) 9 83

4. Societatea creditului funciar român s'a înființat în baza unei legi cu anume statute cari fac parte integrantă din legea ei organică și prin care i se acordă anumite privilegii și drepturi pe baza cărora funcționează, lege și statute cari nu au putut fi modificate prin art. 740 din noul Cod de procedură civilă, articol transitoriu dintr-o lege generală, mai ales când legiuitorul n'a avut a se ocupa cu asemenea lege specială.

5. Asemănat art. 61 din legea creditului funciar, pentru a ajunge la vânzarea imobilului ipotecat, nu se cere Societății altă obligațiune de cât să facă o somațiune debitorului la domiciliul ales prin actul de împrumut, și dacă debitorul, în termen de un an de zile de la semnificarea a două somațiuni, făcută din șase în șase luni, nu plătește capitalul, Societatea în acest cas prezintă la tribunal dovada și notificarea făcută debitorului, și tribunalul este dator ca în trei zile să scoată imobilul în vânzare.

Dacă legiuitorul prin citatul articol 61, nu cere Societății pentru a ajunge la vânzare altă formalitate de cât ca debitorul să fie-somat ca să plătească capitalul integral, dobânzile și cheltue-

lile, fără să i se mai comunice titlul; consecința este că și moștenitorilor debitorului nu trebuie să li se mai comunice titlul executor ci numai să i someze la plată.

6. Asemănat art. 50 și 64 din legea creditului funciar, partea interesată nu poate ridica nici o contestație la vânzare înaintea tribunalului, putend însă ridica o asemenea contestație de-a-dreptul în casație. (C. apel Iași II) 23 193

7. Asemănat art. 57 din legea creditului funciar, punerea creditului în posesia unui imobil ipotecat nu poate fi împedicată de cât dacă debitorul, în termen de zece zile de la somațiunea făcută lui de președintele tribunalului situațiunei imobilului ipotecat, prezintă chitanța creditului de plată datoriei pentru neachitarea căreia s'a cerut punerea în posesie.

8. După art. 75 și 83 din legea creditului funciar, ori ce contestație relativă la sumele datorite se judecă numai de arbitrii, și dar lichidarea datoriei ce are de scop ridicarea ordonanței de punere în posesie, nu poate fi făcută de cât de arbitrii. (Cas. I) 24 202

9. Intr-o cerere de punere în posesiune făcută de creditul funciar rural asupra unei moșii pentru neplata ratelor, faptul că președintele tribunalului, în loc de a rezolvi cesiunea în mod grațios, a citat părțile în contradictorii, substituind pe tribunal autorității presidențiale, creditul nu se poate plânde de această transformare a procedurii grațioasă în procedură contencioasă, de oare ce ast-fel a fost pus în stare de a susține temeinicia cererei sale și a controla dovezile de plată invocate de proprietarul debitor ce s'ar opune, prin contestația sa, la cererea de punere în posesiune.

10. Proprietarul împrumutat la credit este în drept a stabili achitarea ratelor întârziate în veri ce mod s'ar fi efectuat această achitare, iar creditul încasând acele rate fie direct, fie indirect, numai e în drept a cere punerea sa în posesiunea imobilului ipotecat.

11. Sequestrele asigurător înființat de creditul funciar rural pe averea unuia din debitorii săi, nu conferă nici societății, nici custodelui, dreptul de a exploata moșia și de a face cheltueli imputabile debitorului, asemenea sequestre nefiind, după dreptul comun, de cât o măsură conservatoare, mărginită la îndatorirea custodelui de a păzi lucrul sequestrat, afară de cazul când tribunalul i-ar da și vre-o altă însărcinare.

12. Când societatea creditului funciar este pusă în posesiunea unui imobil conform art. 57 din legea sa, numai în acest caz poate beneficia de privilegiul conferit de art. 58 din aceeași lege, de a se folosi din veniturile imobilului și de a imputa asupra lor cheltuelile de administrație și de exploatare.

13. Dacă societatea creditului, în mod arbitrar, s'a pus în stăpânirea unei moșii și a ridicat recolta aflătoare pe ea fără ca justiția să confere asemenea puteri custodelui și fără să i acorde credite în acest scop, în atare caz societatea nu poate invoca cheltuelile făcute pentru strângerea recoltei, de cât în calitate de *negotiorum gestor* și atunci e ținută să stabilească că zisele cheltueli au fost utile și au profitat proprietății.

14. Societatea creditului funciar nu poate invoca neachitarea ratelor de către un proprietar debitor pentru a justifica cererea sa de punere în posesiune, când se constată că acel proprietar a fost lipsit de libera administrare a moșiei și de veniturile ei, fiind pus prin faptul arbitrar al societății creditului și al custodelui numit de ea, în imposibilitate de a și achita datoria, de oare-ce anuitățile se plătesc din venituri, venituri ce au fost încasate direct de societate, căci atunci ar fi ca societatea creditului să invoace propria sa

culpa ca temei al acestei noi urmări. (*C. apel Iași I*) 24 203

15. În urmărirea imobiliară făcută de creditul financiar, după legea sa specială, nu este nevoie ca actele de ipotecă în baza cărora se face urmărirea să fie investite cu formula executorie, această formalitate fiind înlocuită prin încheierea tribunalului pentru scoaterea imobilului în vânzare. (*Cas. II*) 38 313

Adnotație de d-l Stanislas Cihoschy

CURTE CU JURATĂ.—În cas de disparițiune a unui acusat mai înainte ca vre o condamnățiune să fi fost pronunțată asupra sa, judecarea sa urmează a se face conform art. 335 și urm. din Procedura penală, iar tăgăduirea identității persoanei lui cu aceea prevăzută prin deciziunea Camerei de punere sub acuzare, constituie un adevărat mijloc de apărare și ca atare, trebuie a fi cercetat de comisiunea juraților, iar nu numai de judecătorii Curței cu jurați.

Dispozițiunile art. 484 și 485 din Procedura penală, care dă în competența judecătorilor, de a statua, fără asistența juriului, asupra identității unui acusat, se aplică numai în cazul când un condamnat a scăpat din închisoare, și în urmă a fost prins. (*Cas. II*) 64 531

CURTE DE COMPTURI.—1. Curtea de compturi are după legea sa organică două feluri de atribuțiuni: atribuțiuni judecătorești și atribuțiuni de control.

Ca corp judecătoresc, Curtea de compturi nu judecă în primă și ultimă instanță de cat gestiunea casierului central, administratorilor financiari de județe și a tutulor mănuiților de bani publici, iar ca a doua instanță judecă apelurile primarilor și percepților comunelor rurale și urbane ne reședințe în contra încheierilor delegațiunilor județene și apelurile epitropiilor bisericesti în contra verificărilor consiliilor comunale; ca instanță de control examinează exactitatea conturilor tutulor ministerelor, regiilor, telegrafelor și poștelor, etc.—În afară de această competență Curtea de compturi fiind o instanță excepțională, nu poate să judece nici o alt-iel de cestiune civilă sau criminală care s'ar ridica cu ocaziunea verificărilor compturilor unui mănuiților de bani publici.—Ast-fel Curtea de compturi nu poate judeca o acțiune în anularea unei garanții din cauză că actul n'ar fi valabil ca act autentic sau vre-o altă acțiune analoagă prin care să se resolve o cestiune de drept civil. (*C. apel Buc. I*). 68 561

2. Curtea de compturi fiind o instanță excepțională cu o competență limitată la judecata compturilor, nu poate avea nici o altă competență și, deci, nici pe cea ca să judece cestiunile de drept civil ce se ivesc cu ocazia judecării cestiunilor ce-i sunt date în competență prin legea sa organică.

Ast-fel, când Curtea de compturi condamnă pe garantul unui mănuiților de bani publici la plata deficitului rezultat din gestiunea lui, și administrația pune în executare actul de garanție ipotecară ce avea din partea garantului, urmărind imobilul afectat ca garanție, în asemenea caz, contestația la urmărire făcută de garant sau de urmașii săi, contestație având de scop anularea urmăririi pe motiv de nulitate a titlului în baza căruia se făcuse urmărirea, adică a actului de garanție ipotecară, această contestație nu poate fi adresată la Curtea de compturi, căci această Curte n'are cădere să judece cestiunea civilă a nulității actului de garanție ipotecară pentru viciul de formă, cestiune care intră în competența tribunalelor ordinare, și deci, a tribunalului de urmărire a o judeca. (*Cas. I*) 84 695

D

DARURI MANUALE.—1. Darurile manuale sunt valabile prin simplul fapt al tradiției, fără ca să fie necesitate de un act scris.

2. Legile fiscale fiind de strictă interpretare și neputând fi întinse prin analogie la casuri neprevăzute; de aici rezultă că darurile manuale, care sunt perfecte fără existența unui act scris, nu pot fi supuse la taxa de înregistrare, dispoziție pe care legea timbrului o prevede anume pentru vânzările verbale de bunuri mobiliare, întru-cât regula generală este că taxele de timbru și înregistrare nu se percep de cât pentru actele scrise; ele perceându-se prin excepție numai pentru contractele verbale de închiriere sau arendare, precum și pentru contractele sau învoelile făcute verbal, în baza unei adjudecări sau comande, relative la construcțiuni, reparațiuni, întrețineri, etc. (*Cas. I*) 72 594

3. Darurile manuale sunt perfecte prin simplul fapt al tradiției lucrului dăruit, fără ca să fie nevoie de redactarea unui act scris.

Actul scris, anulabil chiar de ar fi, care s'ar fi întocmit pentru un asemenea dar, servește numai ca instrument probator. (*Trib. Roman*) 72 596

Adnotație de d-l D. Alexandresco

DAUNE.—Pentru existența daunelor interese, trebuie ca culpa în neexecutarea obligațiunei sau a producere întârzierii să fie personală și exclusivă a debitorului. Prin urmare ori de câte ori se dovedește că culpa e comună ambelor părți contractante, daunele nu sunt datorite. (*C. apel Craiova II*) 29 242

2. Dispozițiunile art. 1691 din Codul civil, care determină răspunderea creditorului gagist pentru lucrurile depuse în gagiū nu are și nu poate avea alt înțeles de cât că dēnsul trebuie să aibă pentru acele lucruri îngrijirea unui bun proprietar cu diligența obicinuită, așa cum prescrie art. 1080 C. civ., iar nu o îngrijire extra-ordinară de diligență pentru conservarea lucrului.

Prin urmare, debitorul unui lucru cert, se consideră liberat atunci când lucrul a perit fără culpa sa prin cas fortuit sau forță majoră precum ar fi un incendiu, mai cu osebire când se dovedește că locul în care au fost depositate obiectele ca gagiū, a fost ales de însăși creditorul gagist. (*Trib. com. Ilfov*) 29 244

3. O concurență spre a putea da naștere la daune, trebuie să fie nealeală, adică ilicită și făcută cu rea credință. (*Trib. Neamț*) 73 606

4. Când între două părți litigante există un proces pendinte înaintea unei instanțe judecătorești, orice cerere de daune interese ce decurge dintr'un fapt posterior începerii instanței, se consideră ca o cerere accesorie, care fiind în legătură cu cea principală, este interes a fi judecată de acelaș tribunal, potrivit principiului «accessorium sequitur principale» (*Jud. ocol. Podgoria-Muşcel*) . . . 75 621

Adnotație de d-l D. Alexandresco

Veți de asemenea și «Urmărire imobiliară».

DECLINATORIU DE COMPETINȚĂ. Veți «Competință»

DELICT: Veți «Persoane morale».

DELICT CIVIL.—Un fapt licit nu poate constitui un delict civil. (*Trib. Neamțu*) 73 606

DELICT DE LOVIRE.—(*Dacă judecătorul de ocol e obligat a propune pacea părților*). Obligațiunea impusă judecătorului de pace prin art. 89 din acea lege, de a încerca mai întâi să împăce părțile, nu este impusă de cât în materie civilă, iar nu și în materie penală în privința delictelor prevăzute de art. 238, 249 al. I, 300 și 396 din Codul penal, pentru care legiuitorul prin art. 76 din sus zisa lege, a admis prin excepțiune că acțiunea publică se poate stinge prin împăcarea părților. În asemenea cas, părțile trebuie să

propună împăcarea înaintea judeului de ocol și numai dacă împăcarea s'a propus, judecătorul este dator să țină seamă de dânsa și să dispună închiderea dosarului. (Cas. II) 70 578

Adnotație de d-l Stefan Scriban

DELICT POLITIC.—1. In genere se califică ca delict politic, faptele cari lovesc ordinea politică externă ori internă. Așa, pentru a se vedea dacă un delict este de natură politică, trebuie a se cerceta dacă scopul în care acest delict a fost făcut atinge ori nu ordinea politică. Intre faptele cari ating ordinea politică internă este de sigur acela prin care o ceată se dădă în deosebi a comite un atentat în contra drepturilor și prerogativelor unei instituții politice stabilită de lege.

Ast-fel, când mai multe persoane se decid și merg în ceată la Camera deputaților spre a o sili să ia o hotărîre, să voteze, în sensul cum vor ei, o lege cum ar fi cea asupra meseriilor de exemplu, lege avînd de obiect reglementarea muncii și care prin urmare nu poate fi considerată ca o măsură de interes particular, ci ca o măsură care interesează ordinea politică internă, și dacă în drumul lor sunt întâmpinați și opriți de la acest pas de către autorități, iar dînsii în loc să se supună se năpustesc asupra agenților forței publice și îi ultragiază prin cuvinte și lovirii, delictul comis de dînsii nu este un delict ordinar, de drept comun, căci scopul lor nu era de a ultragia pe agenții forței publice, ci un delict politic, căci scopul lor era de a putea ajunge la Camera spre a o sili să voteze, în anumite condițiuni, o lege asupra meseriilor și a schimba ast-fel o stare de lucruri existentă, reglementînd munca lăsată până atunci liberă.

Delictul politic este de competența Curții cu jurați a le judeca și ori-ce alte delict de drept comun, comise spre a înlesni executarea unui delict politic, fiind simple mijloace de execuțiune ale acestui delict, devin și ele de aceeași natură ca dînsul și, prin urmare, supuse aceleiași jurisdicțiunii. (C. apel Buc. III) 27 226

2. Din economia generală a Codului penal rezultă că în determinarea caracterului infracțiunilor, trebuie să se țină seamă de împrejurările în care delictul a fost comis și de scopul urmărit de delincent, când din aceste împrejurări ar rezulta dovada intențiunii ce delincentul a avut la comiterea delictului. Așa dar, caracterul și natura delictului, din punctul de vedere al dreptului penal, nu se determină numai după faptul material comis, dar mai cu seamă după intențiunea cu care delincentul l'a comis.

De aci urmează, că, pentru a se ști dacă un fapt constituie un delict politic, nu trebuie a se avea în vedere faptul material comis, dar a se căuta, fie prin împrejurările ce au înconjurat delictul, fie din manifestarea învederată a scopului ce delincentul urmărea, care a fost intențiunea delincentului și a considera delictul ca politic ori de câte ori dreptul ce delincentul a avut intențiunea să lovească prin acel delict era un drept a cărui respectare o cerea interese de ordine publică.

Ast-fel, când mai multe persoane voind a da Camerei o petiție, și fiind împedicați de forța publică a intra în curtea Camerei, nu se supun acestei măsuri preventive, ci rupînd rîndurile agenților forței publice îi violentează și îi lovesc cu pietre și ciomege în scop de a putea înainta, faptul delictuos comis, constituie o violare a unui drept de ordine privată, și dar un delict ordinar, de drept comun, iar nu un delict politic, întrucât scopul pe care acei delincenti îl urmăreau nu era de a li se rădă răscăle sau răsvărtiri, să răstoarne sau să modifice o formă de guvernământ stabilită. (Trib. IIfov III) 27 229

DELICT SILVIC.—Statul nu poate comite un delict silvic. (Trib. Neamțu) 73 606

DIVERGINȚĂ.—Rolul judecătorului chemat a tranșa divergința ivită între cei-l'altii judecători nu poate fi altul de cît acela de a tranșa divergința. (C. apel Buc. II) 47 389

DIVORT.—1. Acțiunea reconvențională putîndu-se introduce în ori-ce stare a cauzei, până nu se dă o hotărîre, rezultă că, în materie de despărțenie, cererea de divorț a unuia din soți, chiar ajunsă în stadiul ascultărei martorilor, trebuie conexată cu cererea reconvențională de divorț introdusă de cel-l'alt soț cu mult mai tîrziu, spre a se judeca ambele în același timp, pentru a se înlătura ast-fel posibilitatea unor hotărîri contradictorii. (Trib. Putna) 3 31

Adnotație de d-l D. Alexandresco

2. Hotărîrea definitivă emanată de la un tribunal străin, prin care se desface o căsătorie celebrată în România, poate fi transcrisă în termenul de drept de lege la ofiterul stărei civile din țară, care a celebrat căsătoria, dacă acea hotărîre a fost învestită cu formula executorie de judecătorii români, pentru-că, în materie de divorț, transcrierea nu este de cît executarea hotărîrei. (Trib. Iași I) 23 199

Adnotație de d-l D. Alexandresco

3. Legiuitorul a admis insultele grave printre cauzele de despărțenie fără a distinge dacă acele insulte au fost verbal sau prin scris făcute, și dacă ele rezultă dintr'o corespondență urmată între soți sau cu o terță persoană, destul numai ca acea corespondență să fie menită a ajunge la cunoștința soțului ultragiat și să fie de natură a împedica bunul traiu dintre soți și a le face viața comună imposibilă. (Cas. II) 47 385

Adnotație de d-l D. Alexandresco

DOBÂNZI.—Dispozițiunile art. 1088 fiind prin natura sa generale și prin urmare aplicabile nu numai convențiunilor ci și obligațiunilor născute din delict și quasi-delict, de aci rezultă că pentru daunele interese provenite dintr'un quasi-delict, părțile sunt îndreptățite a cere și dobîndă la suma ce li se cuvine. (Trib. IIfov II) 35 292

DOMICILIU.—In principiu general, domiciliul prin natura sa este schimbător și legiuitorul prin art. 87 și urm. din Codul civil, tratînd despre domiciliu n'a creat nici o excepțiune la acest principiu. Prin urmare, dacă domiciliul primitiv al tutelei e legat de domiciliul minorului, trebuie să admitem că domiciliul tutelei se strămută ori de câte ori se strămută și domiciliul minorului prin împrejurarea schimbării domiciliului tutorelui. (Jud. Ocol. Dorohoi) 73 607

DONAȚIUNI:

- Caracterile donațiunei 3.
- Clausă ilicită 4.
- Clausă de nesesiabilitate 7, 8, 9.
- Controlul Curții de casație 5.
- Donațiune nulă 1, 2.
- Rentă viageră 6, 7, 8.
- Usufruct 6, 7, 8, 9.

1. O donațiune investită cu formele prescise de lege este nulă și nu poate produce vre un efect în timpul vieții donatorului, care nu poate confirma, putînd însă să o facă din nou, de vrea, și îngrădită de astă dată cu toate formele legale. După moartea donatorului însă, donațiunea nulă își va avea efectul ei, dacă erezii sau reprezentanții donatorului au confirmat-o, ratificat-o sau executat-o în mod voluntar, și o dată ce dînsii au executat de bună voe acea donațiune, dînsii numai pot să revină asupra ratificărei lor și să revendice obiectul dăruit.

2. Donatorul ce a făcut o donațiune neinvestită cu formele legale, prin urmare nulă, și care devine

tutorul donatarului, nu poate fi responsabil că, în calitate de tutor, n'a avut grija de a investi, donațiunea ce făcuse, cu formele prescrise de lege, căci o donațiune nulă de la început nu poate fi confirmată de donator ci refăcută de el cu formele legiuite, și aceasta nu depinde de obligațiile tutorului ci de voința omului, a donatorului, la aprecierea căruia rămâne facilitatea de a face sau nu o nouă donațiune în locul celei d'întîi ce este fără valoare. (*C. apel Iași I*). . . 3 26

Adnotație de d-l D. Alexandresco

3. Donațiunea, neputînd lua ființă de cît prin concursul de voință a donatorului și a donatarului, ea, întrunește toate caracterile unui adevărat contract ast-fel cum este definit prin art. 942 din C. civ.
4. Art. 1008 din Codul civil, desființînd verice contract care este dependente de o clausă ilicită, această regulă urmează a se aplica și donațiunilor ce se găsesc subordonate unor asemenea donațiuni.
5. Curtea de casație este în drept a exercita controlul sîu, verice de cîte ori este vorba de violarea unor texte de lege sau principii de drept ce judecătorii sunt ținuiți a aplica fără deșteptarea părților litigante, cînd ele, fie din neglijență, fie din neștiință cmit a invoca asemenea violațiuni sau principii de drept la instanța de fond (*Cas. II*) 18 154

Adnotație de d-l D. Alexandresco

6. Donațiunea unei sume fixe de bani ce are a se prelua numai din venitul anual al unei moșii, sub condițiune de a nu putea fi urmărită și cu dreptul pentru donatar de a exercita în virtutea acestui drept real constituit și concedat prin act, drepturile politice, plătiind însuși fonciera și cele-l'alte dări către Stat, în analogie cu cuantumul sumei dăruite, constituie un uzufruct, iar nu o rentă viageră.
7. Conform art. 520 din Codul civil, uzufructul, putîndu-se constitui pe tot felul de lucruri mobile și imobile, clausa de nesesibilitate conținută în actul de donație, nu poate avea nici un efect, și prin urmare, uzufructul anual dăruit, poate fi poprit de către creditorii donatarului. (*C. apel Buc. I*) 18 158
8. Donațiunea unei sume fixe de bani din venitul anual al unei moșii chiar în cazul cînd în act se întrebuintează de părți cuvîntul de uzufruct, și se prevede dreptul pentru donatar de a plăti impositul funciar aferent la acel venit, precum și transcrierea actului de donație, nu constituie un uzufruct, ci o rentă viageră în venitul acelei moșii, întru cît nu crează donatarului nici cel mai mic drept sau amestec asupra fondului din care se preia acest venit.

Ast-fel, clausa de neurmărire prevăzută în actul de donație, e perfect valabilă conform art. 1650 din Codul civil și opozabilă celor d'al treilea.

9. Donațiunea, fiind în esență sa o simplă convenție, chiar în ipoteza cînd s'ar admite că în specie ar constituie în sine un uzufruct în favoarea donatarului, totuși conform principiului general din art. 1008 din Codul civil, clausa inalienabilității, anulează întreagă convenție, și o asemenea nulitate se poate invoca atît de donatar cît și de donatoare. (*C. apel Buc. I*) . . 18 159

DOTĂ :

- Alienabilitatea dotei 1.*
- Contra inseris 2.*
- Dotă mobilă 1.*
- Forma actului dotal 5, 6.*
- Minori 7.*
- Nulitatea actului dotal 3, 4.*
- Regimul separațiunii bunurilor 8.*
- Restituire de dotă 2.*
- Urmărirea dotei 1.*

1. Dotă mobilă, care consistă în bani sau alte lucruri corporale, fungibile ce s'au trădat bărbatului, este alienabilă, dreptul de înstrăinare a

bărbatului nefiind, în asemenea caz, de cît exercițiul dreptului sîu de proprietate.

Dotă mobilă este alienabilă chiar atunci cînd ea a rămas proprietatea femeii, căci a întinde la mobilele corporale inalienabilitatea pe care legea o prevede numai în privința fondului dotal (art. 1248 C. civ.), ar însemna a înfința prin interpretare o incapacitate care nu poate să rezulte de cît din lege.

Dotă mobilă fiind în toate cazurile alienabilă, de aici urmează că creditorii femeii pot urmări această dotă pentru datorii contractate în timpul căsătoriei. (*Jud. ocol. Bârlad*) 4 38

Adnotație de d-l D. Alexandresco

2. De și prin legea civilă este nulă ori-ce schimbare a convențiunilor matrimoniale în afară de regulile stabilite de art. 1229 C. civ., totuși printr'un contra-inseris se poate dovedi că nu s'a plătit dotă sau o parte dintr'însa de către constituitorul ei, și ca consecință să se respingă sau să se reducă o cerere de restituire de dotă făcută în contra soțului de către femeie sau moștenitorii ei. (*Trib. Argeș*) 31 261

Adnotație de d-l I. N. Cesărescu

3. Actul dotal este un act solemn și neîndeplinirea formelor, care sunt impuse de legiuitor, ca un element substanțial la confecționarea actului, atrage după sine neexistența lui.
4. Convențiunile matrimoniale, trebuiesc făcute înaintea tribunalului, mai 'nainte de celebrarea căsătoriei, după formele stabilite de Codul de procedură civilă, sub pedeapsă de nulitate.
5. Actul dotal trebuie să fie scris de toate persoanele care participă la formarea lui, și ambii soți trebuie să se prezinte înaintea tribunalului împreună cu constituitorii dotei, în persoană, sau prin procuratori speciali.
6. Dacă actul dotal trebuie să fie autentic, urmează că declarațiunile părților, care concur la confecționarea lui, trebuie să se facă în formă autentică, așa că și procura, în baza căreia se prezintă una din părțile care trebuie să participe la act, urmează să fie autentică.
7. Minorii, cari se căsătoresc, sunt considerați capabili, de a face convențiuni matrimoniale, numai să fie asistați de persoanele care consimt la căsătorie.

Prezența tutorului însă, fără ca soțul minor să fie față înaintea tribunalului, la confecționarea actului dotal, fie în persoană, fie prin mandatar cu procură autentică, face ca actul dotal să fie neexistent.

8. Dacă actul dotal nu există, atunci soții sunt presupuși că au adoptat regimul separațiunii bunurilor, care este regimul de drept comun în Codul nostru civil; căci numai cei ce declară că adoptă regimul dotal se bucură de foloasele acestui regim. (*Trib. Mehedinți I*) 68 565

Adnotație de d-l D. Alexandresco

DREPT ELECTORAL :

- Apărător (avocat) 1.*
- Apel în casație 14.*
- Calcularea censului 2.*
- Cens electoral 2, 19.*
- Competință 14.*
- Dare directă 5.*
- Dispensă de cens 1, 4, 8, 11, 13.*
- Domiciliu politic 5, 10, 12, 15.*
- Domiciliu real 10, 15.*
- Dreptul de a contesta 17.*
- Farmacisti 13.*
- Gazetar 3.*
- Imobile scutite provisoriu de imposit 18.*
- Legea organică a Dobrogei 9.*
- Naturalizare 7.*
- Parafernă 16.*
- Permanența listelor electorale 6.*
- Profesia liberă 13.*
- Taxa de 5% asupra salariilor 9.*

1. Profesiunea de apărător (advocat) pe lângă ju-

decătoriile de ocol, exercitată în baza art. 123 din legea judecătoriilor de ocol, constituie o profesiune liberă, iar faptul că acești apărători nu au dreptul de a pleda de cât pe lângă judecătorii, nu ridică acestei profesii caracterul de profesiune liberă.

Ast-fel, apărătorii pe lângă judecătoriile de ocoale au dreptul a figura ca alegători în colegiul I comunal cu dispensă de cens. (Cas. II) . 9 80

2. Prin cuvântul «venit» întrebuințat de lege electorală, se înțelege venitul brut iar nu net, prin urmare, în venitul care constituie censul electoral trebuie socotit și partea a patra din venitul unei case, parte scutită de impozit. (Cas. II) . 57 474

3. Profesiunea de gazetar este o profesiune liberă, care dă dreptul de dispensă de cens pentru a fi înscris în colegiul întâi comunal, dar numai atunci când este ocupațiunea principală și permanentă a cui-va iar nu și atunci când cine-va întreprinde asemenea ocupațiune în mod accesoriu și provisoriu. (Cas. II) . 57 475

4. Fac parte din colegiul întâi comunal, cu dispensă de cens, cei ce au absolvit cel puțin o școală de învățământ secundar.

Școala practică de agricultură de la Strihareț nefiind de cât o școală primară, în care se predă cursuri elementare de agricultură, însoțite de lucrări practice agricole, absolvenții acestei școli nu pot fi înscrși în colegiul întâi comunal cu dispensă de cens. (Cas. II) . 57 475

5. Domiciliul politic al fie-cărui alegător este, după alegerea sa, în orașul, în județul, sau în comuna în care și plătește darea directă, sau unde și are proprietatea ori principalul său așezământ.

Ast-fel, cel ce nu plătește darea directă în județul unde voește a fi înscris, nici are vre-o proprietate acolo și nici așezământul său ocupațiunea sa nu le are în acel județ, nu poate figura în listele electorale ale acelui județ chiar fiind dispensat de cens. (Cas. II) . 58 480

6. Listele electorale fiind permanente, consiliul comunal nu poate șterge pe un alegător de cât printr'o încheere în care să se prevadă motivele pentru care densusul nu mai poate figura în liste, și această încheere să fie comunicată alegătorului șters.

Ast-fel, când nu intervine o încheere a consiliului comunal de ștergere și care să fie comunicată persoanei interesate, ci alegătorul este șters din listele definitive ale primăriei, cel șters ne mai putând face contestație la consiliul comunal, poate cere direct de la tribunal înscrierea sa în liste fără a mai fi făcut în prealabil cerere la consiliul comunal. (Cas. II) . 58 481

7. Naturalizarea isdraeliților cari au luat parte în războiul pentru independență din 1877, de și făcută în mod colectiv, nu se întinde și asupra copiilor născuți înainte de război, ast-fel că copii ce erau minori în momentul naturalizării tatălui lor, trebuie ca în cursul unui an de la majoritate să și declare calitatea de români. (Cas. I) . 59 487

8. Maestrii de muzică vocală numiți cu titlu definitiv, nu provisoriu, fac parte din colegiul al doilea de Senat cu dispensă de cens fiind considerați ca profesori într-o cât nu este nici o dispoziție expresă în lege care să i excludă din corpul profesoral. (Cas. I) . 59 488

9. Asemănat art. 50 din legea organică a Dobrogei, sunt alegători în comunele urbane din Dobrogea toți locuitori cetățeni ai țerei cari plătesc anual o dare directă către Stat, fie funciară, fie patentă, fie pentru poduri și șosele, de cel puțin 30 de lei.

Enumărarea acestor trei categorii de dări directe din acest articol nu este limitativă ci

numai enunțativă și ori-ce dare directă către Stat constituie censul cerut pentru a fi alegător.

Ast-fel, taxa de 5% asupra salariilor fiind o dare directă, intră în prevederile sus citatului articol. (Cas. I) . 60 497

10. Pentru a fi alegător comunal într-o comună trebuie a avea domiciliul real sau reședința de fapt în acea comună și a plăti o dare cât de mică către stat sau a fi legalmente scutit de plata acestei dări.

11. Scutirea unor anume categorii de persoane de censul cerut spre a putea figura în anumite colegii, această dispensă de cens nu apără pe cei dispensați de plata dărei căilor de comunicație, dare impusă tuturor cetățenilor afară de cei scutiți de acest impozit printr'o lege specială.

12. Faptul plății de către o persoană a dărei căilor de comunicație într-o comună constituie o presumpție, până la proba contrarie, că acea persoană își are domiciliul real sau reședința de fapt în acea comună. (Cas. II) . 60 497

13. Asemănat art. 9 din legea electorală, fac parte din colegiul întâi de Senat, cu dispensă de cens, toți aceia cari posed titlul de licențiat sau doctor în ori ce specialitate și cari vor fi exercitat în termen de șase ani profesiunea lor.

În această dispensă legiuitorul a înțeles să cuprindă numai pe licențiații sau doctorii, cari au diplomă de la una din facultățile universitare, iar nu și pe licențiații în farmacie, căci această categorie de licențiați legiuitorul a prevăzut-o separat prin art. 9, după care densusii sunt dispensați de cens pentru a figura în colegiul al doilea de Senat, ori care ar fi timpul cât și-a exercitat profesiunea lor. (Cas. I) . 61 501

14. Prin apelurile ce se fac în casatie, apelanții nu pot cere de cât să înscrierea, sau ștergerea unui alegător neînscris, sau înscris pe nedrept, și Curtea de casatie nu e competentă să împartă pe alegători în diferitele suburbii ale unui oraș, aceasta fiind o măsură administrativă, și singura administrația e competentă, în interesul facilității exercițiului dreptului de vot, a face împărțirea pe suburbii. (Cas. I) . 61 501

15. Pentru a fi alegător comunal trebuie a avea domiciliul real sau o reședință de 6 luni în comuna unde se cere înscriere, și condițiunea reședinței de fapt în comuna unde se cere înscrierea ca alegător comunal, este deosebită de condițiunea domiciliului politic, care se cere pentru alegătorii din colegiile de Cameră și de Senat, și are a fi anume stabilită pentru a se admite înscrierea ca alegător comunal. (Cas. II) . 62 511

16. Contribuțiile ce soția plătește pentru averea sa parafernala nu pot servi soțului ca cens electoral. (Cas. I) . 64 530

17. Numai alegătorii colegiului respectiv au dreptul a face reclamații și contestații asupra întocmirii listelor acelor colegii iar nu și alegătorii străini de acest colegiu. (Cas. II) . 64 531

18. Proprietarul unui imobil scutit provisoriu de plata impozitului către stat, are dreptul de a și exercita dreptul de alegător ca și cum ar plăti acel impozit, însă pentru aceasta trebuie ca constatarea venitului acelui imobil să fie făcută de către comisiunea recensământului general sau de comisiunea de prefaceri, și această constatare să fie înscrisă în registrul de scutiri. (Cas. I) . 70 577

19. Dovada lipsei de cens a unei persoane trecută în listele electorale într'un județ nu se poate face cu un certificat prin care să se arate că acea persoană nu este înscrisă cu nici o dare în matricolele unei comune din acel județ, sau din județul unde pretinde că are avere, ci numai printr'un certificat care să constate că nu este înscrisă cu vre-o dare în tot cuprinsul județului. (Cas. II) . 71 587

va aplica prin analogie la toate contractele solemne, convenţiuni matrimoniale, ipoteci, etc. ⁽³⁾.

Donăţiunea n'ar putea fi confirmată nici în mod indirect, pe cale de novaţie, pentru că novaţia presupune ca şi confirmarea, o obligaţie preexistentă la care creditorul renunţă; or, în specie, donăţiunea fiind inexistentă, nu produce nici o obligaţie care să poată servi de bază novaţiunei ⁽⁴⁾.

Art. 1168 nevorbind de cât de donăţiile nule în privinţa formelor, este străin de cele-l'alte viciuri care ar putea să atingă contractul; de unde rezultă că dăruitorul ar putea să confirme donăţiunea atinsă de o altă nulitate, de ex. de un viciu al consimţământului, dol, eroare sau violenţă, sau de un viciu de incapacitate. Asemenea viciuri vor putea în tot-deauna fi şterse în donăţii, ca şi în cele-l'alte contracte, prin efectul confirmării (art. 1167, 1190).

Dar dacă dăruitorul nu poate nici în mod expres, nici tacitamente, să confirme o donăţiune nulă în privinţa formelor, pentru că legea o consideră ca inexistentă, aceiaşi regulă ar trebui să fie aplicabilă şi moştenitorilor săi, de oare-ce un act inexistent nu poate fi transformat în un act anulabil prin moartea autorului lui. Neantul tot neant rămâne. Cu toate acestea, legiuitorul, prin art. 1167, § ultim, admite soluţia contrară. După acest text, care, orî cât s'ar dice, este o anomalie, de şi el se vede reprodus în Codul italian (art. 1341) şi în alte legiuri străine, moştenitori şi reprezentanţii dăruitorului pot să confirme atât expres cât şi tacitamente o donăţiune care ar fi nulă în privinţa formelor, *însă numai în urma morţii dăruitorului*, pentru că confirmarea care ar avea loc înainte de această epocă ar avea caracterele unui pact succesoral oprit de lege ⁽⁵⁾.

Art. 1167, § ultim aplicând deci moştenitorilor sau reprezentanţilor dăruitorului dreptul comun, art. 1900, inaplicabil dăruitorului, este din contră aplicabil moştenitorilor săi. Aceşti din urmă vor putea deci să confirme donăţiunea prin tăcerea lor în timp de zece ani, după cum ei pot s'o confirme prin act osebit sau prin executarea ei (art. 1167). Prin o stranie anomalie, pe care unii autori în zadar caută s'o explice ⁽⁶⁾, donăţiunea care, în timpul vieţii dăruitorului nu'şi avea fiinţă, se consideră ca existentă după moartea sa, fiind că ea este supusă confirmării. Moştenitori

vor trebui deci să propue nulitatea în curs de zece ani de la moartea autorului lor; căci, dacă în acest timp, ei rămân în inacţiune, viciile actului dispar şi el devine valid ⁽⁷⁾.

Art. 1167, § ultim, care permite moştenitorilor de a confirma o donăţiune inexistentă, fiind o derogare de la principiile generale, este de strictă interpretare, şi ca atare, nu poate fi întins prin analogie la cele-l'alte acte solemne.

Tot pentru aceleaşi motive, trebuie să decidem, de şi chestiunea este controversată, că dispoziţia excepţională a art. 1167, § ultim nu se aplică la testamente ⁽⁸⁾.

Cu toate acestea, atât doctrina cât şi jurisprudenţa aplică acest text şi la testamentele nule pentru vicii de formă, afirmând, fără a da însă vre-o dovadă, că motivele acestei dispoziţii excepţionale sunt comune atât donăţiunilor cât şi testamentelor; ceea ce nu este adevărat, pentru că, pe când formele de care legiuitorul a înconjurat donăţiunile au de scop împedirea dispoziţiilor între vii, pentru ca bunurile să nu easă din familie, formele testamentelor tind din contra la executarea ultimei voinţe a defunctului. Nefiind deci aceleaşi motive de a decide, testamentele ar trebui să rămâe sub imperiul principiilor generale. Cu toate acestea, atât doctrina cât şi jurisprudenţa, precum am spus mai sus, se pronunţă în sens contrar ⁽⁹⁾, admitând confirmarea din partea moştenitorilor testatorului, şi Curtea de casaţie a decis că acest principiu era admis şi sub Codul Caragea ⁽¹⁰⁾.

Singura restricţie, pe care o admite Curtea de casaţie, este că nu se poate confirma o dispoziţie care ar fi în contra ordinii publice sau interesului general ⁽¹¹⁾. În specie, era vorba de un legat făcut unei persoane morale străine nerecunoscută de guvernul român, şi Curtea dice foarte bine că executarea sau confirmarea testamentului din partea moştenitorilor testatorului nu poate să facă să existe ceea ce juridiceşte nu are fiinţă. Curtea din Bucureşti nu admisesese, ce e dreptul, această restricţie ⁽¹²⁾, însă decizia sa a fost cu drept cuvânt casată.

D. Alexandresco

⁽⁷⁾ Cpr. Cas. rom. şi C. Craiova. *Curierul Judiciar* din 1900, No. 22 şi *Dreptul* din 1900, No. 74. *Dreptul* din 1899, No. 43 şi 60. *Dreptul* din 1898, No. 84. C. Bucureşti. *Dreptul* din 1900, No. 46. Trib. Dolj. *Dreptul* din 1901, No. 25. Vezi şi alte autorităţi citate în t. VII a Comentariilor noastre, p. 50, nota 2 şi p. 75.

⁽⁸⁾ Trib. Ilfov. *Dreptul* din 1892, No. 59. Laurent, XIII 461, 464 şi *Avant projet de révision du C. civ.*, III, p. 368. Vezi t. IV a Comentariilor noastre, p. 476, 477 şi t. VII, p. 51.

⁽⁹⁾ Vezi t. VII a Comentariilor noastre p. 51, nota 4 şi t. IV, p. 474 şi 477, text şi nota 2.

⁽¹⁰⁾ Cas. rom. Bulet. S-a I, anul 1897, p. 1184.

⁽¹¹⁾ *Dreptul* din 1892, No. 75 şi Bulet. Cas. S-a I, anul 1892, p. 860.

⁽¹²⁾ *Dreptul* din 1891 No. 3, 4.

⁽³⁾ În privinţa celor-l'alte contracte solemne, chestiunea este însă controversată. Vezi t. VII a Comentariilor noastre, p. 48, nota 2. Cpr. în privinţa convenţiilor matrimoniale, Trib. Covurlui. *Dreptul* din 1898, No. 31.

⁽⁴⁾ Şi în această privinţă, chestiunea este controversată. Vezi t. VII a Comentariilor noastre, p. 48, text şi nota 3.

⁽⁵⁾ Vezi t. VII a Comentariilor noastre, p. 49, nota 2.

⁽⁶⁾ Vezi autorii citaţi în t. VII a susţinelor Comentarii p. 50, nota 1.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI PUTNA

Audiența de la 18 Octombrie 1901

Președenția D-lui N. PENCULESCU, Judecător

Elena G. Constantinescu cu soțul său Gh. Constantinescu, pentru divorț.

Jurnalul No. 11909/901.

Divorț. — Cerere reconvențională făcută de cel l'alt soț. — Când se poate face. — Conexare.

Acțiunea reconvențională putându-se introduce în ori ce stare a cauzei, până nu se dă o hotărîre, rezultă că, în materie de despărțenie, cererea de divorț a unuia din soți, chiar ajunsă în stadiul ascultărei martorilor, trebuie conexată cu cererea reconvențională de divorț introdusă de cel-l'alt soț cu mult mai târziu, spre a se judeca ambele în același timp, pentru a se înlătura ast-fel posibilitatea unor hotărîri contradictorii.

S'au ascultat: d-l avocat Teodoru, sfătuitoarea soțului Gh. Constantinescu zis și G. Constantin Ghiorgiu, care a cerut conexarea cererei reconvenționale de divorț introdusă de soț contra cererei de despărțenie făcută de soție, precum și d-l avocat D. Niculescu, sfătuitoarea soției reclamante, Elena G. Constantinescu, care s'a opus la conexarea ca tardivă ne fiind făcută în limine litis.

Tribunalul,

Având în vedere că, astăzi, cu ocaziunea termenului pentru ascultarea martorilor în procesul de divorț, intentat de Elena G. Constantinescu, soțul se opune la ascultarea lor pe motiv ca având și dînsul introdusă o acțiune reconvențională de divorț, din cauza părăsirei domiciliului conjugal de către soția sa, cere tribunalului ca ambele acțiuni să fie judecate odată;

Având în vedere că tribunalul și a format convingerea prin cererea dosarului în instanță că, în adevăr, o asemenea acțiune reconvențională există formându-se dosar aparte și fiind în fața concilierilor presidențiale;

Având în vedere că, la această cerere de conexitate, soția, la rîndul ei, se opune pentru următoarele motive: că acțiunea sa de divorț fiind ajunsă la faza ascultărei martorilor, s'ar întârzia prea mult cererea sa, așteptându-se acum ca și acțiunea soțului să ajungă în aceiași stare; că conform procedurii civile, o asemenea cerere de conexitate este tardivă venită, de oare-ce nu s'a propus înainte de ori-ce apărare în fond, fiind deja admisă în principii cererea sa de divorț;

Considerând că ori cât de interesantă ar fi pozițiunea soțului care, din motive legale, dorește cu un moment mai înainte să vadă desfăcută căsătoria, totuși tribunalul nu poate să nu ție socoteală și de interesul celui-l'alt soț; ca această desfacere de căsătorie, dacă se va pronunța, să se pronunțe în favoarea sa spre a putea dobîndi toate avantajile prescise la capitolul «despre efectele despărțeniei»;

Considerând că, fără o asemenea cerere reconvențională, tribunalul n'ar putea nici o dată să pronunțe hotărîrea de divorț în favoarea soțului pârât, și aceasta pe motiv, pe de o parte, că s'ar contraveni dispos. fiscale în materie de divorț, iar pe de alta, că s'ar încălca principiul de drept, că instanțele judecătorești nu pot acorda nimănui nimic fără o cerere formală dedusă în instanță și făcută în conformitate cu dispozițiile legii;

Considerând că interesul soțului rezultă și din aceea că dacă nu s'ar admite o asemenea cerere reconvențională, dînsul ar fi lăsat cu totul la discrețiunea celui-l'alt soț, care, după pronunțarea divorțului, ar putea să nu înscrie hotărîrea la oficerul stărei civile ținînd în suspensiune o stare de lucruri dăunătoare pentru el;

Considerând că, pe lângă acest interes particular, buna

administrație a justiției și un interes de ordine publică cer ca instanțele judecătorești să evite darea hotărîrilor contradictorii, mai cu seamă în o materie atât de delicată ca aceea a divorțului, unde ordinea socială este atât de mult interesată;

Considerând că divorțul fiind privit cu ochii răi de către legiitor, probă atâtea termene cerute și o procedură atât de excepțională admisă, nu am mai fi în acest spirit al legiitorului dacă în această acțiune reconvențională, care în realitate, nu e de cât o adevărată acțiune de divorț, n'am căuta a pune din nou părțile față în față spre a ajunge poate la o împăcare atât de dorită de legiitor;

Considerând că întreaga doctrină recunoaște că acțiunea reconvențională se poate introduce în ori-ce stare de cauză, și că nu poate exista de cât o singură fine de neprimire, care rezultă din forța lucrurilor, adică aceea că după pronunțarea divorțului în urma cererei reclamantului primitiv, nu se mai poate introduce o acțiune reconvențională, pe simplul motiv că, pe de o parte, nu mai există instanță, iar pe de alta, că nu se mai poate cere desoluția unei căsătorii care deja nu mai există;

Considerând că nici obiecția de tardivitatea cererei de conexare nu este mai fericită, de oare-ce e constant în doctrină că regulile de procedură civilă nu se aplică în divorț, și că toată procedura specială în această materie nu e bazată de cât pe interesul superior ce are societatea în menținerea familiei, lăsând o întinsă facultate de apreciere instanțelor judecătorești asupra diferitelor cereri ce se fac în instanță;

Pentru aceste motive, redactate d-l membru de sedință, Mih. M. Râmniceanu, tribunalul conexează ambele cereri și dispune a nu se asculta martorii în acțiunea d-nei Constantinescu, până ce acțiunea soțului nu va ajunge în aceiași stare.

(ss) N. Penculescu, M. M. Râmniceanu.

Observație. — În materie de divorț, ca și în ori care altă materie, soțul pârît poate și el introduce o acțiune reconvențională contra reclamantului primitiv, chiar dacă faptele pe care el și-ar întemeia acțiunea sa ar fi posterioare acțiunii principale. Pârîtul are interes a face asemenea acțiune, căci reclamantul primitiv, care ar câștiga despărțenia, n'ar avea de cât să nu tranșeze sentința, și în asemenea caz, căsătoria n'ar fi desfăcută ⁽¹⁾.

Apoi, un alt interes pe care îl are pârîtul de a face ca divorțul să fie pronunțat și în favoarea lui, este ca el să nu fie condamnat la pensia alimentară prevădută de art. 284, căci îndată ce despărțenia s'a pronunțat contra ambilor soți, nici unul nu are dreptul la alimentele prevădute de acest text ⁽²⁾.

Când se va putea introduce o ast-fel de cerere reconvențională? Demolombe (IV, 437) crede că ea ar putea fi introdusă și în apel (arg. din art. 464 Pr. civ. fr.). Această soluție este însă inadmisibilă în legea noastră, față cu art. 327 Pr. civ., după care, în apel, nu se poate face nici o cerere nouă, și față cu procedura excepțională a

(1) Cpr. Demolombe, IV, 416. Laurent, III, 270 urm. Massé-Vergé, I, § 139, p. 253, nota 12. Vezi și T. Hue, II, 340.

(2) Cas. fr. D. P. 74. 1. 342.

neconstituind, precum sa dis mai sus, vre-o infracțiune la legea penală, de aici urmează, ca consecință, că persoanele care au primit și ascuns lucrurile ast-fel sustrate, nu pot fi considerate nici ca tăinuitori. (Trib. Iași I) 14 122

Adnotație de d-l D. Alexandresco

H

HIPOTECĂ. — 1. Art. 1722 C. civ. dispunând ca hipoteca să fie constituită prin act autentic, trebuie ca și procura dată unui mandatar de către constitutorul hipotecii spre a-l reprezenta la autentificarea actului să fie autentică, fiind-că la un act solemn, totul trebuie făcut prin act autentic. (C. apel Buc. I) 68 561

2. Nulitatea unui act solemn pentru incapacitatea magistratului care a instrumentat, sau pentru lipsa de formă, atrage și nulitatea contractului. Ast-fel hipoteca care este un contract solemn fiind-că trebuie să fie făcut în mod autentic, în-dată ce este declarat nul pentru lipsa de autenticitate, nu mai poate să subsiste ca act sub semnătură privată precum n'ar fi valabilă ca act sub semnătură privată nici o donațiune nulă ca act autentic.

3. Un act solemn nul absolut, nu poate fi confirmat, ci partea dacă voește, poate să-l refacă în formă legală. (C. apel Buc. s. I) 68 561

HOTĂRÎRI:

Comunicarea hotărîrilor 1, 4.
Efectul lor 2.
Oposabilitatea lor 3.

1. Conform art. 260 din Regulamentul organic copiile după sentințele judecătorești se comunică părților printr'un aprod alipit pe lângă autoritatea judecătorească și partea urma să semneze de primire în condica aprodului, iar dacă sentința se da de grefier, partea urma să semneze în condica cancelariei judecătorei și când vre una din prigonitoarele părți n'ar fi voit să primească copie și să semneze, aprodul urma a raporta președintelui judecătorei, care apoi trimitea îndată copie cu oțnoșenie către poliție și în fine predarea trebuia să se facă de polițai.

Aceste formalități ale comunicării sentințelor fiind prescrise sub pedeapsă de nulitate, ele nu pot fi înlocuite prin atestarea făcută de grefa unui tribunal în josul sentinței cum că acea sentință a fost comunicată, chiar dacă această atestare ar fi exactă. (C. apel Craiova s. II) . . . 6 53

2. O hotărîre judecătorească ne având nici o autoritate în privința celor de al treilea, nici efectul retroactiv al hotărîrei, nu poate fi aplicat acestora. (Trib. Botoșani) 66 548

Adnotație de d-l Negrescu (X).

3. Dacă, la epoca intentării acțiunei făcute de muma ca tutoare, minorul devenise major și deci nu mai putea fi sub tutelă, ori-ce hotărîre s'ar fi obținut de muma sa ca tutoare, nu 'i poate fi opozabilă. (C. apel Buc. s. I) 68 561

4. Art. 183 din Procedura penală obligă ca copia după sentință, — celui condamnat în lipsă —, să se predea persoanei condamnatului său la al său domiciliu. Cum însă acest articol nu arată modul de procedare în asemenea cazuri, se aplică dispozițiile art. 74 din Procedura civilă, observându-se gradăția arătată de acest text de lege.

Așa, în lipsa condamnatului de acasă, copia după sentință să lasă unei persoane din familia lui care locuiește cu densus, și în lipsa acesteia, unui om de serviciu, cerând adevăriniță. Dacă cel căruia i s'a lăsat copia nu voește să o pri-

mească, sau nu voește ori nu poate să dea adevăriniță, agentul însărcinat cu înmânarea copieii va constata toate acestea printr'un proces-verbal nefiind însă dator să lipească copia pe usă, a-această formalitate fiind cerută numai în cas când aceste persoane vor fi lipsă de la domiciliu. (Trib. Muscel) 76 630

Veđi de asemenea «Citațiun», «Opozițiun», «Imobile rurale» și «Prescripție».

HRISOAVE DOMNEȘTI. — 1. Hrisoavele emanate de la Domnitori sau Caimacani (loc-țiitori de Domnitori) au putere de lege de câte ori nu sunt contrare legilor existente, știut fiind că, altă dată, Domnitori sau Caimacani înlocuiau puterea legislativă.

2. Dările și privilegiile, constituite în folosul proprietarilor târgușoarelor prin hrisoave domnești, sunt niște drepturi patrimoniale de ordine privată, care se pot exercita și astă-zî, cât timp ele n'au fost rescumpărate, întru cât ele n'au fost atinse nici prin Constituție, care n'a desființat de cât privilegiile, scutirile și monopolurile de clasă, nici prin legea rurală, care n'a desființat asemenea monopoluri de cât în copriusul vetrei satului, pentru că această vatră fiind plătită, este proprietatea comunei. (Trib. Tecuci) . . . 48 400

I

IMOBIL DOTAL:

Autorisare de înstrăinare 1, 4.
Creditori ipotecari 4.
Hipotecă 2.
Instrăinere 3.
Vânzare 5.

1. Autorisarea d'a înstrăina un imobil dotal se dă de tribunalul situațiunei imobilului iar nu de acela al domiciliului soților.

2. Clausa pusă într'un act dotal cum că soții pot vinde imobilul dotal, conține în sine și pe aceea a ipotecării, întru cât acel ce e liber să facă mai mult poate face și mai puțin, și admis este că ipoteca, de și poate mai periculoasă de cât vânzarea, este totuși mai puțin de cât vânzarea, căci nu în tot-d'auna și în mod necesar ceea-ce se ipotecează se și vinde. Prin urmare clausa pusă în actul dotal că soții pot vinde imobile dotale le dă dreptul de a le și ipoteca.

3. Dispozițiunile art. 1253 din Codul civil, în care se arată casurile în care imobilul dotal se poate înstrăina, nu sunt de o strictă interpretare, astfel că, dacă legea permite înstrăinarea, și prin urmare ipotecarea, pentru a se procura alimente familiei în cazurile prevăzute de lege, se înțelege că înstrăinarea sau ipotecarea poate avea loc și pentru căutarea sănătăței soților în cas de boală.

4. Creditorii ipotecari, — fie chiar atunci când e vorba de imobile dotale, — nu sunt datori să cerceteze pe debitorul lor ce are de făcut cu banii împrumutați și dacă 'i-a întrebuințat în scopul pentru care a fost autorizat a face împrumutul.

Ast-fel, când soții au fost autorizați a se împrumuta pentru căutarea sănătăței ipotecând imobilul dotal, creditorul, care a vărsat banii în mâna soților autorizați numai ei să încaseze acești bani, nu poate fi făcut răspunzător dacă suma împrumutată a fost prea mare și dacă soții au întrebuințat suma împrumutată la altceva de cât la căutarea sănătăței. (Trib. Vlașca) 74 613

5. Ipoteca constituită de ambii soți asupra unui imobil dotal pentru a stinge un prim împrumut ipotecar ce servise la cumpărarea unui imobil, este valabilă dacă prin actul dotal se prevede că imobilul dotal se poate vinde de ambii soți ori când va fi ocaziune, cumpărându-se însă un alt imobil.

Așa dar, acest titlu de creanță ipotecară fiind valabil, vânzarea silită a imobilului dotal în vir-

tutea acestei creanțe este valabilă și nu se poate
anula. (Trib. Ilfov III) 73 605

IMOBILE RURALE:

Acțiuni în revendicare 8.
Comitetul permanent 5.
Competință 7.
Concesiuni (închirieri) 6.
Consiliul de Stat 5.
Contencios administrativ 5.
Contestațiuni 5.
Curtea de apel 5.
Despăgubiri 4, 5.
Dreptul străinilor de a cumpăra imobile rurale 1, 6.
Femea sateancă 9.
Însurăței 4.
Legea industriei naționale 6.
Rezoluțiunea împroprietării 4.
Românce căsătorite cu străini 4.
Români din alte State 2, 3.
Săteni 4.

1. Atunci când un stat găsește util de a împedica pe străin d'a exercita în total sau în parte unul din drepturile civile, el poate, în suveranitatea lui, să decreteze aceasta, și atunci străinul incapabil de a exercita drepturile politice, va fi incapabil d'a exercita și acel anumit drept civil ce i-a fost prohibit, fără ca pentru aceasta să se poată zice că legiuitorul a transformat acel drept civil în politic, nefiind în putința lui de a schimba natura lucrurilor.

Ast-fel, legiuitorul român, în dorința de a păstra, pe cât se poate, teritoriul țării pentru români, aducând prin Constituție, o restricțiune la dreptul civil ce au străinii de a dobândi ori-ce lucruri în România, declarându-i prin art 7, paragraful V, incapabili de a dobândi imobile rurale, prin aceasta nu a transformat dreptul civil d'a dobândi imobile rurale într'un drept politic.

2. Restricțiunea pusă de legiuitor prin art. 7, paragraful V, din Constituție, după care străinii nu pot dobândi imobile rurale în România, nu se aplică și Românilor de origină însă supuși al unui stat străin, și cari potrivit art. 9 din Constituție pot dobândi imediat recunoașterea, constituții găsind de folos pentru țară să trateze pe aceștia cu mai multă favoare de cât pe ceilalți străini, ast-fel că dănași pot dobândi asemenea imobile în România.

3. Ceea ce Constituțiunea a dispus în favoarea Românilor de origină din alt stat, aplicabil se înțelege și Românilor străini, e natural să se aplice și Româncelor din Regatul României atunci când ele se căsătoresc cu un străin, căci dacă, în asemenea caz, ele și perd naționalitatea lor după art. 19 din Codul civil, origina lor însă nu și-o pot perde, prin urmare nici avantajul ce le asigură această origină și care consistă în capacitatea civilă deplină de a dobândi ori-ce lucruri în România.

Ast-fel, o româncă din Regatul României, născută din părinți cetățeni români, căsătorită cu un român macedonean, supus otoman, are capacitatea d'a primi prin donațiune imobile rurale situate în România. (Cas. S. Unite) 1 1

Adnotație de d-l D. Alexandresco

4. Statul în calitate de proprietar al pământului cedat însurățeilor, poate și are dreptul să pună condițiile ce ar găsi de cuviință împroprietărilor, ast-fel că prin regulamentul de la 20 Iunie 1878 pentru aplicarea și executarea art. 5 și 6 din legea rurală de la 1864, prin art. 8, a putut stipula față de însurăței dreptul de rezoluțiune al împroprietării fără nici o chemare în judecată sau ori care altă punere în întârziere, câștigată fiind de drept în urma constatărei ce s'ar face de Stat a neîndeplinirii condițiilor din partea împroprietărilor, și nu se poate zice că pe cale regulamentară Statul a modificat sus citatele articole 5 și 6 întru cât aceste articole

nu prevăd pentru săteni de cât dreptul de a cere să fie împroprietăriți, pe moșiile Statului, dar nu impun Statului și condițiile în care va trebui să facă această împroprietărire.

Ast-fel, rezoluțiunea împroprietării unui sătean pentru neîndeplinirea din partea sa a condițiunei d'a se fi strămutat și stabilit efectiv, în timp de doi ani de la împroprietărire, pe pământul pe care a fost împroprietărit, având loc de drept, și prin art. 8 din sus menționatul regulament îndrituindu-se Statul să dispună de pământul reintrat în patrimoniul său prin efectul rezoluțiunei contractului, Statul poate să'l dea altui sătean în drept de a'l primi și această măsură nu poate să dea loc la nici o despăgubire sau pretențiune din partea ori cui ar fi. (C. apel Craiova s. I) 34 283

5. După legea rurală consiliul de stat era autoritatea administrativă care se rostea în ultimă instanță asupra contestațiunilor ivite cu ocazia împroprietării clăcașilor, cu alte cuvinte, în această materie, consiliul de stat avea atribuțiuni de contencios administrativ, și o dată ce s'a pronunțat, rolul consiliului de stat înceta, rămânând ca ingineri și comisuni instituite prin lege să aplice și să execute decisiunile sale, ast-fel că nu consiliul de stat era chemat a'și executa hotărîrea.

Tot ast-fel și cu Curtea de apel către care a trecut atribuțiunile de contencios administrativ ale desființatului consiliu de stat, și deci în materie de pământ rural, pentru recursurile ce le judeca consiliul de stat, Curtea de apel nu poate avea puteri mai întinse de cât avea acel consiliu. Așa, din momentul ce Curtea de apel s'a pronunțat prin darea definitivă sale hotărîri, rolul său încetează și nu dânsa este chemată a'și executa decisiunea sa.

De alt-mintrelea chiar dacă s'ar admite că executarea decisiunilor Curței de apel date în această materie ar intra tot în atribuțiunile sale, totuși când Curtea de apel respinge ca tardiv un recurs făcut în contra hotărîrei comitetului permanent, atunci ceea-ce se execută nu este decisiia Curții, ci hotărîrea comitetului permanent, și cum comisuniile instituite prin legea rurală de la 1864 și cari erau chemate să aplice și să execute aceste hotărîri au încetat azi de a mai funcționa, misiunea lor fiind terminată, aceea hotărîre a comitetului permanent rămâne o simplă hotărîre de principiu pe temeiul careia săteanul ce a făcut claca și are drept la împroprietărire, poate să ceară și să obțină, pe calea unei acțiuni ordinare, de la instanțele judecătorești, o sentință prin care să i se recunoască întinderea de pământ la care are drept pe moșia pe care a clăcut, fixându-se tot de o dată, cu această ocaziune, și despăgubirea cuvenită proprietarului după legea rurală. (C. apel Buc. III) 44 364

6. De și după art. 7, paragraful 5, din Constituție, străinii nu pot dobândi imobile rurale în România, însă se poate închiria sau conceda terenuri rurale pe termene îndelungate pentru înființarea unui stabiliment industrial, și această locațiune sau concesiune de teren nu constituie o înstrăinare ca să poată fi oprite după sus citatul articol din Constituție.

Chiar legea din 12 Maiu 1887, pentru încurajarea industriei naționale, dă voce, prin art. 3, tutulor, fără excepție, fie români sau străini, ca să ia în posesiune terenurile necesare pentru industria lor, pe termen de 90 de ani, și această lege este aplicabilă tutulor stabilimentelor industriale nu numai stabilimentelor de industrie națională după proprietățile statului. (C. apel Galați I) 53 437

7. În urma legii judecătoriilor de ocoale din 1896, acțiunile imobiliare privitoare la un pământ rural

nu se mai judecă de tribunale în primă și ultimă instanță, fără drept de apel și recurs în casație, ci se judecă, fie că acțiunea este în revendicarea unui pământ rural, fie că este în anularea unui act de înstrăinare a unui asemenea pământ, cu drept de apel și recurs, și se judecă în primă instanță de judele de ocol cu drept de apel la tribunal, dacă valoarea este mai mică de 1500 lei, sau se judecă în primă instanță de tribunale, cu drept de apel la Curtea de apel, dacă valoarea pământului este mai mare de 1500 lei. (Cas. I) . 54 444

8. Sentințele date de tribunale asupra acțiunilor ce au de scop anularea unui act de înstrăinare prin care un sătean a fost desproprietărit de pământul său rural, sau asupra acțiunilor de revendicare a unui asemenea pământ, sunt definitive și executorii, fără drept de apel sau recurs în casație. (C. apel Buc. s. II) . 54 445

9. Femeea săteancă, soția unui sătean cultivator de pământ, nu poate dobândi prin cumpărare pământ rural. (Trib. Muscel) . 86 715

Adnotație de d-l J. Jonescu-Dolj

Vezi de asemenea «Partagiu», «Testament» și «Urmărire imobiliară».

IMPOSIT FUNCJAR: Vezi «Cotribuțiuni directe».

INSCRIS. — Inscrisul legalizat de Primar și semnat de parte cu punere de deget, nu poate fi considerat nici cu act autentic, nici ca act sub semnătură privată, chiar dacă legalizarea a avut loc înaintea legii din 1 Septembrie 1886, când conține o vînzare-cumpărare de imobile; un asemenea inscrist nu poate servi nici ca început de probă scrisă. (jud. ocol. Simla-Tutova) . 83 690

INSCRIPTIUNEA PRIVILEGIULUI: Vezi «Privilegiu».

ÎNȘELĂCIUNE: Vezi «Stelionat».

INSIGNĂ COMERCIALĂ. — 1. Firmele comerciale înscrise, și mărcile de fabrică fiind reglementate prin legii speciale nu se pot confunda cu aceea a emblemelor, insinelor și a concurenței deloiale, care de și intră sub denumirea generică de proprietate industrială sunt reglementate însă de principalul general pus în art. 998 și 1000 din Codul civil.

2. Usurpațiunea semnului emblematic nu se pedepsește de cât atunci când constituie manopere și acte al căror scop este de a deturna clientela unui comerciant, profitând ast-fel fără drept de reputația unei case de comerț.

3. Pentru ca emblemele sau insigne să fie susceptibile de protecțiune trebuie să îndeplinească două condițiuni: 1) specialitatea lor, și 2) prioritatea de posesiune din partea comerciantului. (Trib. com. Ilfov) . 41 343

ÎNSTREINAREA IMOBILULUI DOTAL: Vezi «Dotă» și «Imobil dotal».

INDIVISIUNE: Vezi «Urmărire imobiliară».

INTEROGATORIŪ. — 1. Deși, în principiu, interogatoriul uneia din părți poate constitui un început de dovadă scrisă de natură a face admisibilă proba cu martori și a presumpțiilor, totuși pentru ca un interogator să poată produce un atare rezultat, trebuie ca între faptele mărturisite și obiectul acțiunii să existe o legătură care să facă de crezut faptul pretins. Faptul de a fi arătat în mod neexact resursa banilor cu care o parte a dobândit un drept, în specie, cesiunea unei creanțe, nu implică necesarmente mărturisirea simulației, pentru că, în materie civilă, nimeni nu poate fi constrâns a arăta origina mijloacelor sale financiare. (C. apel Galați II) . 20 172

Adnotație de d-l D. Alexandresco

2. Din interogatoriul unei părți și contradicțiile în care ea a cădut poate să rezulte un început de probă scrisă de natură a face admisibilă proba

testimonială și a presumpțiilor (art. 234 Pr. civ.). (Trib. Tutova) . 20 172

3. Chemarea la interogatoriū numai atunci se poate încuviința când partea care recurge la această probă are un interes legitim și interogatoriul se referă la fapte personale, care fiind în legătură cu pricina pot duce la deslegarea ei. (C. apel Galați I) . 43 356

Vezi de asemenea și «Cambie».

INTERVENȚIE. — 1. Intervențiunea în a doua instanță nu este admisibilă de cât pentru apărarea drepturilor uneia din prigonitoarele părți, și aceasta numai când intervenientul ar avea un interes legitim, născut și actual în pricina de care este sezizată instanța de apel. (C. apel Buc. II) . 73 603

2. Intervenția accesorie sau conservatoare, adică aceea relativă la apărarea drepturilor uneia din prigonitoarele părți, se poate face în orice stare a procesului și la orice instanță, cu condiție însă ca intervenientul principal sau agresiv cât și cel accesoriu sau conservator, să aibă un interes legitim, născut și actual.

3. Hotărârile pronunțate între un debitor și creditor, care reclamă un drept de preferință, fiind opozabile tutulor creditorilor chirografari, afară de casurile de fraudă, rezultă invederat că un creditor chirografar are interes a interveni d'a dreptul în apel pentru a contesta, împreună cu debitorul acest drept de preferință. (C. ap. Buc. II) 76 627

Adnotație de d-l D. Alexandresco

4. Potrivit art. 247 și 248 din Procedura civilă, acel care are un interes legitim născut și actual într-o pricină ce se urmează între alte persoane, va putea cere să stea și dânsul în instanță, și această intervenție ce tinde la apărarea drepturilor uneia dintre prigonitoarele părți se poate face în orice stare a procesului, prin urmare și în apel. (C. apel Galați I) . 53 437

J

JUDECĂTOR SINDIC: Vezi «Faliment».

JOCURI DE NOROC. — Pentru a se imputa cuiva infracțiunea prevăzută de art. 350 din Codul penal se cere trei elemente: 1) Ținerea unei case de joc; 2) Jocul să fie considerat ca joc de noroc și 3) Primirea jucătorilor obștește sau după recomandățiune.

Jocurile de noroc visate de acest articol sunt acelea în care rezultatul fortuit, — care decide de câștigul partidei —, este cu totul independent de abilitatea și combinațiile de spirit ale jucătorilor. Ast-fel, jocul «bacara» intră în această categorie pentru că în acest joc câștigul sau pierderea depinde numai de valoarea cărților ce sunt distribuite jucătorilor sau de cărțile suplimentare ce le pot cere.

Cercurile sau cluburile sunt privite ca locuri de întruniri private pentru că nu sunt deschise celui d'întîi venit când admiterea în ele este subordonată învoiei comitetului administrativ sau prezentării unui sau mai multor membrii admiși anteriori sau fondatori. În asemenea cercuri sau întruniri, chiar dacă membrii ce le compun aparțin la diferite pozițiuni sociale, jocurile de noroc nu pot fi oprite, pentru că aceste cluburi au un scop determinat — legătura dintre membrii — și sunt departe de accesul publicului.

Nu este tot ast-fel însă cu acele cercuri sau cluburi în care, în afară de membrii, străinii sunt admiși ușor și în număr îndestulător pentru a transforma cercul într-un local în care primirea publicului să se poată efectua în mod liber, fie chiar după recomandățiune. Așa dar unor asemenea cercuri poate să li se dea cali-

ficațiune de case de joc când membrii lor și acei primiți fără nici o regulă se dedau în mod obicnuit la jocuri de noroc. (Trib. Covurlui I) . 44 366

JURĂMENT — Legea nouă comercială nu admite jurământul pentru dovedirea unei creanțe prescise. (C. apel Craiova I) 66 545

JURĂMENT DECISORIU: Vezi «Cambie».

JURĂMENT «MORE JUDAICO» — Art. 1912 C. civ. și art. 740 atât din vechiul, cât și din noul Cod de procedură civilă declarând abrogate toate legile vechi, ordonanțele domnești și instrucțiile ministeriale anterioare legiunii actuale, afară de dispozițiile de procedură cuprinse în Codul comercial și legea jud. de pace, în baza acelorasi texte, anafora Ministerului Dreptății din 1844 privitoare la jurământul more judaico s'ar găsi de fapt desființată în caz când formula de jurământ prescrisă de ea ar contrazice cultul mosaic.

Fiind vorba de un necestrin, și potrivit art. 241 Pr. civ., jurământul urmând să se modifice potrivit religiei părții, dacă de Evreul chemat să jure se pretinde că formula jurământului more judaico, așa cum e indicată prin zisa anafora și așa cum e practică înaintea instanțelor judecătorești, ar fi contrară cultului mosaic, e admisibilă cererea sa de a face dovada modului prestării jurământului printr'un certificat de la rabinii însărcinați cu privigherea religiei mosaice, de oare-ce fiind vorba de o chestiune referitoare la cult, partea care profesează o religie sau Ministerii cultului s'au pot ști mai bine ca oricare dacă formula jurământului e în concordanță sau nu cu dogmele religiei sale. (Trib. Botoșani) . 78 643

JURISDICȚIE CONSULARĂ. — 1. În teză generală, în statele bine organizate, state civilizate (états politiques), suveranitatea națională, care cuprinde mai ales pe cea judiciară, se opune într'un mod absolut coexistenței, pe teritoriul lor, a unei instanțe judecătorești, alta de cât cea emanată și așezată pe dânsa și care o reprezintă pe ea, distribuind justiția în numele ei.

Această intransigență, inerentă însăși noțiunii suveranității naționale, exclude posibilitatea funcționării nu numai a unor instanțe străine, cari, pe teritoriul unui asemenea stat, ar voi să judece pe regionali, dar chiar al acelor cari s'ar mângina la cercetarea și tranșarea litigiilor dintre naționalii lor.

O asemenea jurisdicțiune străină, pe solul unui stat care se respectă, nu este admisibilă nici chiar sub formula indulcită a unui arbitragiu pentru național, ca constituind o derogare a suveranității naționale, pe cât timp actul de compromis nu se face după formele locale, procedându-se după legile și procedura locală, căci aplicarea legii, fie locală, fie străină, nu se poate face de cât de judecătorii regionali, și numai de la dânsii se poate transmite în anumite cazuri iar nu în mod general, la alte persoane, precum experții, arbitrii etc., cari însă atunci lucrează sub controlul lor.

2. Jurisdicțiunea consulară, fie cea între străini și regionali, fie aceea ce se exercită numai între naționalii consulului, este incompatibilă cu suveranitatea judiciară națională.

3. În materie de jurisdicție consulară nu se poate invoca principiul reciprocității.

4. De și înainte vreme, la noi, consuli au exercitat, de fapt, jurisdicția consulară, — și aceasta nu numai asupra naționalilor lor, — și de și mai multe convenții moderne dintre Poarta Otomană și Puteri, ca cea din 20 Maiu 1740 cu Franța, par a cuprinde și provinciile dunărene în stipulațiunile lor, totuși capitulațiunile din 1391, 1460, 1511 și 1529, prin cari Valachia și Moldova s'au supus suzeranității turcești, hotărînd deplina lor autonomie interioară tot ce era în contradicere

cu aceste capitulări era nelegitim și astfel țările latine dunărene erau în drept ori când să conteste forța obligatorie pentru ele a acestor tractate ca *res inter alios acta*, și să refuze recunoașterea jurisdicțiunii consulare străine pe solul lor.

5. Prin art. 22 al tratatului de la Paris din 30 Martie 1856 și prin convenția de la Paris din 19 August 1859, recunoscându-se și confirmându-se plenitudinea autonomiei interioare a României, de atunci ea nu mai poate admite nici o jurisdicțiune străină pe teritoriul ei, și tratatul de la Berlin din 13 Iulie 1878, prin art. 49, a sancționat această stare de lucruri.

Așa dar, de la epoca când s'a recunoscut și confirmat plenitudinea autonomiei interioare a României, hotărârile tribunalelor consulare trebuie considerate ca neexistente neputând fi invocate ca constituind autoritatea lucrului judecat și faptul că ambele părți litigante ar fi declarat înscris, că consimt a se judeca înaintea consulului lor este fără interes, căci un compromis pentru a fi solvabil, trebuie să se refere la o instanță existentă, precum un tribunal dintr'o altă țară, sau o persoană privată căreia judecătorul regulat local i conferă atunci puterea sa pe baza imputernicirii ce i acordă legile locale spre aceasta, iar nu la o instanță neexistentă sau necompetență, căci în acest caz compromisul nu leagă pe părți. (C. apel Buc. s. II) 12 101

Adnotație de d-l D. Alexandresco

JURISDICȚIUNE GRAȚIOASĂ. — Art. 55 din Legea judecătorilor de pace, derogând de la principiile dreptului comun, îmbrățișează atât cererile de jurisdicțiune contencioasă, cât și grațioasă (voluntară).

Deci potrivit cu rânduețile și după distincțiunile prevăzute de acest text de lege, încheerile date pe cale grațioasă de judecătorul de ocol nu sunt supuse apelului, ci recursului, când valoarea cererii nu depășește suma de 200 lei capital și interese inclusiv. (Trib. Botoșani) 54 446

L

LEGAT. — 1. Liberarea unui legat poate fi voluntară, atunci când persoanele însărcinate de lege cu predarea legatului consimt la aceasta prin bună înțelegere, sau judiciară, atunci când acele persoane nu se învoiesc de la sine la aceasta, în care cas legatarul este constrins să ceară predarea legatului s'au pe calea justiției.

2. Pentru liberarea unui legat, cererea în judecată din partea legatarului nu are nevoie să fie precedată de o somațiune, de o invitațiune formală adresată celor îndatorați cu predarea legatului.

Afară de aceasta, cererea în judecată se poate considera ca o punere în întârziere a persoanelor îndatorate cu predarea legatului. (Trib. Iași I) . 22 189

Adnotație de d-l D. Alexandresco

3. Este inutilă administrarea orî cărui mijloc de dovadă pentru stabilirea faptului că un legatar nu a îndeplinit sarcinile ce i-au fost impuse de testator, și deci să se anuleze legatul, când judecata, interpretând termenii testamentului, găsește că testatorul și-a exprimat numai o dorință, a dat numai un sfat legatarului iar nici de cum i-a impus vre-o sarcină.

4. În principiu, orî-ce persoană este capabilă de a testa și a primi prin testament cu excepțiune pentru anumite persoane între cari, însă, legiuitorul nu enumără și pe concubini.

Așa dar, concubinatul în sine nu este o cauză de anulare a testamentului. (Trib. Iași II) . . . 34 700

Vezi de asemenea și «Testament».

LEGITIMAȚIUNE. — Articolul 304 din Codul civil român admite legitimarea copiilor născuți înainte

de căsătorie numai prin recunoaşterea lor expresă prin chiar actul de căsătorie, şi în lipsa acestei singure dovezi admisibilă după lege, toate presupţiunile ce s'ar invoca sunt fără valoare, ele neputând avea efectul de a înlocui menţiunea din actul de căsătorie.

Această regulă din citatul art. 304 se aplică şi supuşilor austriaci ce locuiesc în ţară.

Ast-fel, austriacul ce pretinde că a fost legitimat prin căsătoria subsequentă a părinţilor săi, căsătorie efectuată în România, cade în pretenţiunile sale dacă n'a fost recunoscut ca copil al lor prin chiar actul de căsătorie al acestora ce pretinde că sunt părinţii săi. (C. apel Buc. I). . . 25 211

Adnotaţie de d-l D. Alexandresco

LITIGIU.—Tribunalele române sunt ţiute să judece şi litigiile dintre străini şi străini. (Trib. Dorohoi) 10 87

Adnotaţie de d-l D. Alexandresco

LEGEA CLERULUI DIN 1893.—Dispoziţiunile legii din 1893 asupra clerului mirean şi mai cu seamă acelea privitoare la dreptul la pensie, se aplică şi monachilor, întru cât dreptul lor la pensie le era recunoscut şi regulat atât prin legea pensiilor din 1868 cât şi prin aceea din 1890, de oare-ce legea din 1868 se referă şi la funcţionarii eclesiastici şi monachi, cari în urma secularisării averilor monăstireşti au devenit ca funcţionarii eclesiastici, salariaţi de Stat prin budgetul fiecărui an şi cu reţinere de la salariile lor. (Cas. II) 30 253

Vezi de asemenea şi «Pensiuni».

LEGEA ELECTORALĂ: Vezi «Drept electoral».

LEGEA MAXIMULUI.—Taxele de povară ce comunele sunt în drept, după legea maximului, să înfiinţeze şi să perceapă de la carele încărcate ce intră pe barierile comunei nu se percep de cât de la carele încărcate ce intră în comună, nu şi de la acelea ce es din comună.

Ast-fel, când o fabrică de cherestea, situată în interiorul comunei, aduce lemnăria sa laată pentru fabricat, pe plute, pe apă, până în interiorul fabricii, nu poate fi supusă la taxa de povară pentru căruţele încărcate cu lemnărie fabricată ce ese din fabrică spre a fi transportată afară din comună. (Cas. s.-unite) . . . 41 340

LEGEA NUMELUI.—1. Asemănat art. 18 din legea asupra numelui, acela care, după punerea în aplicare a Codului civil în ţară va fi adăugat la numele său patronimic un altul, va putea fi acţionat în termen de doi ani de la promulgarea acestei legi, de persoanele al căror nume îl poartă, pentru a fi obligat să delase acest nume. În acest cas, când usurpatorul numelui nu va putea proba că dănsul, sau autorii săi, purtau acelaş nume, fără nici o modificare, înainte de punerea în aplicare a Codului civil şi că l'a purtat mereu de atunci, judecata va ordona rectificarea actelor sale de stare civilă.

2. Conform art. 4 din legea numelui copii legitimi vor purta numele patronimic al tatălui lor, de unde rezultă că legiuitorul a considerat ca usurpator pe oricare persoană care poartă un alt nume de cât acela al tatălui său. (Cas. s.-unite) 67 554

LEGEA DE URMĂRIRE.—Pentru ca cumpărătorii de lemne din pădurile Statului să poată fi urmăriţi cu legea de urmărire pentru amende la care pot fi condamnaţi când contravin la condiţiile generale de vânzare de asemenea lemne, trebuie ca această condamnare la amenă, dată conform Codului silvic, să fie pronunţată de instanţele judecătoreşti, iar nu numai după simpla condamnare la amendă dată prin procesul-verbal de constatarea contravenţiei şi încheiat de agenţii silvici, întru cât acest proces-verbal nu constituie pentru Stat un titlu legal de creanţă, rolul agenţilor silvici nefiind altul de cât acela de a constata infracţiunile şi a estima paguba suferită,

iar nici de cum şi acela de a pronunţa şi pedeapsa amendei. (Cas. I) . . . 47 388

LEGEA PENSIUNILOR FUNCȚIONARILOR CIVILI ȘI ECLISIASTICI DIN MAI 1890.—1. Comisiunea instituită prin legea pensiunilor funcționarilor civili și eclesiastici pentru a constata și recunoaște dreptul la pensie a acestor funcționari, este o jurisdicție cu competență specială și decisiunile ei rămase definitive produc aceleași efecte ca și hotărârile judecătorești.

Prin urmare aceste decisiuni având caracterul lucrului judecat, odată ce rămene definitive, nu mai pot fi suspendate în efectele lor, și autoritatea administrativă, nu poate, submotiv de rectificare, a anula dreptul la pensie unei persoane sub motiv că acea persoană n'arfi având vârsta cerută în mometul când i s'a recunoscut dreptul la pensie, căci prin aceasta s'ar înlătura efectele hotărârii judecătorești.

Dacă prin art. 24 din legea pensiunilor se prevede că rectificările de pensii nu se pot face de cât în virtutea unei sentințe definitive, de aci nu rezultă alt ceva de cât că decisiunile pentru constatarea și regularea drepturilor la pensie pot fi rectificate în cât privește cuantumul sumei admise, nu însă și revocată în ce privește dreptul în sine. (C. apel Galați I) . . 26 220

2. Preoții și diaconii, fiind considerați ca funcționari eclesiastici urmează a se bucura în general de dispozițiunile legii pentru pensiunile funcționarilor civili și eclesiastici din 10 Mai 1900, întru cât dănsii primesc salarii și li s'a făcut rețineri în folosul casei pensiunilor.

Singura excepțiune la principiul sus arătat este numai aceea prevăzută în art. 30 din legea clerului mirean din 1893, care prevede că legea pensiilor, se va aplica și parohilor diaconilor și preoților supranumerari, cu deosebire că anii serviți se numără de la punerea în aplicare a acelei legi, iar dreptul la pensie nu și l' pot valora de cât la vârsta de 70 ani. (Cas. II) . . 30 252

Vezi de asemenea și «Pensiuni»

LEGE PENTRU SERVITORII.—1. Prin art. 1 din legea pentru servitori, se consideră servitor oricui persoană care pentru o plată (simbrie) sau îndemnizare, plătită cu ziua, cu săptămâna, cu luna, sau cu anul, se angajează a pune serviciile sale la dispoziția unei case sau familii, iar prin art. 2 din aceeași lege, sunt supuși prescripțiunilor acelei legi toate persoanele anume indicate de la aliniatul a—n, și această enumerațiune este limitativă.

Prin urmare, o concubină, nu poate fi considerată ca intrând în prevederile legii pentru servitori, întru cât această persoană nu este enumerată în art. 2 din sus zisa lege, enumerațiune care fiind limitativă, nu se poate întinde și asupra altor persoane, ce nu sunt anume prevăzute prin lege. (Jud. Olt-Topolog-Argeș) . . 38 219

Adnotație de d-l D. Alexandresco

2. Dispozițiunile prescise de legea servitorilor, între care intră și obligațiunea acestora de ași scoate condicuță, nu se aplică de cât acestora care reșed în țară sau cari au intențiunea de a se stabili pentru un timp oare-care într'un oraș din țară, iar nu și acelor servitori care se găsește în trecere printr'un oraș ca pasager. (Jud. ocol. II Galați) . . . 69 574

LEGEA TIMBRULUI: Vezi «Taxă de înregistrare și timbru».

LEGEA RECHISIȚIILOR MILITARE.—Din întreaga economie a legii rechisițiilor militare din 1877, și mai cu seamă din art. 12, 13 și 40, rezultă că această lege reglementează două feluri de operațiuni: unele de recesământ care se fac în fie care an în timp de pace, și care nu are alt scop

de cât a se ști, în cas de război, numărul și calitatea cailor ce s'ar putea rechiziționa, cum și numele proprietarilor lor, și altele, operații de rechiziții, care nu se fac de cât în cazul unei mobilizări a armatei.

Articolul 44 care dispune că această lege nu se aplică de cât în cas de război, se referă numai la rechiziții, care se fac în cas de război, nu însă și la operațiile recensământului anual, pe baza cărui se fac aceste rechiziții.

Prin urmare, când instanțele de fond achită pe un inculpat dat judecătii că nu și-a prezentat caii în timpul recensământului anual, pe motiv că legea rechizițiilor militare nu se aplică de cât în cas de război, dă o interpretare greșită art. 44 și ca atare pronunță o hotărâre casabilă. (Cas. II) 86 712

Adnotație de d-l G. T. Ionescu

LEGEA SANITARĂ. — 1. Regulamentul pus în aplicare la 1 Mai 1900, prin care farmaciștii sunt opriți, în privința vânzării medicamentelor, de a mai face rabaturi sau reduceri din prețurile oficial stabilite, fiind întemeiat pe art. 118 și 119 din legea sanitară, care dispun că prețul medicamentelor farmaceutice să se fixa numai prin un asemenea regulament, neconstituind numai niște simple măsuri administrative pentru organizarea interioară a farmaciilor, ci făcând parte din însăși legea sanitară, pe care regulamentul o interpretează și completează, are putere de lege.

2. Ordinea publică și bunele moravuri sunt concepții juridice care evoluează de la o epocă la alta și după diferite țări, neconstituind ceva static și nestrămutat, așa că instanțele judecătorești, pentru a aprecia dacă o lege sau un regulament este, sau nu, contrar ordinii publice, trebuie să examineze dacă, cu adevărat, dispozițiile sale interesează într'atât organizația socială, morală și politică a Statului din epoca dată, în cât călcarea lor ar aduce cu sine o vătămare și perturbare serioasă a acestei organizații.

3. Regulamentul din 1 Mai 1900, care oprește reducerile asupra medicamentelor farmaceutice, interesând în gradul cel mai înalt ordinea publică și bunele moravuri, de ore-ce el a avut de scop să înlăture concurența nelegală ce se practica mai înainte pe o scară întinsă de unii farmaciști în dauna sănătății publice, părțile nu pot, prin convențiile lor, să deroage de la el, și ori-ce clausă contractuală contrară prescripțiilor sale, fie chiar anterior stabilită, devine nulă de drept, întru cât este ilicită și contrară bunelor moravuri.

Partea deci, în specie Epitropia Sf. Spiridon, care înainte de acest regulament, stipulase un rabat sau o reducere oare-care pentru cumpărarea unor medicamente farmaceutice, nu mai poate, în urma regulamentului de la 1 Mai 1900 să beneficieze de această clausă, care a rămas nulă din momentul aplicării acestui regulament. (Jud. ocol. II Iași) 17 146

Adnotație de d-l D. Alexandresco

LOCAȚIUNE. — 1. Prin faptul că Creditul funciar urban a luat posesiunea unui imobil pentru neplata ratelor datorite, proprietarul pierde folosința veniturilor acelui imobil și deci raportul juridic isvorât din contractul de locațiune între dânsul (proprietar) și chiriaș, dispăre, proprietarul fiind înlocuit în acest raport juridic prin Creditul funciar. (Cas. I) 53 433

Adnotație de d-l Em. M. Dan

2. Când, pentru datoriile proprietarului, este urmărită și poprită chiria în mânele chiriașului și de către alți creditori ai proprietarului și de către Creditul funciar urban pentru neplata ra-

telor, chiriașul este dator a depune chiria la Casa de depuneri și consemnațiuni pentru a se forma tabloiu de distribuția sumelor, (art. 464 Pr. civ.) chiar dacă Creditul ar fi fost pus în posesia imobilului închiriat înainte de validarea popririi cerută de cei-l'alți creditori. (Jud. ocol. IV București) 53 433

Adnotație de d-l Em. M. Dan

3. Locațiunea are loc numai atunci când una din părți își ea obligațiunea să asigure celei-l'alte părți folosința unui lucru pentru un timp determinat, drept un preț determinat cu condițiunea de a-l întrebuința la destinațiunea sa, iar la expirarea termenului să-l restituie în starea în care l'a primit.

Ast-fel, când proprietarul unei moșii, cedează unei societăți industriale o parte oare-care de teren, pe un timp determinat, cu un preț fix anual, pentru a construi o fabrică pe acel teren și la expirarea termenului terenul să fie restituit proprietarului transformat în fabrică, acest contract nu constituie o locațiune, căci de și părțile sunt libere prin convențiunile lor să schimbe folosința care este elementul principal într-o închiriere, într-o concesiune, însă întru cât prin condițiile acestei convenții se schimbă și natura juridică a actului, un asemenea contract întrunește toate elementele unui contract de stabilire de așezăminte industriale în țară în puterea legii pentru încurajarea industriei naționale.

4. Închirierile sau arendările făcute de debitor după transcrierea comandamentului, vor fi anulate dacă creditorul sau creditorii ce urmăresc vor cere aceasta, de unde rezultă că contractele de închiriere nu sunt nule de drept ca înstrăinările, ci numai anulabile la cererea creditorului sau a creditorilor ce urmăresc, prin urmare această nulitate este relativă iar nu absolută, și justiția are facultatea să aprecieze dacă locațiunea a cărei anulare se cere, aduce vre-un prejudiciu creditorului urmărit.

5. Concesiunile sau locațiunile imobiliare când trec peste trei ani, pentru a putea fi opuse celor de al treilea care au drepturi câștigate asupra imobilului trebuiesc să fie transcrise în registrele de transcripțiuni ale situațiunei imobilului.

Lipsa acestei transcripțiuni nu poate fi invocată de creditorul ipotecar al imobilului de cât când l-ar aduce vre-o daună. (C. apel Galați s. I) 53 437

LOCAȚIUNE DE SERVICIU : Vezi «Mandat».

M

MANDAT :

Avocat 1, 7.
Cestiuni de fapt 7.
Contract cu titlu oneros 2.
Contract sinalagmatic 2.
Contract unilateral 2.
Deosebirea între mandat și locațiune de serviciu 1, 2, 3, 4, 5.
Gratuitatea mandatului 3, 5.
Locațiune de servicii, 1, 3, 4, 6.
Plată 4, 5, 7.
Prescripție 8.
Procură generală 9.
Ratificare 9.
Răspunderea mandantului 10, 11.
Tutore legal 8.

1. Contractul ce intervine între un avocat și o persoană oare-care, nu e un mandat, nici un contract nenumit, ci o locațiune de servicii.

2. În principiu, mandatul e un contract unilateral, dar poate deveni sinalagmatic *ex accidenti*, *ex post facto*. Locațiunea de servicii e, tot-d'a-una un contract bilateral cu titlu oneros.

3. Mandatul poate fi sau gratuit sau cu onorar ;

nică odată cu salariu, în care cas se schimbă în o locațiune de servicii.

4. Mandatul se distinge de contractul de locațiunea serviciilor prin caracterul, natura intrinsecă a a plății. Dacă plata e privită ca o recompensă, nu ca un echivalent al muncii, ca un salariu, atunci avem un mandat; în caz contrar, e o locațiune de servicii, care nu poate fi nică odată gratuită, căci, în atare caz, n'ar mai fi locațiune, ci mandat.

5. În privința mandatului, legiuitorul român a păstrat, în parte, tradițiunea, dreptul roman, unde mandatul nu avea un caracter reprezentativ, iar gratuitatea era de esența lui. În dreptul român, spre deosebire de acel francez, de asemenea, mandatul n'are caracter reprezentativ, dar gratuitatea e numai de natura, nu de esența acestui contract. Așa fiind, ideea de reprezentare, posibilitatea îndeplinirii unui fapt juridic pentru altul, nu mai distinge mandatul de locațiunea serviciilor; singurul criteriu după care putem deosebi aceste două contracte, fiind caracterul plății; prezența sau lipsa onorariului la mandat; existența imperioasă a salariului la locațiunea serviciilor.

6. În dreptul modern, locațiunea serviciilor se aplică și la lucrările minții, ale inteligenței, la cele intelectuale.

7. Convenția dintre un avocat și un client, în ce privește salariul, poate fi și tacită. În acest caz, fiind o chestiune de fapt, instanțele judecătorești apreciază quantumul salariului, luând în considerațiune munca depusă, greutatea afacerii și reputațiunea avocatului. (Trib. Neamțu) . . . 5 44

Adnotație de d-l D. Alexandresco

8. De și după art. 1546 din Codul civil tot ceea ce un mandatar convențional face afară din limitele puterilor sale nu obligă pe mandante, dacă el nu ratifică expres sau tacit, și se consideră ca făcând de un străin, ca nule sau neexistente pentru mandante, însă un tutor, care e un mandatar legal și care reprezintă pe minor în toate actele civile, mandatul său nefiind subordonat ca cel convențional cuțitor condiții sau la îndeplinirea formalităților prescrise pentru validitatea actelor ce va putea face, ori cum lucrează el reprezintă pe minor conform art. 390 din Codul civil; dacă lucrează rău sau dacă nu îndeplinește toate formele prescrise de lege în interesul minorului, actul va fi neregulat, imperfect, dar cu oare care valoare juridică, pentru că tot emană de la reprezentantul minorului, a fi anulabil, a cărui nulitate se va putea cere de minorul ajuns la majoritate în timp de 10 ani din ziua majorității sale, acțiune pe care dacă nu o exercită în acest interval, se prescrie, prescripție ce se poate invoca de cei interesați. (C. apel Iași II). 33 277

9. O procură generală, chiar dacă cuprinde expresiunile «că ea poate servi chiar în cazul când i s'ar cere o procură specială», expresiuni ce sunt de stil în toate procurile generale și se raportă la acte de procedură înaintea instanțelor judecătorești, nu dă dreptul mandatarului a face o ratificare în numele mandantului său, căci o procură pentru ratificare trebuie să conțină în textul ei condițiunile cerute de art. 1190 din Codul civil care indică modul cum trebuie făcută o ratificare în regulă. (C. apel Craiova I) . . . 36 297

10. Mandantul este îndatorat a îndeplini obligațiile contractate de mandatar în limitele puterilor date, și în cas de refus, trebuie să răspundă de toate consecințele legale ce vor decurge din neexecutarea acelor obligații. (C. apel Galați I) . . . 36 302

Adnotație de d-l D. Alexandresco

11. Când mandatarul, trecând peste limitele mandatului său, stipulează solidaritatea în obligațiunea ce ia în numele mandanților săi, fără să fi fost autorizat a stipula această solidaritate, a-

ceastă clausă nu obligă pe mandanți, față cu cel de al treilea creditor, la plata solidară. (C. apel Iași II) 59 489

MARTORI. — 1. Pentru a se întemeia justiția pe dovada cu martori despre un lucru de o valoare mai mare de una sută cincizeci lei, sau în contra și peste ceea ce cuprinde un act, trebuie ca partea ce o invoacă să producă mai întâi un început de dovadă înscris sau să stabilească imposibilitatea în care s'a găsit de ași procura o dovadă înscris, și prin început de dovadă înscris se înțelege ori-ce scriptură a aceluia în contra căruia s'a intentat acțiunea sau a acelora ce'l reprezintă și care scriptură face a fi de crezut faptul pretins.

2. Sub imperiul Codului Calimach se putea dovedi cu martori contra și peste cele constatate prin actul scris. (C. apel Iași I) . . . 3 26

Adnotație de d-l D. Alexandresco

3. Când originalul unui act nu mai există, actul emanat de la un ofiter public chiar neocompetent, prin care se certifică existența aceluia act original, poate constitui un început de dovadă scrisă care să facă proba testimonială admisibilă.

Ast-fel, într-o acțiune în revendicare a unui teren în Dobrogea, când partea ce revendică nu poate produce actul original de proprietate, însă aduce un certificat liberat de Ministeriul arhivelor imperiale otomane, din care se constată că verificându-se registrele pentru stabilirea proprietăților în Dobrogea, s'a găsit că actul de proprietate al imobilului în litigiu, a fost liberat revendicantului său autorilor săi, acest certificat emanând de la un ofiter public, în cel mai rău cas neocompetent, constituie un început de dovadă scrisă care face proba testimonială admisibilă. (Cas. I) . . . 39 322

4. Proba cu martori, admisibilă fiind pentru a se dovedi un lucru oare-care, de o sumă sau o valoare mai mare de 150 lei vechi, când înscrisul ce servea ca dovadă s'a distrus din cauza unei forțe majore, devine înlăturabilă când nu este ntilă; este inutilă când înscrisul distrus nu are putere probatorie.

5. Dovada cu martori ne fiind admisibilă, nu pot fi admisibile nici prezumțiunile, când acestea nu sunt din acelea legale. (Jud. ocol. Simila-Tutova) . . . 83 690

Adnotație de d-l D. Alexandresco

Veți de asemenea «Forță majoră și Vândare»

MĂRCI DE FABRICĂ ȘI COMERCIU: Veți «Contravenție la legea mărcilor de fabrică și comerț»

MĂRTURISIRE JUDICIARĂ. — 1. Mărturisirea judiciară face deplină dovadă în justiție, putând servi ca mijloc de probă în justiție, putând fi opusă celui ce o face.

2. Mărturisirea judiciară nu se poate despărți de celui ce o face; dar principul indivizibilității nu este absolut, nefiind aplicabil de cât când faptele alegate sunt conexe, nu însă și în cazul când mărturisirea este complexă; că ast-fel fiind, când pârâțul recunoaște dreptul de proprietate a reclamantului asupra imobilului ce define, dar alegă că reclamanta i-a transmis dreptul de proprietate prin vînzare-cumpărare, pârâțul este ținut să probeze existența acestui contract, cu deosebire când partea ce face mărturisirea, nici nu ar fi fost interogată asupra existenței faptului aflat în partea a doua a mărturisirii. (Jud. ocol. Simila-Tutova) . . . 83 690

Adnotație de d-l D. Alexandresco

MĂSURI ADMINISTRATIVE: Veți «Competință».

MIJLOCE DE APĂRARE. — Un mijloc de apărare propus prin concluziile scrise și nedesvoltat oral, față cu partea protivnică, în instanță, nu poate fi luat în considerație. (Jud. ocol. I Galați) 54 447

MIJLOCITORI DE SCHIMB: Vezi «Contravenție la legea burselor».

MINE (DE SARE). — 1. Dreptul de proprietate prevăzut în art. 489 din Codul civil se află modificat în puterea art. 491 din același cod în ceea ce privește minele de sare, și rămâne supus dispozițiilor cuprinse în Regulamentul organic. Așa, după art. 126 din Regulamentul organic, Statul este proprietarul sărei, din mine, iar nu stăpânul solului sub care se află mina.

2. Dreptul de zeciuială acordat prin art. 127 din Regulamentul organic proprietarului pe moșia căruia s'a deschis gură de ocnă nu l'are și proprietarul din a cărui moșie Statul extrage sare prin sistemul de galerii subterane, adică fără să deschidă gură de ocnă pe suprafața solului proprietății particulare sub care se află mina. (Cas. I). 57 472

MISSIT: Vezi «Contravenție la legea burselor».

MOTIVAREA HOTĂRIRILOR. — 1. O motivare incompletă ca și o motivare greșită sau o lipsă de motivare nu ridică hotărârii caracterul de lucru judecat, de oare ce dispozitivul iar nu considerentele unei hotărâri constituie autoritatea lucrului judecat. (C. apel Iași I). 49 401

2. Instanțele de fond sunt în drept a nu discuta motive nedesvoltate oral și coprinse numai în conșiliile scrise depuse în urma închiderii debaterilor cauzei. (Cas. II). 58 477

Vezi de asemenea și «Hotărâri».

N

NAVIGAȚIE: Vezi «Abordagiu».

NOVAȚIUNE. — Se operează o novațiune când debitorul contractează cu creditorul său o datorie care să se substituie și să stingă pe cea veche; novațiunea însă nu se presupune, voința de a nova trebuie să rezulte evident din acte sau din fapte care să nu lase nici o îndoială asupra intențiunii părților. (C. apel Buc. II). 76 627

Adnotație de d-l D. Alexandresco

NUME PATRONIMIC: Vezi «Legea numelui».

O

OBLIGAȚIUNI ALTERNATIVE. — Într-o obligațiune alternativă sau de conjunctivă, îndeplinirea uneia din părțile condamnăției stinge pentru partea câștigătoare dreptul de a urmări pe cel condamnat să îndeplinească și cea-laltă alternativă, căci debitorul unei asemenea obligațiuni este liberat prin predarea unui singur din cele două lucruri coprinse în alternativă. (Trib. Mehedinți s. I). 70 580

OPOZIȚIE:

Apelul cauzelor 1.
Contravenție la legea pentru căile de comunicație 3.
Luare de concluziuni 4.
Poprire 1.
Retragerea din instanță 4.

1. De și este adevărat că după art. 463 din Pr. civ., sentințele tribunalului, date în materie de poprire în mâna celor de al treilea, nu sunt supuse opoziției, însă întru cât prin citatul text de lege nu se prevede nimic în privința dreptului de opoziție asupra decisiilor Curților de apel, nu se poate, pe cale de analogie, să se poată lua asemenea drepturi cari, fiind de ordine publică, numai atunci se pierd, când legea le ia în mod formal.

De aci rezultă că în privința decisiunilor Curții în asemenea materie se aplică dreptul comun, și deci decisiile Curții de apel, date în materie de validare de poprire, sunt supuse opoziției. (C. apel Craiova II).

Adnotație de d-l Em. M. Dan

3. Asemănat art. 148 din Procedura civilă se dă hotărâre în lipsă contra acelei persoane care la ziua însemnată pentru înfățișare n'a răspuns la

strigarea prieiciei sale, și strigarea de care este vorba în acest articol nu este aceea care se face la începutul sesiunii conform art. 91 din același procedură, ci strigarea care se face când a venit rândul afacerii de a fi judecată în fond, fiindcă numai atunci se poate da o hotărâre asupra litigiului dintre părți.

Ast-fel, partea care a răspuns la apelul cauzelor ce se face la începutul audienței și nu răspunde când vine rândul cauzei sale de a fi judecată, are drept de opoziție în contra hotărârii ce s'ar da în neștiința ei. (C. apel Buc. III) 37 306

3. În materie de contravențiuni la legea pentru desființarea contribuțiilor personale și de sosele și înființarea unei contribuțiuni pentru căile de comunicație nefiind prevăzut de cât dreptul de apel, și întru cât aceasta este o lege excepțională și de natură urgentă, dreptul de opoziție nu este acordat. (Trib. Gori) 43 358

4. Presentarea inculpatului în instanță și luarea de concluziuni din parte-i în administrarea dovezilor, constituie înfățișarea sa la proces pentru întreaga sesiune, de oare-ce din nici un text de lege nu rezultă facultatea pentru inculpat de a se retrage din instanță când va voi, cu consecință neapărată de a se da hotărârea în lipsă.

Ast-fel, când se constată că un inculpat a răspuns la apelul cauzei sale și a luat și concluziuni în cereri preparatorii, iar când urma a i se da cuvântul spre apărare în fond, s'a retras fără a arăta tribunalului nici un motiv, hotărârea dată se consideră o hotărâre pronunțată contradictor cu inculpatul și dar acesta nu poate ataca acea hotărâre pe calea opoziției. (Trib. Iași II). 74 614

Adnotație de d-l Stefan Scriban

Vezi de asemenea și «Perimare».

ORDINEA PUBLICĂ. — 1. Ordinea publică și bunele moravuri sunt concepții juridice care evoluează de la o epocă la alta și după diferite țări neconstituind ceva statornic și nestrămutat, așa că instanțele judecătorești, pentru a aprecia dacă o lege sau un regulament este, sau nu, contrar ordinii publice, trebuie să examineze dacă, cu adevărat, dispozițiile sale interesează într'atât organizația socială, morală și politică a Statului din epoca dată, în cât călcarea lor ar aduce cu sine o vătămare și perturbare serioasă a acestei organizații.

2. Regulamentul din 1 Mai 1900, care oprește reducerile asupra medicamentelor farmaceutice interesând în gradul cel mai înalt ordinea publică și bunele moravuri, de oare-ce el a avut de scop să înlăture concurența nelegală ce se practica mai înainte pe o scară întinsă de unii farmaciști în dauna sănătății publice, părțile nu pot, prin convențiile lor, să deroage de la el, și ori-ce clausă contractuală contrară prescripțiilor sale, fie chiar anterior stabilită, devine nulă de drept, întru cât este ilicită și contrară bunelor moravuri.

Partea deci, în specie Epitropia Sf. Spiridon, care înainte de acest regulament, stipulase un rabat sau o reducere oare-care pentru cumpărarea unor medicamente farmaceutice, nu mai poate, în urma regulamentului de la 1 Mai 1900 să beneficieze de această clausă, care a rămas nulă din momentul aplicării acestui regulament. (Jud.ocol. II Iași) 17 146

Adnotație de d-l D. Alexandresco

3. Sesiunea instanței judecătorești cum și capacitatea de a sta în instanță, este de ordine publică, și deci ea se poate ridica chiar din oficiu, de către acea instanță, în momentul în care partea care a sesizat-o compare pentru a-și susține dreptățile sale. (Trib. Telorman) 22 186

ORDONANȚĂ DE ADJUDECARE: Vezi «Urmărire imobiliară».

ORDONANȚĂ PRESEDENȚIALĂ. — Potrivit dispozițiilor art. 66 bis din Procedura civilă, pentru a fi locul și cazul de a se da o ordonanță presi-dențială menită a avea un caracter vremelnic și executoriu prin sine însăși, trebuie ca pe de o parte afacerea să fie urgentă, iar pe de altă parte să fie vorba sau de păstrarea unui drept care s'ar primejdui prin întârziere, sau de înlăturarea unor obstacole ivite la aducerea la îndeplinire a unui titlu executoriu.

Această procedură excepțională, cunoscută în drept sub numele de «référé», introdusă și ad-misă de legiuitorul actualului Cod de procedură civilă, nu se poate aplica și întinde prin inter-pretare și la alte cazuri ce nu s'ar găsi în sus arătatele condițiuni.

În cas când această Procedură s'ar întinde la cazuri ce nu sunt în condițiile sus citate, pre-sedintele tribunalului pe cale de ordonanță, și tribunalul în apel asupra acestei ordonanțe, sta-tuează fără competență și în acest cas sentința este casabilă, și cum pricina nu poate primi o altă urmărire de judecată pe această cale, casarea se face fără trimitere. (Cas. I) 50 411

P

PARTAGIU. — 1. Într-o împărțeală judecătorească când moștenitorii vin la succesiune cu părți inegale, art. 743 alin. final din Codul nostru civil permite ca tribunalul să procedeze prin atribuțiunea lotu-rilor în totul sau în parte între copărtași; aceasta rezultă atât din scopul urmărit de legiuitorul român, care adăogând articolului 743 un aliniat final ce nu există în art. corespunzător 843 din Codul civil francez, a voit să umple, în legisla-țiunea noastră, o lacună semnalată și reprobată în mod unanim de doctrina și jurisprudența fran-ceză, și din textul citatului aliniat, în care cuvîn-tele «darea părților în total» implică în sine ideea unei atribuțiuni de bunuri, cât și din compara-țiunea acestui text cu acela al art. 996 Cod civil italian, pe care legiuitorul nostru l'a reprodu-s aproape ad-litteram în redacțiunea textului rom-ân, articol care, după opiniunea generală, în-cuviințează împărțeala prin atribuțiune; art. 412 Cod civ. român care zice că ori-ce împărțeală la care participă minori trebuie să se facă prin tragere la sorți, nu este de cât o inadvertență a legiuitorului nostru și ca dovadă despre a-ceasta sunt art. 747 și 749 cari vin îndată după art. 743 și cari, vorbind despre rugulele cum să se efectueze împărțealile la care participă minorii, trimet la dispozițiunile articolelor precedente ale secțiunii, între cari intră și art. 743. (Trib. Jalo-mița) 32 269

Adnotație de d-l D. Alexandresco

2. Nulitatea unei împărțeli pe motiv că fiind mi-nor în cauză nu s'au păstrat formele ce legea dictează în favoarea minorului și că densus a fost frustrat, nu poate fi invocată pentru întâia oară înaintea Curței de casație, dacă o asemenea cerere de nulitate nu a făcut obiectul judecăței instanțelor de fond. (Cas I) 42 347

3. După dispozițiunile art. 99 din Legea judecă-toriilor de pace, judecătorul procede la împăr-țeala moștenirii, dacă toate părțile majore și capabile consimt la aceasta.

Orî de câte ori însă părțile nu se învoesc sau nu pot să se învoească, judecătorul de pace nu are alt de făcut de cât să constate această impo-sibilitate sau refus al părților de a cădea la în-voeală, și a procede la vînzarea bunului de împărțit. (Trib. Botoșani) 48 397

PATENTĂ. — 1. Asemănat art. 18 din legea patentelor, instanțele judecătorești sunt în drept a pretinde de la avocații ce se prezintă înaintea lor presen-tarea patentei, putând să'i impede de a formula vre-o cerere sau a face vre-un act în justiție până mai întâi nu vor înfățișa patenta la care este impus.

Prin cuvîntul «patentă» nu se înțelege recipisa sau chitanța doveditoare de plata sumei cu care a fost impusă o persoană drept contribuție, drept impozit al patentei, ci însemnează actul probator că o persoană a fost impusă la con-tribuția dărei numită în mod generic patentă, impozit direct ce constă dintr'o bază sigură și alta proporțională cu valoarea locativă a încă-perilor unde acea persoană și exercită comerțul, industria sau profesiunea sa.

Așa dar, patenta din art. 18 ce trebuie să o aibă și să o prezinte cei ce cad sub prevederile legii este un titlu constatător de impunere către fisc, ceea ce în termeni financiari se numește : proces-verbal de impunere provisorie, ce se tri-mete patentabilului, prin care 'l vestește de cuantumul sumei ce are de plătit drept impozit al patentei, proces-verbal ce devine definitiv prin mulțumirea ce o dă patentabilul necerând rectificarea și la a cărui executare se urmează conform legii ordinare de percepere și urmărire, iar nu chiar recipisa de plata acestui impozit. (Trib. Covurlui s. I) 15 132

Asemănat art. 18 din legea patentelor, instan-țele judecătorești sunt în drept a pretinde de la avocații ce se prezintă înaintea lor presentarea patentei, împiedicându'i de a formula vre-o ce-rere sau a face vre-un act în justiție până ce nu vor înfățișa patenta la care este impus, adică să justifice plata acestei taxe. (Jud. ocol. I Galați) 15 133

Vezi de asemenea și «Contribuțiuni directe».

PATERNITATEA. — Articolul 164 din Codul austriac, cere, pentru constatarea paternității nelegitime, învoirea expresă a tatălui afirmată de naș și primită de preot cu adăogire că cunoaște per-sonal atât pe tatăl cât și pe naș. (C. Apel Buc. I) 25 211

Adnotație de d-l D. Alexandresco

Vezi de asemenea și «Filiațiune».

PĂMÂNT RURAL : Vezi «Imobile rurale», Revendicare», «Testament» și «Vînzare»

PENSIUNI :

- Caracterul reținerilor 1.
- Diaconi 2, 3, 4, 5, 6.
- Funcționari comunali 7.
- Funcționari județeni 7.
- Funcționari streini 1.
- Monahi 5, 6.
- Pensiuni militare 8, 9.
- Preoți 2, 3, 5, 6.

1. Reținerile lunare ce se fac din lefurile funcțio-narilor nu reprezintă un capital ale cărui pro-cente să se serve sub formă de pensie celor care l'au adunat și depus, ci o contribuție a-supra unei anumite clase de cetățeni, precum este impozitul funciar asupra clasei proprieta-rilor, sau patentele asupra comercianților și unul din mijloacele prevăzute în legea financiară a-nuală pentru întîmpinarea și achitarea diver-selor nevoi și obligații ale Statului.

Aceasta dar fiind caracterul reținerilor, nu poate fi vorba de nici o convenție și de nici o restituire către funcționarii care, dintr'o cauză sau alta, nu au putut îndeplini toate condițiile cerute pentru a se bucura de acea răspătire, adică de pensie, căci cel ce primește o funcție de la Stat știe în ce condiții are să servească, cunoaște obligațiile și modalitățile sub care legea budgetară îi acordă o remunerare a muncii și, deci, acceptând li se supune mai dinainte.

Ast-fel, străinul ce ocupă o funcție de la Stat,

știe că nu are drept la vre-o pensie, face mai dinainte sacrificiul reținerilor sale și deci nu are dreptul a cere restituirea acestor rețineri. (C. apel Buc. II) 3 25

2. Preoții și diaconii, fiind considerați ca funcționari eclesiastici urmează a se bucura în general de dispozițiunile legii pentru pensiunile funcționarilor civili și eclesiastici din 10 Maiu 1890, întru cât dânsii primesc salariu și li s'a făcut rețineri în folosul casei pensiunilor.

Singura excepțiune la principiul sus arătat este numai aceea prevăzută în art. 30 din legea clerului mirean din 1893, care prevede că legea pensiilor, se va aplica și parohilor, diaconilor și preoților supra-numerari, cu deosebire ca anii serviți se numără de la punerea în aplicare a acelei legi iar dreptul la pensie nu și 'l pot valora de cât la vârsta de 70 ani. (Cas. II) 30 252

3. Dispozițiile legii din 1893 asupra clerului mirean și mai cu seamă acelea privitoare la dreptul la pensie, se aplică și monachilor, întru cât dreptul lor la pensie le era recunoscut și regulat atât prin legea pensiilor din 1868 cât și prin cea din 1890, de oare-ce legea din 1868 se referă și la funcționarii eclesiastici și monachi, cari în urma secularisării averilor mănăstirești au devenit ca funcționari eclesiastici, salariați de Stat prin bugetul fie-cărui an și cu reținere de la salariile lor. (Cas. II) 30 253

4. Simpla calitate de monah nu conferă unui eclesiastic dreptul la pensie conform legii din 10 Maiu 1890 dacă nu este funcționar al Statului, nu primește o retribuțiune lunară de la Stat și nu i se face rețineri în profitul casei pensiunilor.

Prin urmare, un diacon considerat ca monah numai, nu are drept la pensie după legea din 10 Maiu 1890 care de și cleric nu a servit Statului — ci singura lege după care dânsii își pot valora dreptul lor la pensie este aceea a clerului mirean din 1893, care prin art. 30 prescrie anume condițiunile sub care diaconi se pot bucura de dreptul la pensie; — condițiuni între care se prevede și aceea de a avea vârsta de 70 ani. (C. apel. Buc. III casată prin decizia No. 69,902). 30 254

5. Art. 30 din legea clerului mirean neprevăzând dreptul la pensie de cât pentru parohi, diaconi și preoți supra-numerari, această dispozițiune nu poate fi aplicabilă și monahilor, ci dânsii urmează să beneficieze de dispozițiunile legii din 1890 pentru pensiunile funcționarilor civili și eclesiastici, întru cât dreptul lor la pensie le era recunoscut și regulat atât prin legea din 1868 cât și prin cea din 1890, cari se referă și la monahi și cari în urma secularisării averilor mănăstirești au devenit ca funcționari eclesiastici salariați de Stat prin buget și cu rețineri din salariu. (C. apel Iași I) 30 254

6. Sub imperiul legii pensiilor din 10 Maiu 1890, preoții și diaconii cari au primit o retribuțiune lunară de la Stat și li s'au făcut rețineri în profitul casei pensiunilor, au dreptul la o pensie în raport cu anii serviți, pensie însă ce se dobândește la etatea de 54 ani.

Nu mai parohii, diaconii și preoții supra-numerari nu și puteau, în baza legii asupra clerului mirean din 1893, valora drepturile lor la pensie de cât la vârsta de 70 de ani. (C. apel Craiova I) 74 612

7. Pensiunile aprobate de consiliile județene și comunale sunt și rămân definitive și ele nu se mai pot rectifica de cât în virtutea unei sentințe judecătorești.

Ast-fel, nici Ministrul de interne nici consiliul comunal nu pot să revoace sau să suspende plata unei asemenea pensiuni. (Trib. Ilfov I) 40 334

8. După art. 1 din legea soldelor militare ast-fel cum a fost modificat prin legea din 19 Maiu 1894,

Căpitanii, după șase ani de serviciu în acest grad, primesc o gradație de 50 lei lunar, iar după ce împlinesc 10 ani, primesc o altă gradație tot de 50 lei lunar.

9. Legea soldelor militare din 8 Martie 1896. nu poate fi aplicabilă Căpitanilor cari au împlinit serviciul de 10 ani înainte, de 1 Octombrie 1896 întru cât, această lege, de și promulgată și publicată la 8 Martie 1896, însă a fost pusă în aplicare la 1 Octombrie 1896, ast-fel că, dispozițiunile ei nu se pot aplica și Căpitanilor ce au îndeplinit termenul după promulgarea ei, însă înainte de punerea în aplicare. (Cas. I) 32 265

PENSIUNE ALIMENTARĂ — 1. După art. 409 din Procedura civilă cu modificările ce i-au fost aduse prin legea din 30 Ianuarie 1901, leafa militarilor, ca și a funcționarilor civili nu poate fi urmărită de cât pentru datorii către stat, penalități, creanțele privilegiate prevăzute de art. 1729 din Codul civil și alimente acordate soției și copiilor.

Ast-fel, creanțele pentru pensiunile alimentare acordate părinților nefiind prevăzute în sus citatul articol 409, nici din cele privilegiate prevăzute de art. 1729 din Codul civil, nu se pot urmări asupra lefurilor funcționarilor civili și militari. (Cas. I) 50 413

2. Leafa funcționarilor, fie militari, fie civili, nu poate fi urmărită pentru pensiunea alimentară la care copii au fost condamnați către părinții lor.

3. O poprire este definitivă numai din momentul validării ei de către tribunal.

Ast-fel, dacă în momentul validării unei popriri făcută pe leafa unui funcționar militar sau civil a intervenit o lege prin care leafa nu se mai poate urmări pentru o datorie de felul celeia pentru care s'a făcut poprirea, această nouă lege este aplicabilă și deci urmărirea nu se mai poate valida nici pe timpul ce a curs până la această lege. (C. apel Galați II) 50 414

4. Pensiunile alimentare în materie de divorț, formează obiectul unei cereri nedeterminate. (Jud. ocol. II Ploști) 77 638

PENSIUNILE FUNCȚIONARILOR CIVILI ȘI ECLESIASTICI: Vezi «Pensiuni».

PENSIUNILE FUNCȚIONARILOR JUDEȚENI ȘI COMUNALI: Vezi «Pensiuni».

PENSIUNI MILITARE: Vezi «Pensiuni».

PERIMARE.—1. Prin perimarea unei opozițiuni nu se perimă însuși instanța ci numai opozițiunea, rămânând în picioare hotărârea dată în lipsă.

2. Regulele de procedură sunt retroactive și ca atare se aplică legea existentă în momentul judecării procesului, cu excepțiune de procedura relativă la competența și forma de procedură, când jurisdicțiunea nu este sesisată de o afacere, sau când formalitatea este deja împlinită după legea anterioară.

Prin urmare, la o cerere de perimare făcută sub noua procedură civilă, al cărui termen a început sub vechia procedură, consumat în acel timp și neîntrerupt prin vre un act de procedură cu caracter contradictor sub noua lege de procedură, se aplică dispozițiunile acestei din urmă legi. (Jud. ocol. Troluș-Bacău) 22 191

3. După art. 257 Pr. civilă, ori-ce acțiune, apel, ect, se perimă dacă a lăsat se treacă doi ani de la cel din urmă act de procedură, adică de la ori-ce dispoziție pe care a incuviințato judecătorul în cercetarea pricinii fără a se face vre-o distincțiune între cazul când judecata se suspendă prin moartea uneia din părți sau prin neprezentarea lor în instanță. (C. apel Iași I) 28 239

4. Fiind de principiu că atunci când între mai multe persoane există o comunitate de interese, fie-care din ele este presupusă a avea un mandat tacit

din partea celor-l'alte pentru a le face condițiunea mai bună, perimarea unui apel cerută și obținută de un intimat profită tutulor celor-l'ați intimați din apel.

Ast-fel, când rudele de sânge ale unui decedat atacă testamentul său în nulitate și obțin câștig de cauză la tribunal, dacă apelul făcut de legatar contra hotărîrei tribunalului se perimă după cererea unuia dintre moștenitori, apelul se perimă față de toți intimații, adică față de toți moștenitorii de sânge ce figurează în proces, căci de și interesele lor între ei pot fi contrarii exclusându-se unii pe alții de la moștenire după gradul de rudenie, însă cu toții au un interes comun față de legatar: anularea testamentului. (Cas. I) . . . 50 412

PERSOANE JURIDICE: Vezi «Citațiuni», «Comunicarea hotărîrilor» și «Persoane morale».

PERSOANE MORALE:

- Așezăminte de bine faceri 1.
- Asociațiuni de persoane 1, 3, 4.
- Biserica 3.
- Biserica catolică 8, 9.
- Corporațiuni 3.
- Donațiuni 10.
- Existența juridică 4, 5.
- Fundațiuni 3.
- Legături 10.
- Naționalitate 7.
- Persoană morală străină 5, 6, 8.
- Responsabilitatea penală 2.
- Representarea în justiție 1, 9.
- Spitalul Israelit din Iași 1.
- Urmărire 10.

1. Sub imperiul Codului Calimach, asociațiunile de persoane ce se forma în vederea realizării unui scop filantropic, a unei năzuințe de ordine morală, își aveau existență, ca persoane morale independent de autorizarea Guvernului, datorită numai scopului care a determinat crearea lor. În baza acestor principii, spitalul israelit din Iași a fost recunoscut, încă de sub Codul Calimach, ca persoană morală sau juridică, și se bucură și astăzi de această prerogativă.

Representanții legali ai acestui spital sunt acei ce au figurat de pe vremuri în chipul cum dășii se desemnau, și modul de reprezentare a zisului spital, în relațiile sale cu lumea externă, nu se poate modifica după bunul plac al asociațiunei; de unde rezultă că spitalul israelit nu poate fi reprezentat în justiție de cât de toți episcopii săi, iar nu numai de presidentul episcopiei, care, în această privință, nu are nici o calitate.

Administrația comunală nu are nici un amestec în organizarea modului de reprezentare a așezămintelor de bine facere, art. 50 din legea Cierului conferind administrației comunale numai un drept de control pentru ca așezămintele să nu depășească scopul în vederea căruia ele au fost înființate. (Trib. Iași I) . . . 2 23

Adnotație de d-l D. Alexandresco

2. În legislațiunile moderne, nu se pot încrimina persoanele morale, ele ne-fiind responsabile din punctul de vedere penal. Aceasta e un corolar al principiului personalității pedepselor. (Trib. Neamț) . . . 73 606

3. Persoanele morale pot fi fundațiuni sau corporațiuni, și în acest din urmă cas o persoană morală rezultă din concursul voințelor a mai multor persoane, lucrând distinct de voința și interesul particular al fie-căruia, în scopul unui interes general, interes ce poate fi material, de utilitate publică sau de utilitate privată.

Așa, dată fiind natura scopului urmat de aderenții unei biserici, se poate afirma că o biserică constituie o persoană morală.

4. În Muntenia, sub regimul legiuirilor vechi, anterioare Codului actual, o intervenție a puterii

publice a Statului era necesară pentru ca o întrunire de voințe într'un scop anumit să poată căpăta existența juridică a persoanei morale.

5. Sub legiuirea actuală unele condițiuni și modalități sunt cerute pentru a se acorda existența juridică unei persoane morale care ia naștere în țară, și altele când o persoană morală existând deja în străinătate vrea să capete aceleași drepturi și în țară.

Ast-fel, când o persoană morală se creează în țară, recunoașterea ei implicând o declarațiune de utilitate publică, intervențiunea puterii legiuitoare este necesară pentru stabilirea existenței juridice a ei.

Atunci însă când este vorba despre vre-o persoană morală existând în străinătate, care deci are o ființă și care voește a funcționa în țară, nu are nevoie de cât de autorizarea guvernului, și acordarea acestei autorizări va permite persoanei morale străine să se bucure înaintea justiției din țară de toate drepturile de care se bucură cele-l'alte persoane.

6. Autorizarea de a funcționa în țară, pe care guvernul poate acorda persoanelor morale străine, poate să fie expresă sau poate să rezulte din actele sau demersurile pe cari le-ar face guvernul.

7. În general naționalitatea persoanelor morale se determină nu după naționalitatea aderenților luați în parte ci după locul unde este situat principalul așezământ al instituției.

8. Biserica catolică în țara românească, trebuie considerată ca o persoană morală străină pentru că are principalul ei așezământ afară din România.

9. Biserica catolică și dar comunitatea catolică din Muntenia, a fost recunoscută în fapt și autorizată în formă ca persoană morală de guvern sub imperiul legiuirii actuale și prin urmare această biserică se bucură în Muntenia de personalitatea juridică și are dreptul să stea în instanță.

10. Donațiunile fie între vii fie testamentare făcute persoanelor morale, nu pot fi acceptate de a-acestea de cât cu autorizatiunea regală după avisul consiliului de ministrii, și îndeplinirea acestor dispozițiuni este absolut necesară pentru ca persoana morală să poată avea calitatea de legatară, întru cât legea stipulează că în cas de neîndeplinire legatul nu poate avea efect.

Ast-fel, o persoană morală nu poate urmări pe un debitor în calitate de legatară dacă n'a fost autorizată să primească legatul, și urmărirea făcută în lipsa acestei autorizări este nulă chiar dacă persoana morală a fost trimisă în posesiunea legatului de către justiție, pe cale grațioasă. (Trib. Ilfov s. de not.) . . . 82 680

POPRIRE:

- Alimente 1, 5.
- Creanță comercială 2.
- Efectele poprirei 3, 4.
- Pensiuni acordate părinților 1, 3.
- Pensie alimentară 5.
- Salariile func. civili 1.
- Salariile militarilor 1.
- Suma datorită în viitor 4, 5.

1. După art. 409 din procedura civilă, ast-fel cum a fost modificat prin legea din 30 Ianuarie 1901, salariile militarilor, ca și a le funcționarilor civili nu pot fi urmărite sau poprite de cât pentru datorii către stat, penalități, creanțe privilegiate prevăzute de art. 1722 Cod civil și alimente acordate soției și copiilor.

Ast-fel, pensiunile acordate părinților ne intrând în nici unul din casurile enumerate de art. 409 din procedura civilă nu se pot executa și popri în salariile copiilor lor ce se găsesc funcționari. (Cas. I) . . . 33 276

2. Art. 907 din Codul comercial coprinzând dispozițiuni relative la dreptul în sine de a face poprire iar nu dispozițiuni de procedură, acest

articol a fost abrogat prin art. 740 din noul Cod de procedură civilă și prin urmare, în materie de poprire, chiar când creanța ar fi de natură comercială are a se aplica dispozițiile art. 455 din procedura civilă, care prescrie că creditorii cărî n'au titlu cert, lichid și exigibil nu pot face poprire de cât pe baza unei cauțiunii apreciată de autoritatea judecătorească. (C. apel Buc. II) . . . 38 316

3. O poprire neputând să aibă efectul ei de cât din momentul validării ei, poprirea făcută pe leaful unui funcționar civil sau militar pentru pensiunea alimentară acordată părinților nu se mai poate valida în urma intervenției legii din 30 Ianuarie 1901 modificatoare art. 409 din Procedura civilă, și care oprește urmărirea lefiei pentru asemenea creanțe, chiar dacă poprirea a fost făcută înaintea acestei legi. (Cas. I) . . . 50 413

4. Poprirea pe sume viitoare, considerată ca un act de conservare, produce toate efectele dacă la epoca validării creanța există, e certă, și sumele datorite în virtutea creanței ce dătoresc, și dar un creditor e în drept să recurgă la o poprire asupra unor sume viitoare ce s'ar datori în virtutea principiului art. 1718 din Codul civil, după care, bunurile debitorului, prezente și viitoare, au a răspunde pentru împlinirea îndatoririlor luate.

Ast-fel, se poate valida poprirea făcută pe sumele ce au să provină dintr'un împrumut cerut și acordat de Creditul funciar. (Cas. II) . . . 58 477

5. Când, pentru o pensiune alimentară, se face o poprire pe leaful soțului, quantumul pensiunii nu e fixat până în ziua validării, ci până în ziua desfacerii căsătoriei, după cum prevede dispozitivul sentinței care adjucecă pensiunea.

Așa fiind, nu trebuie să se facă câte-o poprire în fie-care lună pe leaful funcționarului, ci o singură poprire, care reclamă o unică validare, pe tot timpul cât e datorită pensiunea.

Se pot popri sumele datorite în viitor. (Jud. ocol. II Ploeshti) . . . 77 638

Vezi de asemenea «Opoziție», «Pensie alimentară, și «Urmărire».

PENSIUNE: Vezi «Acțiune posesorie».

POSESIUNEA DE STAT: Vezi «Filiațiune».

POSESOR DE REA CREDINȚĂ. — După dispozițiunile art. 485 C. civil posesorul nu câștigă proprietatea fructelor de cât când posedă cu bună credință iar în cas contrariu este dator, conform art. 487 același cod, a le înapoea proprietarului împreună cu lucrul revendicat. (Trib. Ilfov II) 35 292

PREJUDICIU. — Din momentul ce culpa pentru una din părți este constatată este învedereat că prin aceasta se cauzează celei alte părți un prejudiciu care conform principiului stabilit de art. 998 și 999 din Codul civil trebuie reparat, iar quantumul acestui prejudiciu se poate fixa de instanța de fond, în cazul când experții nu sunt de acord asupra acestui punct. (C. apel Buc. III) . . . 56 462

Adnotație de d-l N. Mandrea (Z)

Vezi de asemenea «Seducațiune».

PRESCRIPTIE:

Acțiune cambială 5, 6, 10.

Acțiune în revendicare 3, 4.

Acțiuni născute sub Codul Caragea 7.

Bună credință 3.

Cekuri 9, 10.

Condițiunile prescripțiunei 4.

Creditori 8.

Faliment 9, 10.

Hotăriri 1.

Jurământ de credulitate 6.

Iust titlu 3.

Poprire 8.

Prescripția de 30 ani 1, 9.

Prescripția de 10 ani 3.

Prescripția de 5 ani 6, 7.

Prescripția instanței 2.

Usucapiune 3.

1. Asemănat art. 1891 din Codul civil, dacă de la

data unei hotăriri trece 30 de ani fără ca să fi fost apelată, se prescrie atât drepturile ce decurg din ea cât și toată instanța respectivă.

2. Hotărirea prin care o instanță judecătorească se declară incompetentă să judece o pricină, și rămasă definitivă fie prin faptul prescripției dreptului de apel sau al prescripției însăși a instanței, nu are altă executare de cât că pricina să fie adusă înaintea unei alte instanțe, înaintea instanței competente. (C. apel Buc. I) . . . 12 101

Adnotație de d-l D. Alexandresco

3. O acțiune în revendicare trebuie respinsă când se constată că cel ce posedă imobilul în litigiu 'l posedă de mai bine de 10 ani în puterea unui titlu translativ de proprietate și această posesiune s'a exercitat față de revendicantul domiciliat în aceeași circumscripție de Curte de apel cu posesorul, și că posesorul a fost de bună credință, ast-fel că dănsul a dobândit usucapiunea imobilului revendicat. (C. apel Iași II) . . . 33 277

4. Prescripțiunea, pentru ca să poată fi invocată cu succes trebuie ca, între alte condițiuni, posesiunea să fie continuă, neîntreruptă și neturburată. Ast-fel, acțiunea în revendicare făcută contra posesorului face ca posesiunea sa să nu mai fie neturburată și deci prescripțiunea este întreruptă prin acțiunea în revendicare. (C. apel Craiova I) 34 283

5. Prescripțiunea prevăzută de art. 949 din Codul comercial fundându-se pe o prescripțiune legală de plată în contra căreia nu se poate face nici o probă, de aci rezultă că prin o asemenea prescripție nu se prescrie numai acțiunea cambială, ci însăși datoria, pentru că se presupune că a fost achitată. (C. apel Buc. I) . . . 40 330

Adnotație de d-l C. N. Toneanu

6. Acțiunea care derivă dintr'o cambie se prescrie prin 5 ani și cambia e căzută din efectele sale, atât ca instrument de probație cât și ca cauză a obligațiunei, ca și în orî ce obligație comercială în genere; prescripția stinge radical obligația, nelăsând în urmă de cât o obligație naturală lipsită de orî ce acțiune, deci, cambia nu se transformă în zapis civil.

Purtătorul cambiei nu poate să dea nici jurământul de credulitate admis de Cod. civil în micile prescripții. (Jud. de Il Galati) . . . 40 332

7. Prescripția vizată de art. 1890 din Codul civil este relativă numai la acțiunile ce s'au născut și se nasc sub imperiul acestui Cod nu și la acelea care au luat naștere sub Codul Caragea, căci acestea urmează a se regula după această legiuire. (Jud. ocol. Cloșani-Mehedintii) . . . 42 349

8. Creditorii au dreptul a invoca prescripția la care debitorul lor a renunțat, dar pentru ca ei să poată exercita acest drept trebuie să dovedească că prin renunțarea debitorului li s'a cauzat un prejudiciu, fără însă să fie trebuință a dovedi și fraudă, pentru că pe simpla existență a pagubei dovedite, creditorii pot să ceară anularea actelor făcute gratuit de debitorul lor.

Această nulitate o pot opune creditorii cesionarului ce intervine ca să oprească validarea sumelor poprite de dănsii, și pentru această opunere nu e trebuință de exercițiul unei acțiuni pe cale principală, căci în instanța poprirei care este conformă mersului regulat al unui proces ordinar, creditorul popritor poate invoca, ca apărare, toate mijloacele. (Cas. II) . . . 58 477

9. Acțiunile ce deriv din cekuri se prescriu prin trecere de cinci ani, și această prescripție cincinală se aplică chiar dacă debitorul cekului a căzut în faliment și posesorul s'a prezentat cu cekul său la verificarea creanțelor falimentului, căci procesul-verbal de verificarea creanțelor la un faliment nu este o hotărare judecătorească ci un act prin care se recunoaște titlurile creditorilor

falimentului, recunoaștere care nu operează no-vațiune și prin urmare nu poate fi vorba de prescripțiunea de 30 ani.

Ast-fel, dacă de la lichidarea falimentului și până la intentarea acțiunii pentru plata cekului a trecut mai mult de cinci ani, acțiunea este prescrisă.

Această prescripțiune cincinală se aplică și la acțiunea basată pe cekuri ce au luat naștere înainte de a intra în vigoare noul Cod de comerț promulgat la 10 Mai 1887 și pus în aplicare la 1 Septembrie acelaș an. (*C. apel Craiova I*) . . . 66 545

10. Asemănat art. 941 alin. II, din Codul comercial în vigoare în anul 1889, acțiunile ce deriv din cambii și cekuri se prescriu prin cinci ani, chiar dacă debitorul cambii căzând în faliment, posesorul s'a prezentat la verificarea creanțelor, întru cât prin verificare nu s'a operat o novațiune și procesul-verbal de verificarea creanțelor în materie de faliment nu produce efectele unei hotărâri judecătorești, și prin urmare creditorul nu se presintă cu un titlu nou ca ast-fel acțiunea sa să nu se poată prescrie de cât prin trecere de 30 de ani.

Această prescripție cincinală, când debitorul a căzut în stare de faliment începe a curge de la încetarea operațiunilor falimentului. (*Trib. Dolj s. com.*) . . . 66 546

Adnotație de d-l C. N. Toneanu

Vezi de asemenea «Cambie» și «Revendicare».

PRIVILEGIU :

Banco agricolă 1.
Contract de emanet 1.
Efectele inscripțiunii 4.
Imobil 6.
Inscripțiune 2, 3, 4.
Intabulare 1.
Mașini agricole 8, 9.
Obiecte de exploatare 1.
Obiecte de subsistență 5, 7.
Transcripțiuni 9.
Venzătorii de mașini agricole 8, 9.

1. După dispozițiunile art. 1730 din Codul civil, proprietarul unui imobil rural are drept de privilegiu asupra a tot ce servește la exploatarea moșiei, în virtutea principiului că lucrurile asupra cărora există privilegiu, dărește existența creditorului.

Prin urmare, de și după art. 12 din legea constitutivă a Băncei agricole, Banca are privilegiu asupra lucrurilor puse în gagiū, acest privilegiu se menține numai întru cât contractul de emanet a fost intabulat în registrul Primăriei unde se găsesc obiectele emanetate și numai de la data intabulării, drepturile Băncei se pot opune celor d'al treilea. (*C. apel Craiova II*) . . . 22 188

2. Un creditor care a luat inscripțiune asupra averii debitorului său încetat din viață, dar n'a făcut încă acțiune în separațiune de patrimonii pe cale principală, se găsește în prevederile art. 1743 din Codul civil și poate să beneficieze de dispozițiile acestui articol, căci faptul luării acelei inscripțiuni e un indiciu îndestulător, în ochii legiuitorului, că creditorul voeste a se opune la confuziunea de patrimonii și a conserva drepturile sale asupra succesiunii, și este de natură a deștepta pe terțiile persoane cari ar voi să trateze cu mostenitorul defunctului.

3. Inscripțiunea luată de un creditor asupra averii debitorului său încetat din viață constituie, față de terții, un adevărat privilegiu care dă drept la urmărirea imobilului în ori-ce mâini ar fi trecut.

Inscripțiunea privilegiului prevăzut de art. 1743 din Cod. civil, chiar când este luată mai târziu de sease luni de la deschiderea succesiunii, însă mai înainte ca imobilele defunctului debitor să fi fost înstrăinate de către succesori,

nu s'și perde efectele față de terții deținători ai acestor imobile, căci, după art. 1745 din acelaș Cod, privilegiul târziu înscris degenerează în ipotecă, care, în asemenea caz, fiind anterioară vânzării, s'și produce consecințele legale față de terții deținători. (*Cas. Secs.-unite*) . . . 48 395

5. Privilegiile sunt calități ale unei creanțe decurgând din felul creanței și legiuitorul singur a stabilit cari anume creanțe sunt privilegiate.

Ast-fel, prin art. 1729 din Codul civil, legiuitorul a declarat privilegiat prețul obiectelor de subsistență date debitorului și familiei sale în curs de sease luni. (*Trib. Ilfov I*) . . . 52 430

6. Privilegiul înscris asupra unui imobil nu dă creditorului privilegiat de cât dreptul de a urmări imobilul în ori-ce mână s'ar găsi și a se despăgubi, cu preferință, din prețul acelui imobil, înaintea ori-cărui creditor înscris posterior, și dar în drept d'a nu ține seamă de nici un act transcris sau înscris posterior când acesta ar fi de natură a micșora garanția ce a luat pentru plata creanței sale.

Când însă acest act transcris sau înscris posterior nu numai că nu micșorează valoarea imobilului supus privilegiului și prin urmare garanția creditorului, ci din contră îi mărește valoarea, în acest caz judecata este în drept a respinge ca fără interes cererea de anulare a acestui act făcută de creditorul privilegiat. (*Cas. I*) . . . 53 435

7. Creditorul care pretinde că a furnizat debitorului alimente trebuie să facă dovada pretențiunilor sale. (*Jud. Ocol. III Buc.*) . . . 59 490

8. Venzătorul de mașini agricole are un privilegiu pentru prețul neplătit al mașinilor ce a vândut, și primirea din parte-l a unor cambii drept pret, nu constituie o novațiune, ci un mod de plată care nu operează liberatiune de cât sub rezerva încasării, și deci nu face pe venzător să-și piarză privilegiul său.

9. Dispozițiunea art. 783. No. 3. din Codul comercial, după care venzătorul de mașini agricole pentru a-și conserva privilegiul pentru prețul neplătit, trebuie să s'și transcrie actul de vânzare în registrul de transcripțiuni în cele trei luni de la predarea instrumentelor cumpărătorului în țară, conține o regulă specială, o derogatiune la dreptul comun, și deci nu se poate aplica de cât pentru cazul pentru care a fost creată această derogare, adică pentru cazul când cumpărătorul instrumentelor care datora prețul a fost declarat în stare de faliment. (*C. apel Buc. II*) . . . 76 627

Adnotație de d-l D. Alexandresco

Vezi de asemenea și «Cambie».

PROBE. — Registrele comercianților ținute în mod regulat și investite cu formalitățile cerute de lege, pot face probă în justiție între comercianți pentru fapte și cestiuni de comerț. (*Trib. com. Ilfov*) . . . 46 378

PROCURATOR : Vezi «Apărător».

PROPRIETAR INDIVIS. — Proprietarul comunist, indivis, când posesiunea sa nu se întemeiază pe alt titlu de cât acela de codevălmas, nu poate arenda drepturile sale de coproprietar mai înainte de a fi cerut esirea din indivisiune printr-o acțiune în partaj.

Nimeni nu poate arenda mai multe drepturi de cât are, de unde rezultă că cel ce arendează sau închiriază un lucru, este dator a-l pune la dispoziția chirasului său arendașului spre a se putea servi de el și a garanta pe locatar de pagubele ce ar suferi prin turburarea ce s'ar aduce exercițiului său asupra drepturilor închiriate (art. 1420—1424 C. civ.) (*Jud. ocol. Vrancea-Putna*) . . . 60 499

PROPRIETATE. — Art. 480 din Codul civil, conferind proprietarilor dreptul de a se folosi în mod exclusiv și absolut de proprietatea lor în limitele determinate de lege, și a nu ceda drep-

turile lor de cât pentru cauză de utilitate publică, primind o dreaptă și prealabilă despăgubire, de aici rezultă că proprietarul este liber a impune condițiunii acelor care ar voi să se stabilească pe proprietatea sa. (Trib. Tecuci) 48 399

PROTEST. — Facerea protestului nefiind necesar posesorului cambiei pentru menținerea acțiunii sale cambiale contra acceptantului, nefacerea protestului și față de avalist, când avalul a fost dat pentru acceptant, nu face pe posesorul cambiei să și piardă acțiunea cambială contra avalistului. (Trib. Putna) 34 283

Adnotație de d-l C. N. Teneanu

Vezi de asemenea și «Cambie».

Q

QUASI DELICT. — Stăpânul răspunde de prejudiciul cauzat de prepusul său. (Jud. ocol. Topolog-Argeș) 18 159

Vezi de asemenea «Prejudiciu» și «Responsabilitate».

R

RECHISIȚIUNI MILITARE: Vezi «Legea rechisițiilor militare».

RECURS. — În materie corecțională sau polițienească, partea recurentă, condamnată la o pedeapsă privativă de a lui liberate, trebuie ca cel mult până la ziua înfățișării să se conforme cerințelor art. 422 din Pr. pen. adică să se prezinte dinaintea Curții sau în stare de închisoare, sau liberat pe cheazăsie. Un nou termen nu se mai poate acorda pentru îndeplinirea acestor dispozițiuni a legei de Procedură penală. (Cas. II) 81 671

Adnotație de d-l G. Bădulescu

Vezi de asemenea «Consiliu de disciplină al avocaților», «Contravențiunii la legea monopolului pentru țigărețe» și «Timbru».

RECUSARE. — Judecătorii nu pot fi recusați pentru motivele arătate de lege, de cât atunci când sunt chemați să judece, nu însă și atunci când sunt chemați să autentifice un act. (Trib. Botoșani) 66 548

Adnotație de d-l Negrescu (X)

REGULAMENT DE COMPETINȚĂ. — Când o secțiune a unui tribunal s'a declinat competența și când judecătorul de ocol căruia i s'a înaintat dosarul s'a declinat și el competența, există conflict negativ de jurisdicțiune care motivează un regulament de competență. (Jud. ocol. II Ploști) 77 638

Vezi de asemenea: «Competință».

REGULAMENT PENTRU TAXAREA MEDICAMENTELOR: Vezi «Legea sanitară».

RENUNȚARE. — Renunțarea la un cap de cerere, cum ar fi resilierea unui contract de întreprindere, nu se presupune ci trebuie să rezulte clar dintr'un act sau fapt care să nu mai lase nici o îndoială asupra intențiunii părții de a renunța. (C. apel Buc. III) 56 462

Adnotație de d-l N. Mandrea (Z)

RETROACTIVITATEA LEGILOR: Vezi «Perimare».

REVENDICARE. — 1. După art. 1897 din Codul civil, prin «justa cauză» înțelegându-se verii ce titlu translativ de proprietate, de aci rezultă că legea rurală cu toate modalitățile ei având de scop vinderea pământurilor către locuitorii clăcași, întrunește toate caracterele unui act translativ de proprietate, și prin urmare, constituie o «justa cauză».

2. Posesiunea de zece ani, basată pe «justa cauză» unită cu buna credință, conduce la prescripțiune. (C. apel Craiova I) 24 205

REVISUIRE. — Asemănat art. 291 și 297 din vechiul Cod de procedură civilă, stabilimentele publice pot cere revisuirea dacă cei însărcinați a'i apăra

nu i-au apărat și această cerere trebuie însă introdusă în termen de două luni de la primirea hotărârii ce voesc a ataca pe calea revisuirii. (C. apel Buc. III) 19 165

ROMÂNII DIN ALTE STATE: Vezi «Imobile rurale».

S

SCRISORI MISIVE. — Destinatarul unui scrisori nu poate divulga și usa de acea scrisoare, fie chiar în justiție, când persoana, ce i-a scris-o și trimis-o, înțelegea să i' încredințeze un secret, neavând intenția să l' lase deplin proprietar și liber să dispună de corespondență, ci numai să i' încredințeze un deposit.

Ast-fel, destinatarul comite un abus și violează legea care garantează secretul corespondenței, când divulgă și uzează de corespondența unei persoane, fără știrea și permisiunea acestei persoane. (C. apel Buc. II) 65 539

SEDUCȚIUNE. — 1. Imprejurările din care instanța de fond își pot forma convingerea despre existența seducțiunii, seducțiune ce poate da loc la daune pentru partea vătămată, constituiesc o cestiune cu totul de fapt, care scapă controlului Curții de casație. (Cas. I) 65 539

2. Orice faptă a omului, care cauzează altuia prejudiciu, obligă pe acela din a cărui greșală s'a ocazionat a l' repara, și pentru ca să fie datorite despăgubiri, este indiferent dacă prejudiciul cauzat este moral sau material, deosebirea fiind numai că prejudiciul moral este mare, aproape ireparabil și că echivalentul său în bani este foarte greu de stabilit, însă acesta nu este un motiv pentru ca el să nu dea loc la despăgubiri.

Ast-fel, faptul pentru o femeie nemăritată de a întreține relațiuni cu un bărbat având de consecință nimicirea cinstei sale, și neputând fi prejudiciu moral mai mare pentru cine-va de cât pierderea onoarei, urmează că dacă faptul relațiilor femeii cu un bărbat a fost cauzat de acel bărbat, el este ținut a repara prejudiciul cauzat; însă pentru aceasta trebuie neapărat ca el să fie cauza a acelei stări de lucruri; ca el să fi angajat pe femeie în această cale prin alegațiuni mincinoase și seducătoare; căci dacă femeia a primit de bună voe acea stare de lucruri sau chiar dacă ea este cauza relațiilor, nu poate fi vorba de despăgubiri; cu alte cuvinte, nu poate fi vorba de despăgubiri de cât în cazul când se constată că bărbatul a înșelat pe femeie prin manopere frauduloase. (Trib. Ilfov I, C. apel Buc. II și Cas. I) 65 540

Adnotație de d-l D. Alexandresco

SERVITUTI. — 1. Servituțiile necontinue, nu pot face obiectul unei acțiuni posesorie; ea nu poate exista de cât pentru cele continue.

2. Servituțiile necontinue, nu pierd nici o dată caracterul lor de necontinuitate și nu pot deveni continue, chiar când ele s'ar semna la prin semne exterioare, vizibile.

3. Art. 61 al. 4 legea judecătoriilor de ocoale, nu scutește pe acei ce invoacă un drept de servitute necontinuu, de a prezenta titlurile constitutive, ale unui asemenea drept, el nefiind aplicabil de cât la servituțiile continue. (Jud. ocol. I Ploști) . 46 380

Adnotație de d-l D. Alexandresco

4. Servitutea de trecere fiind o servitute necontinuu, care nu se poate dovedi de cât prin titluri, iar nu prin prescripție, urmează că posesiunea unei asemenea servituți nu poate da loc la o acțiune posesorie.

5. Proprietarul unui loc înfundat poate reclama o trecere pe locul vecinului său pentru exploatarea fondului său, însă cum acest drept de tre-

cere este un drept real, un drept de servitute care robește dreptul de proprietate al vecinului, el nu poate fi reclamat de cât pe cale petitorie.

6. Art. 616 Cod civ. nu crează titlu adică dreptul însuși de servitute, ci crează un drept la servitutea de trecere. (*Trib. Neamtu*) 79 656

Vezi de asemenea și «Competință».

SERVITORII: Vezi «Legea asupra servitorilor».

SIMULAȚIUNE:

Act autentic 4.

Acte de înstreinare 3.

Contra înscris 1, 2, 3, 6.

Creditorii moștenitorilor 1, 2, 3.

Dovada simulațiunei 1, 2, 5, 6.

Frauda la lege 6.

Martori 1, 2, 3, 5, 6.

Moștenitori 1, 2.

1. Moștenitorii părților contractante pot, în principiu, să dovedească simulația actelor făcute de autorii lor. Ei reprezentând însă pe acești din urmă și neputând avea mai multe drepturi de cât acești autori, pot să dovedească simulația numai prin un contra-înscris, sau prin martori și presumpțiuni, însă numai când vor avea un început de dovadă scrisă în sensul art. 1197.

Creditorii moștenitorilor sunt și ei supuși acestei reguli, întru cât nu pot avea mai multe drepturi de cât acei pe cari ei îi reprezintă.

Moștenitorii, și prin urmare, și creditorii lor, numai atunci sunt considerați ca terți și pot invoca de plano atât proba testimonială cât și presumpțiile, când ei sunt rezervatari și actul simulat, făcut de autorul lor, le atinge reserva, pentru că, în asemenea caz, ei sunt terți persoane față cu autorul lor, care a făcut actul simulat, având dreptul lor propriu contra acestui autor. (*C. apel Galați II*) 20 172

Adnotație de d-l D. Alexandresco

2. Părțile contractante sau moștenitorii lor nu pot dovedi simulația unui act de cât prin un contra-înscris, sau prin martori și presumpțiuni, sub condițiunea însă de a înfățișa un început de probă scrisă emanată de la partea cu care se judecă (art. 1197). În cât privește însă creditorii, în contra cărora simulația este îndreptată și pe care actul simulat tinde a-l înșela, ei fiind terți, și ca atare, în imposibilitate de a-și procura o dovadă scrisă despre simulațiune, pot administra proba testimonială și a presumpțiilor, independent de orî-ce început de probă scrisă. (*Trib. Tulova*) 20 173

3. Conform principiilor stabilite de Codul civil, creditorii pot exercita toate drepturile și acțiunile debitorului lor conform art. 974 din Codul civil și ei pot chiar pe cale incidentală să atace ca fiind simulate actele de înstrăinare făcute de debitorul lor, ear dovada simulațiunei poate fi făcută prin toate mijloacele de probațiune prin martori ca și prin presumpțiuni, căci ei fiind terți persoane, nu pot fi în măsură a produce contra dovadă scrisă. (*Trib. Com. Ilfov*) 47 391

4. Simulațiunea declarațiunilor unei părți, dintr'un act autentic poate să decurgă dintr'o forță majoră materială sau morală. (*Jud. ocol III Buc.*) 59 490

5. Proba simulațiunei se poate face de către cel de al treilea prin martori și presumpțiuni chiar când nu există un început de dovadă scrisă.

6. Părțile contractante pot dovedi simulațiunea prin acte și presumpțiuni, chiar când nu există un început de dovadă scrisă, când însă actul simulat ascunde o fraudă la lege. (*Trib. Suceava*) 80 667

SOCIETĂȚI COOPERATIVE.—Asemănat art. 223 și 138 din Codul comercial, societățile cooperative nu se pot înființa, și deci nu pot avea ființă juridică, de cât numai după ce va fi obținut autorizațiunea tribunalului, dată conform menționatului articol 138.

Ast-fel, o societate cooperativă comercială, chiar

dacă a fost recunoscută de către corpurile legiuitoare ca persoană juridică, nu poate sta în instanță, în materie comercială, dacă n'a obținut autorizațiunea tribunalului conform sus citatelor articole, recunoașterea ei ca persoană morală de către Camera și Senat nedându-i dreptul de a sta în justiție de cât în materie civilă. (*Trib. Telemorman*) 22 186

SOCIETĂȚI COMERCIALE: Vezi «Societăți economice».

SOCIETĂȚI ECONOMICE.—1. Societățile economice, chiar când au un caracter comercial, sunt dispensate de a mai cere și îndeplinirea formelor de constituire ale Codului de comerț când ele au fost recunoscute ca persoane morale, și deci au capacitatea să stea în justiție fără a fi îndeplinit acele forme de constituire. (*Cas. II*) 22 185

2. Societățile economice ce fac și operațiuni comerciale nu pot avea capacitatea de a sta în justiție dacă nu au fost autorizate a funcționa, conform Codului comercial. (*Jurnalul Trib. Telemorman No 6627/900*) 22 186

SOCIETĂȚI STRĂINE DE ASIGURARE: Vezi «Asigurare».

SOLIDARITATE.—Dispozițiunile din Codul comercial relative la răspunderea solidară a codebitorilor comerciali se referă la codebitorii constituiți alături cu debitorul principal iar nu la cazul când obligația trece de la acest din urmă asupra reprezentanților săi; că din contră, după art. 774 C. civ. datoriele succesiunei se împart deplin drept între comostenitori, și acest articol nefăcând nici o distincție, oare-cari ar fi natura datoriei, fie-care comostenitor nu este obligat de cât în proporție cu partea sa ereditară. (*C. apel Iași II*) 59 489

SOMAȚIUNI: Vezi «Urmărire».

SPECTACOLE.—Direcțiunea generală a teatrelor în București, comiteele teatrale și primarii în celelalte orașe, pot să autorise orî-ce spectacol sau să-l refuze când nu-l va găsi conform regulilor estetice, cu drept de apel, înaintea Curții de apel, pentru cei nemulțumiți.

Pe scena Teatrului național, fie în București, fie în celelalte orașe unde ar mai exista asemenea teatre, teatru destinat a forma o școală pentru cultura artei dramatice, nu se poate juca nici o piesă nouă, — traducție sau originală, — fără autorizarea direcțiunei generale dată cu avizul comitetului, și decisiunea direcțiunei generale nu poate fi atacată cu apel de cei nemulțumiți. (*C. apel Iași I*) 37 305

STATUT PERSONAL.—1. Statutul unei persoane nu se poate dovedi de cât cu acte emanate din țara în care au fost confecționate.

Ast-fel, statutul personal al unui Austriac, născut în Austria, se dovedește cu actele confecționate în conformitate cu Codul civil austriac, pe care tribunalele române cată a-l aplica, conform art. 54 din I'r. civ. (*Trib. Dorohoi*) 10 87

Adnotație de d-l D. Alexandresco

2. După art. 34 din Codul civil austriac din 1 Iunie 1811, capacitatea juridică personală a străinilor se judecă în genere după legile locului cărora străinul e supus prin domiciliul său, sau dacă n'are domiciliu propriu zis, prin nașterea sa ca supus, afară de anumite cazuri unde legea spune alt-fel. Așa dar, legea austriacă impune, pentru judecarea capacității străinului, legea domiciliului, principiu care predomină și după noul Cod civil german și în țările anglo-saxone.

3. În domeniul principiilor statutului personal, reciprocitatea este regula fundamentală care dacă nu e aume exprimată, se subînțelege ca condiție tacită sine qua non.

Ast-fel, dacă legiuirea națională a unui austriac prescrie pentru judecarea statutului personal a

străinilor aplicarea legii domiciliului, instanțele judecătorești străine nu pot nici ele să aplice o altă normă față de supușii austro-ungari cari li se adresează lor. În asemenea caș Codul austriac cere să se aplice austriacului ce reclamă în România moștenirea părinților săi legea română pentru a stabili dacă densusul este sau nu copilul acelora a cărora moștenire pretinde. (C. apel Buc. I) 25 211

Adnotație de d-l D. Alexandresco

Vezi de asemenea și «Succesiune».

STELIONAT.— (Ipotecarea imobilului altuia).—Stelionatul, prin sine însuși, nu constituie un delict penal, ci un delict civil, și constă în vnzarea sau ipotecarea imobilului altuia.

În dreptul francez, vnzarea lucrului altuia e nulă; iar în dreptul nostru, e resolubilă în sensul art. 1020 și 1021 C. civ.

Atât la escrocheria simplă, cât și la cea calificată, elementele constitutive ale delictului sunt aceleași, și deosebirea e că art. 332 C. p., care prevede escrocheria simplă, conține o dispoziție generală a delictului, sub oricare formă s'ar fi comis el, pe când art. 334, care reglementează escrocheria calificată, se referă numai la diverse specii de înșelăciuni și cari, în acelaș timp, au un caracter mult mai grav. Între art. 332 și 334 C. p. nu e, prin urmare, deosebire de cât în privința mijloacelor de producere a erorii, așa că art. 332 e genul, iar art. 334 specia.

Remiterea fondurilor nu înseamnă consumarea delictului de escrocherie, căci remiterea e unul din elementului delictului.

La escrocherie, manoperile frauduloase formează un element esențial al delictului, și ele trebuie să fie de așa natură în cât să poată produce eroare în spiritul oamenilor dotați cu o inteligență normală, obicinuită, așa că, dacă prejudiciul se datorește propriei noastre culpe, neprevederii sau neexperinței, inculpatul trebuie achitat căci, în acest cas, nu poate fi vorba de escrocherie, căci legea penală nu e menită să ne apere în contra propriilor noastre greșeli, ci numai în contra fraudelor în fața cărora noi rămânem în imposibilitate de a ne apăra.

O simplă minciună nu poate fi considerată ca manoperă. (Trib. Neaui) 52 430

STINGEREA OBLIGAȚIUNEI: Vezi «Obligațiuni alternative».

STRĂIN.—Străinii aflători pe teritoriul român sunt carmuiți, în privința stărei lor civile și în privința capacității lor, de legile națiunii lor respective, întru cât aceste legi nu sunt contrarii ordinii publice și bunelor moravuri.

De aci urmează că proba filiațiunii unui străin trebuie să se facă după legea lui națională și lui îi incumbă sarcina de a proba cum se dovedește în țara sa filiațiunea, și în cas când nu dovedește modul cum se face proba filiațiunii după legile țării sale, judecătorii trebuie să aplice dispozițiile Cod. civil român în privința probațiunii filiațiunii.

Ast-fel, un român macedonean, supus otoman, trebuie să-și dovedească filiațiunea sa după legile otomane, și dacă pretinde că după aceste legi filiațiunea se poate proba cu martori, trebuie să dovedească aceasta în mod legal, căci instanțele judecătorești române de și pot fi chemate a aplica legile străine însă nefiind ținute d'a cunoaște de cât legile pământene, cel ce invoacă o legislațiune străină este dator a dovedi starea acestei legislațiuni.

Dacă românul macedonean, supus otoman, și care voește a-și dovedi filiațiunea sa prin martori pretinzând că o asemenea probă este admisibilă după legile otomane, nu dovedește cu acte legale că Codul otoman admite o asemenea

probă pentru filiațiune, atunci el este ținut a-și dovedi filiațiunea sa conform regulilor stabilite de Codul civil român, după care filiațiunea nu se poate dovedi de cât prin actul de naștere trecut în registrele stărei civile, și proba testimoniolă nu este admisă de cât atunci când se dovedește că n'au existat registre de stare civilă, sau dacă au existat, că ținerea lor a fost neregulată, sau că au fost pierdute, distruse, fie în total fie în parte. (Trib. Gorjiu) 70 582

Adnotație de d-l D. Alexandresco.

Vezi de asemenea «Acțiuni», «Imobile rurale», «Succesiuni» și «Vnzări».

SUBROGAȚIUNE.—Subrogarea legală a asiguratorului care a plătit despăgubirea pentru stricăciunea sau pierderea lucrurilor asigurate, poate fi suspendată prin înțelegerea părților. (Cas. II) 74 611

SUBSTITUȚIUNE FIDEI-COMISARĂ: Vezi «Testament».

SUCCESIUNI:

- Acceptare 14.
- Acte de înstreinare 15.
- Acțiune în revendicare 18.
- Ascendenți 12.
- Capacitatea de a moșteni 2, 3.
- Codul Caragea 13.
- Descendenți 10, 16, 17.
- Inscripție ipotecară 1.
- Legatar particular 8, 11.
- Ordonanță de adjudecare 6.
- Porțiunea legitimei 4.
- Prescripțiune 4.
- Renunțare 7, 9.
- Statut personal 3.
- Urmărire 8.
- Veduvă saracă 5, 6, 7.
- Zestre 13.

1. Inscripțiunea ipotecară luată în baza art. 1745 din Codul civil de către un creditor al lui decujus într'un imobil ce încă nu trecuse în mâna unui terțiu achisitor, este valabilă chiar dacă a fost luată după șase luni de la deschiderea succesiunii, termen prevăzut de art. 1743 din Codul civil pentru luarea unei asemenea inscripțiuni ipotecare, și fără ca creditorul defunctului să fi făcut cererea de separare a patrimoniului acestuia de acela al heredului. (C. apel Craiova II) . . . 7 59

Adnotație de d-l D. Alexandresco

2. Capacitatea de a moșteni atarnă de legea personală a celui chemat la moștenire, și aceasta este legea care decide că el are ori nu are calitățile cerute pentru a moșteni, și nu există nici o deosebire, din acest punct de vedere, dacă incapacitatea ce i se opune rezultă din dreptul comun, sau este specială materiei succesiunilor. Ast-fel, capacitatea de a moșteni a unor Austriaci se regulează de legea austriacă. (Trib. Dorohoiu) 10 87

Adnotație de d-l D. Alexandresco

3. Cestiunea capacității successorale basată pe calitatea de copil legitim sau nelegitim al lui de cujus este o cestiune de stare civilă și dar urmează a se decide după statutul personal al celui ce reclamă moștenirea.

Ast-fel, când cel ce reclamă moștenirea părinților săi este supus austriac ca și părinții săi, pentru stabilirea stărei civile a reclamantului trebuie să se aplice legiuirea austriacă (C. apel București I) 25 211

Adnotație de d-l D. Alexandresco

4. Acțiunea pentru porțiunea de legitimă sau de îndeplinirea legitimei este o petițiune de eriditate (jalbă de moștenire), care se poate intenta în termen de 40 ani, numai în contra unei persoane ce posedă *pro herede* sau *pro possessore*, după cum rezultă din § 1951 combinat cu 1954 Cod Calimach, iar nu și în contra celui ce po-

sedă în puterea unui titlu translativ de proprietate, cum ar fi un act de donație, cas care constituind o jalbă de reclamare proprietății (acțiune în revendicare) acțiunea se prescrie numai prin 10 sau 20 ani. (*C. apel Iași I*) . . . 36 299

5. Dreptul văduvei sărace în averea bărbatului, față de descendenți, ascendenți și colaterali, este un drept de moștenire în averea bărbatului, iar nu un drept de creanță.

6. Hotărîrea care recunoaște văduvei sărace un drept de moștenire în averea defunctului său soț fiind declarativă de drepturi, are efect retroactiv de la intentarea acțiunii.

Ast-fel, ordonanța de adjudecare prin care s'a adjudecat averea imobiliară a defunctului său soț nu poate fi opusă văduvei dacă vînzarea s'a făcut după ce dînsa a intentat acțiunea prin care cerea dreptul său de moștenire în averea soțului, și chiar dacă hotărîrea prin care i s'a recunoscut acest drept s'a dat după efectuarea vînzării, și deci văduva are drept la partea sa în natură în averea imobiliară a defunctului său soț.

7. Faptul că văduva săracă, căreia i s'a recunoscut judecătorește dreptul său de moștenire în averea decedatului său soț, a făcut poprire pe o parte din suma rezultată din vînzarea averii mobile a decedatului, și faptul că a fost trecut în tabloul de ordine a creditorilor pentru distribuirea prețului eșit din vînzarea prin licitație a averii imobile a decedatului, nu pot fi considerate ca o renunțare din partea văduvei la dreptul său de a-și lua partea sa în natură din averea imobilă dacă n'a fost citată la vînzare adică dacă ordonanța nu-i poate fi opozabilă. (*C. apel Craiova s. I*) . . . 36 297

8. De și legatarul particular, în principiu, nu contribuie la plata datorităilor succesiunii, ca unul care succede unui bun determinat și care ca atare nu reprezintă persoana lui decujus, însă cum nimănui nu-i este permis de a micșora prin dispoziții gratuite, patrimoniul său în cazul când patrimoniul este nesuficient pentru a acoperi datoriile sale, creditorii lui decujus au dreptul d'a urmări și pe legatarul particular când vor dovedi că cea-l'altă avere succesorală este neindestulătoare pentru acoperirea creanțelor, și deci trebuie mai întâi să urmărească pe erezi și apoi să atace și legatul particular.

9. Renunțarea la succesiune, neputîndu-se presupune și neputîndu-se face de cît la grea tribunale unde s'a deschis succesiunea și pe un registru ținut anume pentru aceasta, este un act solemn care nu poate fi înlocuit cu nici un alt act din care să se poată deduce voința expresă sau tacită a unui erede de a renunța la succesiune.

10. Descendenți au de drept posesiunea succesiunii din momentul morții lui decujus, iar bunurile cărî compun succesiunea intră în posesiunea lor prin simplul efect al legii, fără nici o altă formalitate.

Acești succesori, ca unii ce reprezintă persoana defunctului, sunt ținuti la plata datorităilor sale și peste activul succesiunii, adică din averea lor proprie, afară numai dacă ar fi primit succesiunea sub beneficiu de inventariu.

11. Predarea voluntară a unui legat particular nefiind supusă de legiuitor la nici o formă specială, poate fi și tacită, putînd rezulta din faptul că legatarul a fost lăsat de către erezi în posesiunea neturburată a lucrului legat, sau că a luat posesiunea legatului în fața și cu știința erezilor. (*Trib. Constanța*) . . . 36 300

12. Ascendenții lui decujus, venind la moștenire față de colaterali sau de soțul decedatului, colaterali și soț chemați la moștenire nu abintestat

ci prin testamentul lui decujus, au drept la jumătatea succesiunii, aceasta fiind rezerva lor în asemenea cas. (*Trib. Vâlcea*) . . . 40 382

13. De și articolul 17 de la capul pentru moșteniri, din Codul Caragea, chiamă la moștenirea părinților, când au feciori și fete, numai pe feciori, însă tot acest text de lege precum și art. 13 de la capul pentru zestre din același Cod, obligă pe frați când au soră neînestrată, să o înzestreze din acel avut părintesc ca să o mărite după bărbat de potriva ei și de cîntea ei.

De aci rezultă că dacă fetele, când vin în concurență cu băieții, n'au un drept de moștenire în averea părintească, au însă dreptul a obliga pe frați să le înzestreze din avutul părintesc și deci au un drept în acea avere, și când frații, în executarea acestei obligații ce legea le impune, convin a atribui surorii lor, — la împărțeala ce s'ar face averii părintești, — o porțiune în natură în acea avere, participarea ei în acest cas la acea împărțeală nu poate fi privită ca contrarie legii, nici actul de împărțeală prin care o parte din această avere este atribuită surorii ca un act nul și neexistent.

De asemenea, acest drept de împărțășire ce fata are în averea părintească nu încetează prin simplul fapt al căsătoriei ei, căci legea nu impune fraților obligația numai de a căsători pe sora lor dar și pe aceea de a o înzestra, și acest drept nu încetează prin simplul fapt al unei dote promise când ea n'a fost achitată. (*Cas. I*) . . . 42 347

Adnotație de d-l D. Alexandresco.

14. O succesiune putînd fi acceptată curat și simplu sau sub beneficiu de inventariu, este erede și acel ce acceptă pur și simplu ca și acel ce acceptă sub beneficiu de inventariu.

De aci rezultă că cel condamnat ca erede fără nici o altă adăogire nu însemnează că a fost condamnat ca moștenitor pur și simplu, și într'un asemenea cas el nu poate fi privit de cît ca a fost condamnat în calitatea ce avea înainte de condamnare și dar ca erede beneficiar dacă ast-fel acceptase moștenirea. (*Cas. I*) . . . 56 461

15. Actele de înstrăinare facute de erede aparent sunt valabile pentru achisitorul de bună credință. (*Cas. I*) . . . 60 493

Adnotație de d-l D. Alexandresco.

16. Descendenții adoptatului au dreptul a veni la succesiunea adoptatorului, fie proprio jure, fie prin reprezentație. (*C. apel Craiova II*) . . . 61 503

Adnotație de d-l D. Alexandresco.

17. Descendenții adoptatului nu au nici un drept, nici proprio jure, nici prin reprezentație, de a veni la moștenirea adoptatorului. (*Trib. Dolj*) . . . 61 504

18. Acțiunea în revendicare sau în reducere nu poate, după Codul român, fi introdusă contra terțiului detentor a unui imobil succesoral, dăruit cu violarea rezervei, și înstrăinat de donatar înaintea deschiderii moștenirii. Art. 930 din Codul francez, care încuviințează, în asemenea caz, acțiunea în reducere sau în revendicare nu numai în contra donatarului, dar și în contra celor de al treilea detentori de imobile succesoriale, dăruite și înstrăinate de donatar, de câte ori acest din urmă este insolubil, a fost, în adevăr, pentru rațiuni economice, modificat de legiuitorul nostru prin art. 855 C. civ., în sensul că acțiunea în reducere nu poate fi exercitată de cît în contra donatarului, nici-odată însă în contra celor de al treilea detentori; numai donatarul fiind obligat, în cas de înstrăinare a bunurilor dăruite, să facă raportul excendentului peste partea disponibilă, fără ca la aceasta să poată fi obligat și terțul detentor al bunurilor înstrăinate de donatar.

Această modificare însemnată a legiuitorului

român rezultă nu numai din textul clar și precis al art. 855, care se vede redactat în totul deosebit de acel corespunzător francez, dar și din împrejurarea că Codul român n'a mai reprodus dispoziția art. 929 din Codul francez, care declară descărcate de sarcinile înființate de donatar imobilele pe care rezervatarii le-ar reveni de la terții detentori; și legiuitorul român nici nu avea, de altminteralea, nevoie de a mai reproduce această dispoziție, tocmai pentru că n'a acordat moștenitorilor rezervatari acțiunea în reducere sau în revendicare contra terților detentori. (Trib. Covurlui II) 64 533

Adnotație de d-l D. Alexandresco

Veți de asemenea și «Testament».

SUPRA-COTĂ: Veți «Faliment».

T

TABLOU DE ORDINEA CREDITORILOR: Veți «Urmărire imobiliară».

TAXA (OTCUP). — Primăria tîrgului Fălciu, din județul cu același nume, ca proprietară a tîrgului, avînd drept să perceapă ca venituri ale comunei câte 50 bani ca otcup de fie-care vadră de vin introdusă în comună fie de negustori spre vînzare, fie de cetățeni spre consumare, este în drept a opri și reține acele lăuturi pînă ce i se va plăti otcupul. Acest drept l'are comuna ca proprietară cum și arendașul veniturilor comunei cînd comuna și-a arendat veniturile. (Tribunalul Fălciu) 32 268

TAXĂ DE ÎNREGISTRARE. — 1. Ipoteca ce în baza art. 147 din Codul comercial o societate de asigurare poate să ofere ca garanție este convențională iar nu legală, și deci nu este scutită de taxa de înregistrare. (Cas. I) 14 121

2. Asemănat ultimului aliniat de sub articolul 46 din legea timbrului din 1900, taxele de înregistrare prevăzute în acel articol au fost sporite cu 3% atunci cînd este vorba de o avere imobiliară producătoare de venit, și prin avere producătoare de venit legiuitorul nu a putut înțelege de cît averea susceptibilă de a produce venit, independent dacă produce sau nu venit în realitate.

Ast-fel, moștenitorii trebuie să plătească taxa de înregistrare cu sporul prevăzut de suscitatul aliniat, pentru creanțele găsire în succesiunea lui decujus chiar dacă aceste creanțe nu produc în realitate nici un venit, întru cît creanțele sunt susceptibile de a produce un venit.

3. De și conform legii comerciale, societățile comerciale sunt persoane morale, cu un patrimoniu distinct de acela al asociaților, și prin urmare suma de bani cu care un comanditar a comandat o societate comercială aparține acelei societăți, totuși, efectuînd aportul său de comanditar, dînsul a devenit creditor pentru această sumă contra societății, cu termen în momentul dizolvării societății, și deci la moartea sa, în succesiunea sa se găsește și această creanță în contra societății, și o asemenea creanță fiind producătoare de venit, moștenitorii săi trebuie să plătească taxa de înregistrare ast-fel cum a fost sporită prin ultimul aliniat de sub articolul 46 al legii timbrului din 1900. (Trib. Ilfov I) 25 214

4. Cînd printr-o dispoziție testamentară, se dă unei persoane usufructul și altuia nuda proprietate a aceluias imobil, taxa cuvenită fîscului nu poate fi de cît aceea pentru transmiterea usufructului și a nudei proprietăți, cari o dată plătite, ridică fîscului dreptul a mai percepe o nouă taxă pentru cazul cînd, încetînd din viață usufructuarul, usufructul revine de drept nudului proprietar, cas în care nu se operă o nouă transmitere de usufruct, ci încetează usufructul. (Cas. I) 28 238

5. Taxa de înregistrare fiind în genere un impozit aplicabil orî-cărui contract sau fapt juridic, care

are de obiect o transmisiune de drepturi, independent de înlocuirea unui act scris, și numai prin excepție fiind aplicabilă la unele contracte constatate prin acte scrise, această excepție justifică tocmai regula generală; de unde rezultă că darurile manuale sunt supuse acestei taxe, ele constituind adevărate liberalități între vii, prevăzute de art. 46 din legea timbrului și înregistrării. (Trib. Roman) 12 596

Adnotație de d-l D. Alexandresco

Veți de asemenea «Timbru».

TAXA DE 5% ASUPRA SALARIILOR: Veți «Contribuțiuni directe».

TAXE MILITARE. — 1. Asemănat art. 1 din legea taxelor militare, acei amanați în virtutea art. 20 din legea recrutării sunt supuși la o taxă militară care se plătește anual, adică, pentru fie-care an de amănare. (Cas. II) 59 489

2. Din combinațiunea art. 69 din legea recrutării armatei cu art. 13 din regulamentul pentru taxele militare prevăzute de acea lege, reese că atunci cînd sunt mai mulți copii de ori ce gen, totalul averii se împarte de o potrivă, aplicîndu-se taxa militară numai asupra părții tînărului înscris, și numai cei eșiți din indivisiune numai contează la repartizare, pe cînd copii căsătoriți, însă neeșiți din indivisiune, contează pentru împărțirea totalului averii și repartizării taxei. (Cas. II) 73 603

Veți de asemenea «Contribuțiuni directe».

TĂINUITORII: Veți «Furt».

TESTAMENT:

Clausă de inalienabilitate 1.

Clausă penală 7.

Condițiune ilicită 1.

Condițiune resolutorie 2.

Dispozițiuni nule 5.

Dreptul de interpretare 10, 11.

Imobile rurale 3, 6.

Legat 8.

Persoană juridică 3, 4, 11.

Săteancă 6.

Substituțiune fidei-comisară 2, 4.

1. Nici un text de lege nu prevede nulitatea unei dispozițiuni testamentare de care se leagă o condițiune ilicită, cum e clauza de inalienabilitate. O asemenea clauză trebuie a fi considerată ca nescrisă.

2. Substituțiunea fidei-comisară implică ideea a două donațiuni ce au să succedă în persoana instituitului și substituitului. De câte-ori însă legatarul gratificat în primul rînd a fost însărcinat a restitui altuia bunurile legate sub o condițiune, atunci nu avem o substituțiune fidei-comisară, pentru că substituitul, în asemenea caz, primește bunul direct de la testator, ci un legat sub o condițiune resolutorie îngăduit de lege.

3. De și Biserica e o persoană juridică, neintrînd însă în categoria persoanelor prevăzute de legea rurală din 1864 și cărora le e îngăduit a cumpăra sau dobîndi un pămînt rural dat conform acelei legi, adică comuna sau un satean improprietar, e incapabilă de a dobîndi prin testament asemenea pămînt. Legatul în acest caz e caduc, iar caducitatea profită moștenitorilor de sînge. (Trib. Botoșani) 15 127

Adnotație de d-l D. Alexandresco

4. Orî-ce dispoziție prin care donatarul său legatarul va fi însărcinat de a conserva lucrul dăruit și a'l remite unei a treia persoane, va fi nulă chiar în privința donatarului său legatarului.

Ast-fel, cînd un testator lasă prin testamentul său unei persoane un imobil cu obligație de a nu'l înstrăina și la încetarea sa din viață (a le-

gatarului) să-l remită unei instituții fie culturală, fie religioasă, fie de bine-facere, această dispoziție constituie o substituție fidei-comisarie, prohibită, care trebuie declarată nulă, și această nulitate trebuie recunoscută și pronunțată când se constată substituția fidei-comisară, independent de chestia de a se ști dacă instituțiunea substituită are sau nu ființă juridică, de oare-ce o asemenea chestie nu se poate rezolva de cât contradictor cu acea instituțiune și în momentul deschiderii dreptului său.

5. O dispozițiune nulă dintr'un testament nu atrage nulitatea și a celor-l'alte dispoziții cari prin ele însăși sunt valabile.

Ast-fel, reproducerea într'un al doilea testament a dispozițiilor nule dintr'un prim testament nu poate avea de efect anularea celui de al doilea, când acest al doilea testament conține dispoziții permise și în conformitate cu legea.

6. Femeile au dreptul d'a dobândi prin moștenire, fie ab intestat, fie testamentară imobile rurale; e destul să aibă meseria de agricultoare și odată această condiție îndeplinită ele au aceeași vocație ca și bărbații. (*C. apel Iași I*)

26 219

7. Clausa penală înființată într'un testament în scopul de a garanta respectarea voinței testatorului, fiind o dispoziție accesorie, violarea sa atârână de aceia a dispozițiunii principale ce are a fi garantată, ast-fel că clausa penală va fi valabilă, sau nu, după cum va fi și dispozițiunea principală din testament.

În specie, clausa penală consistând în prohibițiunea făcută în mod general de testator fiului său de a cere nulitatea testamentului, de și fiecare se poate adresa justiției, când crede că drepturile sale sunt nerespectate, totuși prohibițiunea de a recurge la justiție stipulată pentru diferende născute din convențiuni cu dispozițiuni permise, cum și pentru dispozițiuni testamentare cu acel caracter, nu atinge întru nimic ordinea publică și bunele moravuri, și deci, este perfect valabilă.

Clausă penală dintr'un testament fiind însă susceptibilă de interpretare ca ori-ce altă dispoziție testamentară, pentru a se putea stabili ce a urmărit prin ea autorul său, trebuie a se analiza nu numai clausa penală în termenul și spiritul ei, dar și cele-l'alte dispozițiuni testamentare și numai din complexul lor a se deduce care a fost intențiunea testatorului când a creat clausa penală.

În specie, fiul testatorului, care prin o anume clausă era oprit de a ataca testamentul părintelui său sub pedeapsă de a perde usufructul unei moșii ce părintele său îi lăsase din partea sa disponibilă, nu este expus a perde acest folos, dacă a atacat testamentul de bună credință, mai cu seamă dacă, după aparențele sale, acest testament părea a cuprinde o substituție fidei-comisară sau a ataca reserva sus-zisului fiu, de și mai târziu s'a constatat judecătorește că testamentul nu era atins de asemenea viciu. (*Trib. Iași II*)

45 371

8. Pentru ca o dispozițiune testamentară să poată constitui un legat, trebuie să impue legatarului universal o sarcină în favoarea altei persoane, adică să fie o obligațiune pentru instituit și un drept pentru cel de al treilea, iar nu să facă o simplă recomandatie, să dea un sfat, în care cas legatarul nu este îndatorat, după cum se exprimă și legiuitorul Calimach prin art. 899, să îndeplinească cele zise de testator.

9. În materie de testamente, legiuitorul nu a admis expresiuni sacramentale, așa că ele se pot înlocui cu expresiuni equipolente, destul ca voința testatorului să rezulte într'un mod precis din ele.

10. Când expresiunile dintr'un testament sunt întunecoase și îndoelnice, judecătorul este în drept să le interprete și să vadă care a fost voința

testatorului; când, din contră, ele sunt clare și precise și nu mai dau loc la vre-o îndoială, trebuie luate așa cum sunt specificate. (*Trib. Suceava*)

62 514

Adnotație de d-l D. Alexandresco

11. Pentru a putea explica și aplica într'un mod logic dispozițiile unui testament, urmează a se vedea care a fost intențiunea și scopul testatorului, iar nu a se lua adlitteram expresiunile ce conține.

Ast-fel, când printr'un testament se lasă un legat în favoarea unei biserici, scopul testatorului a fost ca legatul lăsat de el să serve pentru facilitarea exercitărei materiale a cultului în acea biserică și deci comunitatea religioasă care și celebrează cultul într'însa este în realitate beneficiară legatului, și prin urmare este în drept ca prin reprezentanții ei legali, să stea în justiție în procesele ce privesc acel legat. (*Trib. Ilfov s. Not*)

82 680

Vezi de asemenea: «Autentificarea actelor».

TERMEN.—Excepțiunea ce tinde la decăderea unei părți de la un drept din cauza neobservării termenului acordat de lege pentru exercițiul acelui drept, este de ordine publică și poate fi ridicată în ori-ce stare a procesului, întru cât termenii fixați de legiuitor pentru exercițiul unui drept sunt de ordine publică și trebuie a fi observați chiar din oficiu. (*C. apel Galați I*)

43 356

Vezi de asemenea «Citațiuni».

TIMBRU.—1. După art. 66 din legea timbrului, moșnitorii legitimi sunt ținuți să iacă și plata taxelor datorite de legatarii particulari, și la liberarea legatelor acești legatarii particulari sunt ținuți să restituie moștenitorilor taxele ce aceștia au plătit pentru aceste legate. (*Trib. Iași I*)

22 189

2. Când, după ajungerea la scadență, o cambie reintră în proprietatea unuia dintre giranți, prin ștergerea girurilor, această operațiune crează o retrocesiune posterioară ajungerii cambiei la scadență și deci după art. 29 partea finală din legea timbrului părțile trebuie supuse la plata timbrului de 20 bani la suta de lei. (*Trib. Prahova II*)

32 267

3. Direcțiunea generală a teatrelor, de și este pusă sub auspiciile directe și controlul Statului, însă formează o personalitate deosebită de a Statului, și ca atare nu este scutită de taxele de timbru întru cât legea timbrului nu prevede această scutire, și legile fiscale fiind de strictă interpretare, scutirile prevăzute de legea timbrului nu se pot întinde la alte cazuri de cât la acelea anume arătate în lege.

Ast-fel, este neadmisibil recursul făcut de direcțiunea generală a teatrelor fără plata taxelor de timbru. (*Cas. II*)

74 612

4. Dacă sunt scutite de taxa timbrului toate acțiunile privitoare la pământurile date după legea rurală din 1864 sau numai acele ce tind la anularea actelor de înstrăinare. (*divergință*) (*Trib. Putna*)

85 706

Adnotație de d-l N. D. Chirculescu

Vezi de asemenea: «Taxa de înregistrare».

TRANSACTIUNI.—Dispozițiunea din partea finală a art. 1705 Cod civ. care prescrie că transacțiunea trebuie a fi constatarea prin act scris, neconstituind o *ad solemnitatem* ci numai *ad probationem*, o transacțiune se poate dovedi și prin alte mijloace de drept comun, ca interogator, jurământ, afară de martori. (*Jud. ocol. Trotuș-Bacău*)

52 431

TRANSCRIPTIUNI.—Nicăeri legea nu declară nule transcrierile mutațiunilor de proprietate ordonate de președintele tribunalului și nu de greffier. (*Trib. Botoșani*)

66 548

Adnotație de d-l Negrescu (X)

Vezi de asemenea și «Locațiune».

TRATĂ : Vezi «Cambie».

TUTELĂ. — 1. Dacă, în regulă generală, după moartea unuia din soți, tutela asupra copiilor minori revine de drept soțului rămas în viață, în mod excepțional însă, când interesele minorilor sunt contrarii cu acelea ale tutorului legal, trebuie a se da minorilor un tutor special care să apere drepturile lor, căci, de și Codul civil român nu prevede numirea unui tutor special de cât în cazul când într-o împărțeaală sunt mai mulți minori cu interese contrarii, totuși această dispozițiune nu poate fi considerată de cât ca o aplicare a principiului care domină întreaga materie a tutelei: — ocrotirea intereselor minorilor, — și deci, orî când aceste interese ar putea să sufere din cauza contrarietății ce ar exista între ele și interesele acelor chemați prin lege a le apăra, este loc de a se însărcina o altă persoană cu apărarea ad-hoc a drepturilor minorilor, cu atât mai mult că legislațiunea noastră nu prevede tutorele subrogat. (*C. apel Iași II*) . 38 317

2. Tutorul poate, cu autorizațiunea consiliului de familie, intenta o acțiune imobiliară și încuviința la o asemenea cerere făcută de alții contra minorului, și a încuviința, din partea unui defendor, însemnează a recunoaste că cererea formată contra sa de adversar este fondată (*C. apel Iași I*) 49 401

Vezi de asemenea «Consilul de familie» și «Domiciliu».

TUTELĂ LEGALĂ. — De și în principiu, părintele ca tutore legal are dreptul de a administra averea minorilor săi copii și a dispune de ea când constă în lucruri cu cari nu se poate cine-va servi fără a le consuma, acest drept însă nu poate depăși limitele unei bune administrațiuni. Prin urmare, instanțele de fond au dreptul a supraveghea modul de administrațiune a unor asemenea averi și a nu încuviința un act care ar fi de natură a compromite aceste averi. (*Cas. I*) 33 276

TUTORE. — Tutorele nu obligă pe minor dacă nu arată că lucrează în această calitate. (*C. apel Buc. I*) 68 561

U

ULTRAGIŪ. — După dispozițiunile art. 182 C. pen. elementele esențiale delictului de ultragiū sunt următoarele; a) cuvintele injurioase să fie adresate funcționarului administrativ sau judecătoresc aflându-se acesta în exercițiul său cu ocaziunea exercițiului funcțiunei sale și b) ca aceste cuvinte să fie de natură a atinge onoarea funcționarului ultragiāt și să-l expună la micșorarea prestigiului său în fața cetățenilor. Așa fiind cuvintele de: «puțoi, parvenit și mucos» spuse la adresa unui judecător, în camera de consiliu, cu ocaziunea exercitărei funcțiunei sale, constituiesc injuri de natură a arunca dispreț și a atinge onoarea acelui judecător, micșorându-i prestigiul în fața cetățenilor. (*Trib. Ilfov II*) 42 347

URMĂRIRE. — Bunurile debitorului servind spre asigurarea creditorului, acesta fie că urmărește imobilele ipotocate, fie că cere poprire de sume datorite, este în ambele cazuri un terțiu, și fiind așa poate să ceară a dovedi că sunt simulate actele opuse lui de un alt creditor al debitorului comun. (*Cas. II*) 62 510

Adnotație de d-l N. D. Chirculescu

Vezi asemenea «Pensie alimentară».

URMĂRIRE DE VENITURI. — Conform doctrinei și jurisprudenței aproape unanime, veniturile dotale, pot fi urmărite de creditorii soțului atunci numai când ele exced tebuințele casnice. (*Trib. Ilfov S. de Notariat*) 81 672

2. Veniturile bunurilor dotale, fiind menite a fi

întrebuințate la sarcinile căsătoriei, conservă, în limitele acestui scop, caracterul înalienabilității ca însuși fondul dotal; și de și soțul are dreptul de a percepe aceste venituri, în calitate de administrator legal, până însă nu se operează confuziunea juridică între veniturile dotale și patrimoniul soțului, veniturile dotale nu pot fi urmărite în mod absolut.

De aci rezultă că veniturile viitoare ale bunurilor dotale nu pot fi urmărite de creditorii personali ai soțului în total: poate fi, însă, urmărită o parte din aceste venituri, și anume surplusul ce nu este necesar nevoilor căsătoriei; iar constatarea acestui surplus ce poate fi urmărit, este lăsată la aprecierea suverană a judecătorilor, care, în aprecierea lor, trebuie să țină socoteală de situația socială a soților și de greutatea căsnicie. (*Trib. Iași II*) 81 674

Adnotație de d-l D. Alexandresco

URMĂRIRE MOBILIARA :

Afipte 3, 5, 8.
Apel 2, 4.
Art. 111 bis pr. civ. 23.
Avere dotală 26.
Citarea creditorilor neurmăritori 1, 2, 24.
Creditul Funciar 2, 3, 5, 7.
Comandament 24.
Concurenți 15.
Conexare 10, 24.
Contestațiune 4, 5, 20, 27.
Contract de locațiune 14.
Debitor încetat din viață 8.
Depunerea prețului 11, 20, 27.
Formula esecutorie 7.
Fraudă 12.
Garanție 15.
Greșeli parțiale în descrierea imobilului 24.
Imobile rurale 13, 18.
Motive de casare 21, 28.
Novațiune 11.
Parte indivisă 9, 10, 28.
Prețul vîndărei 6, 11.
Publicațiuni 3, 5, 8, 22, 25.
Tabloii de ordine 12, 16, 17.
Urmărire începută sub vechia procedură 1.

1. Noile forme de procedură ce legiuitorul a introdus în materie de executare silită, trebuiesc aplicate la urmăririle începute sub vechiul Cod de procedură civilă și rămase în curs de executare la promulgarea noului Cod de procedură civilă. Așa, violează legea tribunalul când procede la vînzare, fără să fi citat pe creditorii în-cerși până în momentul facerei publicațiilor și afiștelor, de și vînzarea se începuse sub vechiul Cod de procedură. (*Cas. II*) 2 21

Adnotație de d-l I. N. Cesărescu

2. Într-o urmărire imobiliară cerută atât de Societatea creditului funciar cât și de alți creditorii ipotecari, încheierea tribunalului prin care hotărăște că publicațiile de vînzare trebuie să fie încunoștințate tuturilor creditorilor, conform art. 509 din Pr. civilă, nu este o hotărîre care se pronunță asupra fondului dreptului ce Societatea creditului pretinde că are ca urmărirea să se facă după legea sa specială, și ca atare o asemenea încheiere este supusă apelului.

3. Când o urmărire imobiliară se face de creditul funciar, formalitățile vînzărei se fac după legea specială a acestui credit, chiar dacă imobilul urmărit de credit mai este urmărit și de alți creditorii particulari.

Ast-fel, publicațiile de vînzare trebuiesc făcute și afișate conform art. 63 din legea specială a creditului funciar, și deci nu trebuiesc să fie comunicate și celor-l'alți creditorii, cum cere art. 509 din Procedura civilă. (*C. apel Craiova I*) . 11 97

4. Contestațiunea făcută de creditorul urmăritor, de a șterge din afișe și publicațiuni o sarcină a imobilului urmărit, nu poate fi considerată ca

intrând în previsionsile art. 533 din procedura civilă, într-un câț, printr'ensă, nu se cere nici anularea urmăririi, nici amânarea vânzării.

Prin urmare sentința tribunalului care respinge o asemenea contestațiune nu poate fi considerată ca dată în ultimă instanță și ca atare supusă numai recursului în casațiune o dată cu ordonanța de adjudecare ci ea este supusă dreptului de apel, prin derogare la regula generală prescrisă de art. 533 din Proc. civilă. (Cas. I) . 32 266

5. Prin art. 64 din legea creditului fonciar, legiuitorul a înțeles a interzice debitorului dreptul de contestațiune sau opozițiune, iar nici de cum dreptul de a ridica incidente relative la formele vânzării.

6. În vânzările imobiliare silite, cerute de creditul funciar trebuie să se arate în afpte și publicațiuni prețul de la care urmează să se înceapă licitațiunea. (Trib. Arges) . 33 279

7. În urmăririle imobiliare făcute de creditul funciar, după legea sa specială, nu este nevoie ca actele de ipotecă în baza cărora se face urmărirea să fie investite cu formula executorie, această formalitate fiind înlocuită prin încheierea tribunalului pentru scoaterea imobilului în vânzare (Cas. II) . 38 313

Adnotație de d-l Stanislas Cihoschly

8. Vânzarea silită este viciată dacă nu există publicațiuni sau dacă ele nu au fost comunicate părții în drept, și îndeplinirea acestor formalități trebuie să fie considerată ca fiind de ordine publică și prin urmare putând forma obiectul unui motiv propus de-a dreptul la Curtea de casație și chiar când urmărirea s'a făcut de creditul funciar după legea sa specială.

Ast-fel, când se constată că atunci când afptele și publicațiunile au fost comunicate debitorului la domiciliul ales, adică la imobilul ipotecat, debitorul era încetat din viață, și vânzarea s'a făcut fără ca afptele și publicațiile să fi fost comunicate moștenitorilor săi, vânzarea este viciată și dar ordonanța de adjudecare este casabilă, chiar dacă urmărirea a fost făcută după legea specială a Creditului funciar. (Cas. II) . 39 323

9. Creditorii personali ai unui moștenitor nu pot urmări partea indivisă a debitorului când această parte nu este certă sau determinată.

10. Vânzările silite conexarea se face numai în cazul când mai mulți creditori urmăresc același imobil.

Ast-fel, nu este loc la conexare când un singur creditor, cu drept de ipotecă asupra mai multor porțiuni dintr'un imobil, urmărește deosebit fiecare parte. (Cas. II) . 40 329

11. Adjudecatorul poate depune drept preț al adjudecațiunei creanța unei terțe persoane, creanță ce s'ar găsi în rang util și necontestat, substituindu-se, în asemenea caz, adjudecatorul în locul debitorului primitiv față cu creditorul ce a depus creanța sa drept preț.

Aceasta constituie o convenție licită având de obiect o novațiune prin schimbare de debitor pentru care legiuitorul nu cere nici o altă formalitate de cât concursul voințelor creditorului și a debitorului substituit. (Cas. II) . 44 363

12. Nulitatea de drept consacrată prin art. 514 Pr. civ. este bazată pe o presupțiune de fraudă, atât din partea debitorului urmărit cât și din partea terțiului cumpărător care e considerată ca fiind de rea credință până la proba contrarie.

Asa fiind, în urma vânzării în mod forțat a imobilului, terțul care cumpărase acest imobil, după ce se făcuse afptele și publicațiile, nu se poate prezenta la tablou ca creditor al prețului ce a dat pe acest imobil debitorului, în concurență cu creditorul urmărit, pentru că actul lui de cumpărătoare este nul de la lege care-l consideră ca fiind făcut cu fraudă și deci nu poate fi opus celorlalți creditori. (Trib. Vâlcea) 46 378

13. Pământurile fostilor clăcași improprietariți neputând fi înstrăinate și ipotecate de bună voe de sătenii, de cât numai la anumite persoane, ele au fost scoase din comerț prin lege chiar, care le declară inalienabile, și ca atare, nu pot forma gagiul oricărui creditor și a fi urmărite de acesta pentru datoriile contractate de sătenii.

Această inalienabilitate a pământurilor rurale constituind un principiu de ordine publică, călcarea lui sub orice formă s'ar face, trebuie reprimată chiar din oficiu și în orice stare a procedurii, pentru că inalienabilitatea edictată de legiuitor să fie respectată. (Trib. Jud. Muscel) 50 415

Adnotație de d-l D. Alexandresco

14. Contractele de locațiune încheiate posterior transcrierii comandamentului, legea le bănuște a fi făcute în fraudă creditorului său creditorilor urmăritori și le anulează, însă numai după cererea celor interesați, adică după a creditorilor urmăritori, și pentru a se anula nu este destul ca aceștia să ceară anularea ci trebuie să dovedească interesul ce au d'a cere această anulare, adică să dovedească prejudiciul ce li s'a cauzat prin această locație, iar debitorul urmărit care a făcut această închiriere este admis să facă contra-probă și anume că creditorul urmărit nu a suferit nici un prejudiciu din această închiriere și deci n'are nici un interes a cere anularea ei. (Cas. I) . 53 435

15. Nu pot fi primiți ca concurenți la licitațiune de cât acei ce vor depune cautiune de a doua-zecea parte din prețul cu care imobilul se scoate în vânzare sau din acela esit la prima licitație.

Această garanție trebuie depusă integral, ast-fel că dacă dânsa se depune în scrisuri funciare, aceste scrisuri trebuiesc socotite pe cursul zilei în care se depune iar nu pe valoarea lor nominală. (Cas. II) . 54 442

16. Rațiunea tabloului de ordine fiind de a se constata dacă o creanță e în rang util și necontestat, spre a se putea primi drept preț, lipsa tabloului, prin ea însăși și fără a fi în legătură cu înfrângerea unor anumite dispoziții de lege relative la această constatare, care nu s'au pot avea de cât ulterior aplicațiunea lor, nu poate avea nici o influență asupra urmăririi silite întru cât procedura urmăririi e independentă de procedura tabloului de ordine, iar urmărirea se poate face și în lipsa unui asemenea tablou.

Din această distincțiune reiese că incidentul relativ la această lipsă, ridicat cu prilejul adjudecării, e cel puțin prematur, de oare-ce nu se poate ști încă dacă adjudecatorul nu va depune prețul în numerar, în care cas. ne mai justificându-se necesitatea unui tablou de ordine omisiunea lui e fără interes. (Trib. Botoșani) . 62 512

Adnotație de d-l N. Mandrea (Iunius)

17. Procedura urmăririi silite, nu este influențată prin procedura relativă la tabloul de ordine a creditorilor de cât numai în ceea-ce privește scopul depunerii unei creanțe drept preț.

Prin urmare, neexistența sau neregularitatea tabloului de ordine a creditorilor, ne având influență asupra bunătății procedurii de urmărire; acest motiv, chiar propus la instanța de urmărire, nu poate forma un motiv de casare de natură a atrage casarea ordonanței, mai cu osebite că art. 512 care prevede anume formele de îndeplinit sub pedeapsă de nulitate, nu visează și art. 506 relativ la tabloul de ordine. (Cas. II) 67 555

18. Pământurile date sătenilor după legea rurală de la 1864 se pot urmări și vinde prin licitație publică, însă nu pot fi adjudecate de cât asupra acelor persoane cari, după legea rurală, pot cumpăra asemenea pământuri rurale.

19. De și prin legea din 28 Decembrie 1900 prin care s'a alipit la comuna urbană Râmnicu-Vâlcea

mai multe locuri câmpenești din jurul orașului s'a declarat aceste locuri alienabile, însă prin această lege s'a declarat alienabile numai locurile de casă nu și terenurile ce au rămas de arătură, asemenea terenuri continuând a fi inalienabile conform legii rurale, adică nu se pot înstrăina de cât la persoanele ce după legea rurală pot cumpăra pământuri rurale. (Cas. II) 70 578

20. Adjudecatarul care n'a depus prețul este inadmisibil a face contestație tinzând la anularea vânzării în compt, cerută de către unul din creditorii săi de către oricare alt interesat, întru cât, în conformitate cu art. 525 și 530 Pr. civ., contestațiile la urmărirea imobiliară, având de efect anularea urmăririi, nu se pot face de cât în cazurile anume determinate de aceste articole și de către persoanele ce au interes în momentul adjudecării provizorii și între aceste persoane nu poate fi adjudecatarul, de oare-ce drepturile sale nasc după adjudecarea definitivă. (Trib. Botoșani) 77 637

21. Greșelile parțiale făcute în descrierea bunurilor urmărite nu pot fi invocate ca motive de casare dacă nu au fost propuse mai întâi înaintea tribunalului urmăritor.

22. Nici un text de lege nu obligă pe creditorul urmăritor să alăture la dosarul urmăririi «Monitorul Oficial» în care este imprimată publicația de vânzare. (Cas. II) 79 655

23. În materie de urmărire imobiliară nu se aplică art. 111 bis Pr. civ., chiar când s'a operat conexarea mai multor urmăriri, fie după cererea debitorului, fie din oficiu.

24. Comandamentul este nul, dacă nu conține copie exactă după titlu executoriu și anume, dacă lipsește semnătura judecătorilor de sub formula executorie, această parte a titlului fiind esențială și de natură a atrage nulitatea comandamentului. (Trib. Ilfov s. not. și Curtea din Buc. I) 80 662

Adnotație de d-l I. N. Cesărescu

25. În urmăririle imobiliare un exemplar după publicațiunea de vânzare trebuie notificat fie-cărui creditor care are ipotecă sau privilegiu cunoscut până la emiterea publicațiilor.

Ast-fel, când averea imobilă a soțului se scoate în vânzare silită, un exemplar după publicațiunea de vânzare trebuie notificat soției dacă dânsa are luată o inscripțiune ipotecară în acel imobil al soțului. (Cas. II) 82 679

26. Numai bărbatul are administrațiunea averii dotale în timpul căsătoriei și el singur are dreptul a urmări pe debitorul averii dotale.

Ast-fel, când soțul primește ca dotă, între altele, o creanță ipotecară într'un imobil oare care, el singur este în drept a exercita urmărirea acestei creanțe ipotecare prin vânzarea silită a acelui imobil, făcând toate actele de urmărire în numele său.

27. Dacă debitorul urmărit nu a făcut contestație la tribunal în privința depunerii creanței drept preț, în termen de cinci zile de la acea depunere, nu poate invoca d'a dreptul și pentru prima oară în cauză neregularitatea acestei depuneri.

28. Nu se poate invoca și dovedi d'a dreptul înaintea Curții de casație că imobilul urmărit și vândut era posedat de debitor în indivisiune cu alții, această dovadă trebuind a se face înaintea tribunalului de urmărire. (Cas. II) 85 704

Vezi de asemenea «Convențiuni» și «Creditul funciar».

URMĂRIRE MOBILIARĂ. — În cas când se sequestrează pe nedrept averea cui-va, și prin acest sequestru se deteriorează acea avere în așa mod că nu mai poate servi la destinație, judecata este în drept a acorda celui sequestrat pe nedrept, ca despăgubiri civile, valoarea reală a averii deteriorate, pe care o avea înainte de sequestrare iar nu numai diferența între această valoare reală

și valoarea ce are în urma deteriorării, rămânând ca această avere deteriorată să se dea aceluia ce a cerut și obținut înființarea sequestrului. (Cas. II) 20 169

Adnotație de d-l D. Alexandresco

USUFRUCT: Vezi «Donazioni».

V.

VASE PLUTITOARE: Vezi «Abordagiū».

VÂNZARE:

Art. 7 din Constituție 2.

Arvună 4, 5.

Consimțământul părților 1.

Culpă 4, 5.

Daune 5.

Desistare 6.

Esire din indivisiune 9.

Evicțiune 6.

Imobile rurale 2.

Indivisiune 7.

Inceput de dovadă 8.

Proba cu martori 8.

Resilierea vânzării 6.

Restituirea arvunei 5.

Vânzare comercială 3.

1. Principiul că proprietatea se transmite prin efectul consimțământului părților nu este de ordine publică, și părțile pot deroga stipulând ca proprietatea lucrului vândut să nu fie transferată cumpărătorului prin singurul efect al consimțământului părților, ci la completa achitare de către cumpărător a tuturor ratelor prețului convenit.

2. Constituțiunea, prin art. 7 paragraful 5, declarând pe străini incapabili de a dobândi imobile rurale, convențiunea prin care un străin cumpără pământ rural este radical nulă, ast-fel că părțile se pot sustrage de la execuțiunea sa, iar cumpărătorul care a plătit prețul său o parte din preț, poate repeti acel preț chiar dacă turpitudinea este de partea sa. (Jud. oc. 6 Buc) 16 138

3. În materie comercială, dacă neexecutarea contractului de vânzare provine din partea vânzătorului, cumpărătorul nu are dreptul a pretinde diferența în mai mult dintre prețul plătit pentru obiectul ce a fost silit să cumpere din altă parte și cel convenit cu primul vânzător, de cât dacă a cumpărat acel obiect printr'un ofițer public însărcinat cu asemenea acte; în cas contrariu, drepturile cumpărătorului au a fi regulate după principiile Codului civil.

4. Potrivit art. 1298 din Codul civil, când vânzarea nu s'a executat din culpa uneia din părțile contractante, partea va pierde arvuna dată sau o va întoarce îndoit când dânsa este care a primit-o, dacă partea care nu este în culpă nu va alege mai bine să ceară executarea vânzării.

5. Atunci când într'o vânzare arvuna nu se dă ca acout de preț, și când partea necăzută în culpă nu cere executarea contractului, arvuna se consideră a avea caracterul unei clause de dezicere pentru ambele părți, subordonată la predarea sau restituirea ei îndoită.

În acest cas, arvuna constituind o evaluare și o lichidare anticipată a daunelor eventuale cauzate părții nevinovate prin neexecutarea contractului, părțile nu pot cere, și judecătorii nu pot acorda, o daună mai mare de cât aceea prescrisă de art. 1298 din Codul civil la care părțile s'au referit prin stipularea clausei accesorie a arvunei. (C. apel Galați I) 36 302

Adnotație de d-l D. Alexandresco

6. Vânzătorul este răspunzător de evicțiunea parțială sau totală a lucrului vândut și de sarcinile la care s'ar pretinde supus, în lipsa unei stipulații contrarii, el urmează a preda imobilul liber de oricare sarcină.

Singurul temperament ce se admite la acest

principiu este că cumpărătorul este presupus că ia asupra sa sarcinile de care a avut cunoștință în momentul vânzării, și când dar cumpărătorul se poate încă desista de la cumpărătoare.

În cazul când cumpărătorul este amenințat de evicțiune sau află de o sarcină a imobilului cumpărat, el are dreptul a reține prețul până ce vânzătorul va face să înceteze pericolul de evicțiune sau va libera imobilul de sarcina ce-l grevează.

Tot ce grevează un imobil este o sarcină și dar și un embatic, care constituie o redevență anuală, este o sarcină impusă asupra imobilului.

De aci rezultă că cumpărătorul unui imobil când află că acel imobil este supus embaticului, este în drept a reține prețul până ce vânzătorul va rescumpăra embaticul, și nerescumpărându-l, vânzarea se poate resilia. (*C. apel Buc 11*) . . . 47 389

7. Când doi din moștenitori se găsesc în indiviziune și unul vinde o jumătate determinată din nemiscătorul indiviz, o asemenea vânzare nu poate transmite asupra cumpărătorului proprietatea exclusivă a porțiunii vândute, întru cât fondul din care face parte era în indiviziune, iar părțile respective ale moștenitorilor nu erau alese, ci indivise, pentru că vânzătorul nu putea transmite mai multe drepturi de cât avea el însuși în averea de moștenit. (*Trib. Botoșani*) . . . 51 420

8. Este admisibil, în limitele prescrise pentru a ei administrațiune, proba testimonială, pentru dovedirea unui contract de vânzare.

Un act semnat prin punerea de deget, ne putând fi considerat ca emanând de la persoana care l'a subscris în acel mod, nu poate servi ca

început de dovadă în sensul art. 1197 C. civ. (*Jud. ocol. Trotuș—Bacău*) . . . 52 431

9. Vânzarea publică pentru esire din indiviziune nefiind de cât o convențiune făcută de părți sub privigherea justiției, iar nu un conflict între interese opuse, în asemenea vânzări ordonanța de adjudecare nu poate fi atacată pe calea recursului în casație, ci numai pe calea acțiunii principale. (*Cas. 11*) . . . 54 443

VENITURI DOTALE: Vezi «Urmărire imobiliară».

Z

ZESTRE (C. CARAGEA). — Asemănat art. 13 cap. XVI, partea III, de la zestre și art. 17. cap. III, partea IV de la moșteniri, din legea Caragea, părinții au obligațiunea de a mărita și înzestra fetele lor și această obligațiune trece și la frați după moartea părinților, chiar și în cazul când frații nu moștenesc nimic.

Dreptul fetelor la zestre și de a cere să fie înzestrate de frați, după moartea părinților, este un drept indirect la moștenirea părinților, și poate fi reclamat de fete chiar dacă s'au măritat și au luat în stăpânire, la căsătorie, o mică porțiune din averea rămasă pe urma decedaților lor părinți, fără ca această porțiune să le fi fost constituită zestre, întru că ele trebuiesc a fi înstrate în raport cu cinstea și pozițiunea familiei și cu averea pe care au moștenit-o frații de la părinți.

Ast-fel, în urma morții părinților, fetele au dreptul a cere și obține de la frați să fie înzestrate din averea moștenită cu părți egale cu ale fraților. (*Jud. ocol. Cloșani—Mehedinți*) . . . 42 349

Adnotație de d-l D. Alexandresco

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ

A

ACTE. — Nulitatea unui act, făcut de o femeie măritată neautorizată, se acopere prin confirmarea ulterioară a bărbatului, intervenită chiar fără concursul femeii, și această confirmare din partea bărbatului, făcută de densus în timpul căsătoriei, validează actul nu numai în privința lui dar și în privința femeii. (*Cas. Roma*) . . . 11 98

Adnotație de d-l D. Alexandresco.

ACTE DE COMERCIU. — În actele comerciale pentru una singură din părți, interesul legal pe care necomerciantul trebuie să-l plătească comerciantului este interesul comercial de 6% ear nu cel civil de 5%. (*Cas. Roma*) . . . 27 232

Adnotație de d-l C. N. Tonneau.

ALIMENTE. — Obligația alimentară nu apasă de odată și în același timp asupra tuturor acelorora cărora ea incumbă. Ea fiind succesivă, alimente se datoresc mai întâi de rude și apoi de cuscii sau afini. (*C. apel Bruxelles*) . . . 29 245

Adnotație de d-l D. Alexandresco.

C

COMERCIANT. — Nu este comerciant și nu poate fi chemat în această calitate înaintea tribunalului de comerț, morarul care, fără să cumpere grâne pentru a le vinde transformate în făină, se mărginesc a măcina numai grânele clienților săi, restituindu-le în stare de făină, în schimbul unei plăți fie în bani, fie în natură. (*Trib. Lisieux—Franța*) . . . 15 134

CONTRAVENȚIE. — 1. Pisica domestică este și ea

un lucru mobil apărut de lege ca și toate celelalte și, prin urmare, faptul d'a ucide o pisică cade sub prevederile art. 479 al. I din Codul penal (art. 393 din Codul penal român), care pedepsește pe acei ce cu voință a cauzat vre-o vătămare proprietății mobiliare a altuia.

2. În tesă generală, bărbatul nu e răspunzător civilmente de delictele și quasi delictele soției sale afară numai dacă el nu a fost agent provocator care a determinat-o la comiterea faptelor ce se impută.

3. Sistemul cumulului de pedepse, în materie de contravențiune, nu numai că este admis de jurisprudență, dar în același timp este și rațional și echitabil, și este chiar recunoscut prin legile din 22 Martie 1841 art. 8, și din 17 Martie 1858, art. 8. (*Trib. de poliție din Fontainebleau*) . . . 25 215

Adnotație de d-l D. Alexandresco

D

DAUNE. — Față cu art. 1385 C. civ. (1001 C. rom.), proprietarul unui animal este responsabil de dauna cauzată de acest animal celor de al treilea. Fără a se distinge dacă animalul a cauzat paguba urmând instinctul și obiceiurile sale, precum, de exemplu boii și caii când scapă și pasc recolta altuia, sau depărtându-se de la obiceiurile sale naturale, precum, de exemplu, caii când mușcă, lovesc sau rănesc persoanele sau alte animale ce stau în apropiere cu densus.

Această responsabilitate se întemeiază pe o presumpție de culpă, și această presumpție nu poate să cadă, ca și aceea statornicită de art. 1733 (1435 C. rom.), de cât în fața dovedirii unui caz fortuit

saŭ de forŭă majoră, imputabil fie persoanei care a suferit dauna, fie chiar unui al treilea, de care proprietarul nu răspunde și care, de exemplu, trecând pe lângă animalul pricinuitor al pagubei, l'ar fi speriat în așa mod, prin un țipet fără veste, prin o mișcare neașteptată, saŭ prin ori-ce altă împrejurare, în cât conductorul lui n'ar mai fi putut să'l stăpânească. (*Trib. com. din Saint-Etienne*) 35 293

Adnotație de d-l D. Alexandresco

DIVORT. — Art. 245 din Codul civil (234 C. rom.) încuviințând în materie de divorț ascultarea rudelor ca martori, afară de descendenți, și aceasta prin derogare de la principiul înscris în art. 268 Pr. civ. (191 Pr. rom.), atât spiritul cât și o sănătoasă interpretare a legii cer ca cuscii saŭ afinii să fie puși pe aceiaș treapă cu rudele; de unde rezultă că nu numai rudele dar și afinii pot fi ascultați ca martori în materie de divorț. Ast-fel, pe când socrul și soacra părților pot fi ascultați ca martori, nu tot ast-fel este în privința ginerului și a nurorei, căci aceleași motive care au făcut să se probe de depoziția unui fiu saŭ unei fice, se opun la ascultarea ginerului și nurorei. Cu toții, în adevăr, sunt legați către ascendenți prin respectul și deferența ce le datoresc, și n'ar putea fără inconveniente serioase și fără a atrage asupra lor un resentiment care adese ori le ar fi dăunător, să iee parte la niște dezbateri de care este mai bine să rămăe străini. (*Trib. civ. din Bordeaux*) 43 359

Adnotație de d-l D. Alexandresco

F

FURT. — Imunitatea stabilită de art. 380 C. pen. (307 C. pen. rom.) se aplică copilului natural legitimat prin căsătoria subsequentă a părinților săi, care comite un furt în dauna bărbatului de al doilea al mamei sale, copilul ast-fel recunoscut și legitimat având aceleași drepturi ca și un copil legitim (art. 333 C. civil fr., 306 C. civil român).

Această soluție este aplicabilă chiar atunci când mama copilului, care a comis furtul în detrimentul bărbatului ei de al doilea, ar trăi separată de fapt de acest din urmă. (*Curtea din Grenoble*) 14 122

I

ÎNMORMÂNTARE. — Dreptul de a determina locul înmormântării unei femei măritate, s'evărșită din viață ab-intestat și fără copii, aparține bărbatului supraviețuitor, cu precădere înaintea fratelui defunctei. (*C. apel din Trani-Italia*) . . . 19 167

Adnotație de d-l D. Alexandresco

M

MARTORI. — Art. 156 din Codul de Pr. penală (154 C. pr. penală rom.), specificând în mod restrictiv persoanele cari nu pot fi ascultate ca martori înaintea jurisdicției corecționale, judecătorii nu pot să întindă această dispoziție la alte persoane neprevăzute de lege. (*Curtea din Toulouse*) . . 54 448

MOBILE DOTALE. — Mobilele dotale, care garnisesc imobilul închiriat, sunt supuse privilegiului locatarului; în zadar s'ar pretinde că aceste mobile nu sunt supuse acestui privilegiu din cauza inalienabilității lor. (*Cas. din Palermo*) 30 255

Adnotație de d-l D. Alexandresco

P

PARTE DISPONIBILĂ. — Copiii cari au renunțat la moștenire nu numără când este vorba de a se

fixa partea disponibilă și rezerva autorului lor. (*Trib. civil din Bruges-Belgia*) 40 395

PERSOANE MORALE. — 1. O persoană morală (în specie Administrația asistenței publice) nu poate să exercite drepturi în altă țară de cât în cea în care i s'a conferit personalitatea, afară de cazul când autoritatea competentă din această țară i ar fi recunoscut această personalitate.
2. Persoanele morale străine, chiar recunoscute în altă țară, nu pot să primească liberalități în această țară de cât sub condiția de a fi autorizate ca și persoanele morale naționale.
3. Mijlocul tras din incapacitatea persoanei morale de a sta în judecată în o țară, în care n'a fost recunoscută, fiind de ordine publică, poate fi propus pentru prima oară în casație, cu deosebire de ceea ce se întâmplă în privința mijlocului tras din incapacitatea unei persoane fizice. (*Cas. Turin*) 2 13

Adnotație de d-l D. Alexandresco

PETITOR. — (*Dreptul la onorar*). — Persoana care, pentru un onorariu stipulat mai dinainte, a stăruit pentru contractarea unei căsătorii, este în drept, la caz de succes, a cere onorariul convenit. (*Trib. civil din Nivelles-Belgia*) 69 575

Adnotație de d-l D. Alexandresco

PUTEREA PĂRINTEASCĂ. — În privința puterii părintești, legiuitorul a admis sistemul provinciilor de drept obicinueltic, care organizează această putere în interesul copilului, ear nu acel al provinciilor de drept scris, în care puterea părintească era considerată ca un drept al tatălui.

În consecință, această putere nu aparține mai mult tatălui de cât mamei, și în caz de desbinare între ei, tribunalele sunt în drept de a interveni, având în vedere numai interesul copilului (art. 373, 383 C. civ. fr.). (*Trib. civ. din Chambéry*) . 16 140

R

RESPONSABILITATE. — Ospătătorii și hangii sunt responsabili de furtul obiectelor călătorului aduse în localul lor, afară de cazul de forță majoră (art. 1952, 1953, 1954 C. fr., 1623, 1624, 1625 C. civ. rom.).

Și această responsabilitate există chiar dacă ei au declarat, prin un avis saŭ un afiș lipit în camera călătorului că nu răspund de furtul obiectelor ce nu li a fost încredințate; asemenea avis saŭ afiș nu constituie, în adevăr, o convențiune, ci o declarație unilaterală de voință, de care călătorul n'a luat cunoștință de cât în urma contractului încheiat între dânsul și hangiu pentru primirea lucrurilor încredințate.

Hangiul poate însă să se descarce de ori-ce responsabilitate prin o anume convenție încheiată cu călătorul.

El nu se poate descărca de propria sa culpă; responsabilitatea hangiului încetează însă dacă furtul obiectelor călătorului este imputabil culpei acestui din urmă.

Faptul din partea călătorului de a transporta bagajele la otel prin un comisionar, ear nu prin un servitor al otelului, nu constituie o culpă din partea sa, chiar dacă furtul a fost comis de acest din urmă, dacă acest furt este posterior depozitărei lucrurilor în otel.

În asemenea caz, faptul călătorului de a nu fi făcut să se transporte de îndată bagajele în camera sa, nu constituie o culpă din partea i. (*Trib. superior din Colonia*) 24 206

Adnotație de d-l D. Alexandresco

N. Z. Pag

S

SIMULATIUNE. — Simulația unui act nu poate fi stabilită între părți prin proba testimonială, sau presumpțiunii, de cât atunci când există un început de probă scrisă, sau o fraudă la lege. (*Cas. din Francia*) 80 668

Adnotație de d-l D. Alexandresco

T

TUTELA. — Destituirea din tutelă nu are de efect de a lipsi pe tatăl său mama, care a fost obiectul acestei măsuri, de dreptul de pază și de priverghere al copilului, atribut al puterii părintești,

N. Z. Pag.

drept pe care părintele nu poate să-l peardă de cât prin pierderea însuși a puterii părintești. (*C. apel din Rennes*) 26 217

Adnotație de d-l D. Alexandresco

U

USUFRUCT. — Art. 599 (539 r.) C. civ. care refușă usufructuarului, ori-ce îndemnitate pentru ameliorațiunile pe cari pretinde că le ar fi făcut, de și valoarea lucrului a fost mărită, nu se aplică mamei tutoare legală a copilului său minor pentru construcțiunile pe cari le-a ridicat în calitatea sa de administratoare în cursul folosinței legale, pe terenurile ce aparțineau copilului. (*Curtea de apel din Rennes 1-er ch.*) 47 391